

e-Bulletin

Komory
daňových
poradců ČR

4/2021

TÉMA VYDÁNÍ: Harmonizace daní v EU

ROZHOVOR: Danuše Nerudová, rektorka Mendelovy univerzity v Brně

ÚČETNICTVÍ: Dotační programy podpory Covid – nájemné

SPRÁVA DANÍ: Lhůta pro stanovení daně

*Provedeme vás
světem daní.*

I tato těžká doba může být v něčem přínosná

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

obvykle dostávám prostor k tomu, abych vám podala zprávu o činnosti disciplinární komise. A co si budeme říkat, jsou to informace většinou neveselé o tom, jak se někomu něco vymklo kontrole a byl za to potrestán, popř. jaké další povinnosti nám přibyly nebo čeho se máme vyvarovat. Jsem tedy moc ráda, že jsem dostala prostor v tomto úvodníku k tomu, abych se s vámi podělila o svou zkušenost, jak úžasnou profesní komunitou vlastně daňoví poradci jsou. A říkám to s obdivem a úctou ke všem, kteří v dnešní tvrdé a smutné realitě vzdorují všem nástrahám a dál chrání zájmy svých klientů a podávají jim pomocnou ruku při udržení, záchraně nebo v některých případech i rozvoji jejich podnikání.

Ano, doba je v pravdě neveselá a zasahuje do všeho, co jsme kdysi považovali v podnikatelském i osobním životě za samozřejmost. Zasahuje i do výkonu naší profese. Vládní opatření i respekt před šířením pandemie de facto ochromily naši osobní komunikaci. Snažíme se eliminovat naše setkávání s klienty, ale také setkávání s ostatními poradci navzájem, což nám všem přirozeně chybí. Vzájemné diskuse, ať už v osobní či profesní rovině, jsou to, co nás obohacuje. Covid-19 se stal, bohužel, dalším „členem“ našeho pracovního týmu a často velmi ovlivňuje chod našich kanceláří.

A my s ním musíme počítat, i když bychom jej raději vytěsnili. A navíc musíme odolávat výplodům legislativní smršti, které se na nás valí prakticky ze všech stran. Komunikace státní správy s veřejností formou „nočních“ tiskových konferencí by na počátku roku 2020 byla pro nás nepochopitelným jevem. Dnes jde o běžnou praxi, která navíc v důsledku komunikovaných nepřesností mnohdy přináší „nesplnitelná“ očekávání našich klientů. A my musíme vzdorovat, studovat, snažit se porozumět a klientům vysvětlovat, ukazovat a popřípadě napravovat. A to všechno za pochodu v reálném čase.

Teprve když se krátce ohlédneme za uplynulým obdobím, uvědomíme si, že i tyto nelehké časy nám něco dobrého přinesly. Předně jsem byla naprosto fascinována tím, jak rychle členové Prezidia a kanceláře Komory dokázali přijmout taková opatření, která umožnila vzdělávání formou on-line klubů nebo seminářů. A ještě více jsem fascinována tím, jaký zájem o ně je, jak jsme se pružně dokázali všichni těmto podmínkám přizpůsobit a jaký zájem je o získávání nových poznatků. Důležité je uvědomit si, že jedno podmiňuje druhé. To, že o tyto akce projevujeme zájem, zase podněcuje zájem na straně Prezidia a kanceláře tuto oblast neustále zlepšovat. A troufnu si tvrdit, že on-line školení tu s námi již zůstanou i do budoucna.

V návaznosti na neustálé změny legislativy, nově zaváděné bonusy, Antiviry ABCD, programy Covid 1, 2, 3... na související změny zákonů si dovoluji vyslovit obdiv vám všem, kteří se v tom ještě orientujete. Pokud sledujete příspěvky na vnitrokomorové konferenci, i zde můžete vysledovat, že daňoví poradci si navzájem pomáhají, posílají si odkazy, sdělují své názory a diskutují, avšak na rozdíl od běžných komentářů na sociálních sítích to dělají s odborností a respektem ke svým kolegům a mnohdy i s humorem.

Velký dík však patří i těm, kteří se za Komoru účastní konzultací, připomínkování a upozorňování na nedostatky v připravované legislativě. Jsou operativní a připraveni okamžitě reagovat, včetně vystupování v médiích, téměř bez přípravy a s vysokou úrovní profesionality. A dovoluji si říci, že i díky nim se posílila prestiž naší profese a daňoví poradci jsou v současné době považováni za respektované odborníky.

A každodenními hrdiny jsme však my všichni i při organizaci chodu našich kanceláří, včetně kanceláře Komory. Při realizaci vládních opatření a v důsledku přirozené snahy o ochranu zdraví našich zaměstnanců a klientů jsme museli zavést prakticky ze dne na den nové pracovní postupy, využít nové technologie a změnit organizaci chodu naší kanceláře. Vyzvedla bych i činnost kanceláře Komory. V průběhu pandemie se nespočetněkrát prokázalo, že zaměstnanci kanceláře tvoří tým připravený se učit, zdokonalovat a čelit výzvám.

Poslední rok však byl i osobní výzvou pro každého z nás najít rovnováhu mezi osobním a pracovním životem, což se nám dříve při tanci mezi termíny a našimi klienty moc nedařilo. Do jisté míry jsme měli šanci uvědomit si, co je pro nás důležité, čemu nebo komu máme prioritně věnovat svůj čas a čemu se naopak náš čas věnovat nevyplatí. I to pro nás může být přínosem do budoucna.

Zdají se vám moje postřehy až moc pozitivní? Ale ono to všechno pozitivní skutečnosti jsou, jen jsou z větší části zastřeny tím negativismem, který v dnešních dnech ve společnosti převládá. Chtěla jsem podtrhnout fakt, že v něčem může být i tato těžká doba přínosná, upozornit na to, co všechno jsme dokázali a jak jsme se posunuli. A hlavně vyzdvihnout, jak odolnou, pracovitou, profesionální, ale i přátelskou a lidskou komunitou daňoví poradci jsou. Myslím, že to je to, co zvyšuje prestiž naší profese, a já jsem ráda, že mohu být její součástí.

Přeji vám klidné a sluníčkové dny. /

Karla Maderová Voltnerová,
daňová poradkyně č. o. 3475

Obsah

e-Bulletin Komory daňových poradců ČR / 4/2021

Úvodník

Karla Maderová Voltnerová 1

Aktuálně

Měsíc v kostce 3
Aktuálně z Finanční správy 8
Aktuálně z účetnictví 15
Volby do orgánů KDP ČR 47
Aktuálně ze zpráv CFE 49
Finanční správa k novele daňových odpisů
(Filip Svoboda, Martin Král) 50

Rozhovor

prof. Ing. Danuše Nerudová, Ph.D. 4

Judikatura

Soudní dvůr EU řeší otázku (ne)snížené daně z přidané hodnoty u prodeje léčivých přípravků... (Tomáš Brandejs) 10
NSS upozornil na porušení zásady neutrality DPH 12
Absence úředního ověření smlouvy mezi jednočlennou společností a společníkem automaticky neznamená její neplatnost 13
NSS k posouzení žalob na ochranu před nečinností správce daně 13
Správce daně registrující *ex officio* musí provést dostatečné kroky ke zjištění skutkového stavu 14

AKTUÁLNĚ Z KDP ČR

Zpráva o činnosti Komory za rok 2020 (Radek Neužil) 16

Téma vydání

Harmonizace daní v EU 18

Evropa na cestě ke zdanění, které podporuje hospodářský růst 18

Unie se chystá na další zdanění uhlíku 20
Daňové zásahy evropského soudu 22
Užší pravidla daňové spolupráce pro digitální platformy
(Pavel Martiník) 25

Účetnictví

Dotační programy podpory Covid – nájemné z pohledu účetních a daňových předpisů (Petr Koubovský) 26

DPH

Dilema nedobytných pohledávek (Hana Erbošová) 31

Komorové předpisy

Praní špinavých peněz: Povinnosti po novele zákona AML
(Daniel Fridrich) 32

Ostatní

Kontrola zahraničních investic v ČR se zpřísnuje
(Jan Kupčík) 34
Informace GFŘ k dopadům pandemie covid-19 na převodní ceny 40
Novela zákona o ČNB přináší větší stabilitu bankovního a hypotečního trhu 41

Daně z příjmů

Danění příjmů z titulu některých finančních podpor v nouzovém stavu 42

Správa daní

Lhůta pro stanovení daně: Jaké spory můžeme očekávat v následujících letech? (Jiřina Procházková) 44

Osobní rozvoj

Jak využít lhůty pro svůj osobní rozvoj?
(Peter Chrenko) 52

Elektronický měsíčník
Komora daňových poradců České republiky
Kozí 4, 602 00 Brno, tel.: +420 542 422 311
IČO: 44995059
moje.kdpcr.cz
www.kdpcr.cz
e-mail: kdp@kdpcr.cz
Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR
pod číslem E 22060
ISSN 1211-9946
Toto číslo vyšlo **7. 4. 2021**,
datum uzávěrky: **31. 3. 2021**.

Nakladatelsky a redakčně zajišťuje společnost
IMPAX, spol. s r. o.

Vedoucí redaktor: Mgr. Jaroslav Kramer
Redakce: Eliška Voplakalová, David Mařík
Články neprocházejí recenzním řízením.
Články obsahují názory autorů, které se nemusejí shodovat se stanovisky KDP ČR.

Ilustrační fotografie Shutterstock.com a Pixabay.com.
Objednávky inzerce na inzerce@impax.cz
nebo tel. +420 244 404 555, +420 606 404 953.
Mediakit a další informace na www.impax.cz.

Měsíc v kostce

/ Volby do orgánů Komory daňových poradců ČR

Dne 12. 11. 2021 se uskuteční již 29. valná hromada KDP ČR. O její formě se rozhodne později. Pro případ, že by se valná hromada konala elektronicky, se nyní připravují změny interních předpisů, které budou včas předloženy ke schválení formou per rollam. Letošní valná hromada bude také volební. Volit se bude do orgánů Komory, tedy do **Prezidia**, **Dozorčí komise** a **Disciplinární komise**.

V souladu s rozhodnutím Prezidia bychom vás chtěli **vyzvat k zaslání návrhů na kandidátky** do těchto orgánů. Pro možnost seznámení se členů Komory s jednotlivými kandidáty by bylo vhodné znát kandidáty před konáním valné hromady. To mimo jiné napomůže i bezproblémovému zvládnutí technické stránky voleb. Prezidium proto vyzývá daňové poradce, aby doručili své návrhy do 31. 7. 2021 kanceláři KDP ČR. Návrhy lze zaslat poštou s vlastnoručním podpisem nebo e-mailem se zaručeným elektronickým podpisem nebo prostřednictvím datové schránky daňového poradce. Kandidátky následně budou zveřejněny na internetových stránkách Komory moje.kdpcr.cz. Kandidátky budou však kanceláři Komory přijímány po celou dobu až do konání vlastních voleb na valné hromadě a budou průběžně zveřejňovány na internetových stránkách Komory. Všechny kandidátky přijaté do 31. 8. 2021 pak budou rozeslány v souhrnném materiálu společně s podkladovými materiály na valnou hromadu.

Za evidenci návrhů odpovídá kancelář KDP ČR, na vyžádání vám bude zasláno potvrzení o zaevidování vašeho návrhu. Kandidát se v případě zájmu o práci v některém z orgánů může navrhnout sám, případně jej může navrhnout jiný daňový poradce. V tom případě osloví kancelář všechny takto navržené kandidáty a vyžádá si jejich souhlas s kandidaturou. Pokud tento souhlas nebude udělen, bude návrh stornován. Všichni kandidáti budou dále požádáni o zaslání stručné charakteristiky o své osobě (odborná praxe, publikační, pedagogická, vědecká činnost apod.) a aktuální fotografii. Kandidáti budou mít možnost využít prostor na uzavřeném webu Komory k prezentaci svých názorů.

Pro přehlednost uvádíme, že se bude volit do Prezidia **jedenáct daňových poradců** (devět členů a dva náhradníci), do Dozorčí komise **sedm daňových poradců** (pět členů a dva náhradníci) a do Disciplinární komise **sedmnáct daňových poradců** (třináct členů a čtyři náhradníci). **Více informací na moje.kdpcr.cz.**

/ Loňský schodek veřejných financí dosáhl 6,2% HDP

Ministerstvo financí zveřejnilo saldo a dluh sektoru vládních institucí za loňský rok. Hospodaření veřejných financí České republiky skončilo v roce 2020 deficitem 6,2 % HDP a jejich zadlužení dosáhlo výše 38,1 % HDP. Pokud jde o daně, tak daňové příjmy včetně příspěvků na sociální a zdravotní pojištění meziročně klesly o 2,7 %. Ve výnosu daně z příjmů právnických osob (-22,1 %) se demonstroval útlum ekonomické aktivity firem. V růstu daně z příjmů fyzických osob (3,3 %) se promítla opatření na podporu zaměstnanosti. Posílená stabilizační opatření u sociálního pojištění ve formě programu Antivirus C a odpuštění zákonných minim pro osoby samostatně výdělečně činné způsobila pokles příspěvků sociálního pojištění o 1,9 %, zatímco příspěvky na zdravotní pojištění (růst o 7,7 %) výrazně posílilo navýšení platby za státního pojištění. I zde se se však negativně odrazilo prominutí pojistného. Daň z přidané hodnoty (-3,0 %) reflektovala vedle poklesu spotřeby domácností rovněž snížení sazby daně na vybrané zboží a služby.

Smuteční oznámení

S lítostí Vám oznamujeme, že zemřeli pan Ing. Pavel Novák, daňový poradce č. 1513, ve věku 57 let a paní Ing. Libuše Benediktová, daňová poradkyně č. 1302, ve věku 66 let. Dovolujeme si tímto vyjádřit všem pozůstalým a přátelům upřímnou soustrast.

Za Komoru daňových poradců ČR Radek Neužil, tajemník KDP ČR

Danuše Nerudová:

Covidová krize nás posune směrem od konceptu zdanění pro růst ke konceptu zdanění pro udržitelný růst

V pomyslném legislativním střelení do kolene jsme v Česku podle Danuše Nerudové skoro mistři. Ukázkou je podle rektorky Mendelovy univerzity v Brně a předsedkyně Komise pro spravedlivé důchody například zrušení superhrubé mzdy. V rozhovoru třeba zmiňuje, že český daňový systém vyžaduje komplexní reformu. „Jedním z hlavních cílů u reformy daně z příjmů například musí být výrazné zjednodušení mechanismu konstrukce základu daně s minimálním počtem výjimek,“ říká **Danuše Nerudová**.

V současné době stále přetrvává velké daňové zatížení střední třídy. Máte jako ekonomka konkrétní doporučení, jak toto břemeno vyrovnat? Jaké kroky byste doporučila zákonodárcům, pokud by se na tento problém chtěli zaměřit?

Z mého pohledu by to byla vyšší progres u daně z příjmů, třeba zavedení třetího pásma pro například poslední kvartil. Současně řešení problémů by taktéž mělo být zvýšení spodního prahu pro odvody na sociální zabezpečení.

Měl by český daňový systém více pracovat s progresivitou zdanění, jako je tomu například v jiných státech OECD? Jaká pozitiva a případná úskalí by to mohlo přinést?

Určitě ano, koncept rovné daně zavedly v Evropě jen postkomunistické země. Domnívám se, že redistribuční funkce daní, na kterou jsme zavedením konceptu rovné daně rezignovali, svůj smysl má.

Dávalo by v českých podmínkách smysl progresivně zdaňovat nejen příjmy fyzických, ale i právnických osob?

V tuto chvíli, kdy potřebujeme nechat postižené podniky na-dechnout, ne. Naopak se domnívám, že těm sektorům, které byly zavřeny úplně nebo výrazně omezeny, by měla být daň po přechodné období snížena. Zcela jistě by stát měl přijít s plošnými opatřeními typu zrychlené odpisování a podobně. Samostatnou kapitolou je pak neschopnost státu zdanit digitální sektor...

Jaký je Váš názor na současnou podobu zdanění kapitálových příjmů?

Podíváte-li se na strukturu příjmů obyvatelstva, zjistíte, že u nejvyšších decilů tvoří podstatnou část příjmů příjmy kapitálové, které nepodléhají odvodům na sociální zabezpečení.

Daňová legislativa neprošla v delším horizontu významnější modernizací. Jaké trendy ve zdanění v celosvětovém měřítku vnímáte jako inspirativní i pro náš daňový systém?

Milníkem v daňové politice zcela jistě bude tato covidová krize, která nás posune směrem od konceptu zdanění pro růst ke konceptu zdanění pro udržitelný růst. Budeme tedy určitě svědky ►►

toho, že státy začnou řešit mezery v udržitelnosti svých daňových systémů, jako je například nízká role pigoviánských daní, škodlivá daňová soutěž, agresivní daňové plánování a daňové úniky nebo klesající progresivita zdanění příjmů.

Česko si v evropských žebříčcích nestojí dobře, pokud jde o jednoduchost daňového systému. Kde je z vašeho pohledu největší prostor, jak udělat daňový systém srozumitelnějším?

Daňový systém vyžaduje komplexní reformu. Jedním z hlavních cílů u reformy daně z příjmů například musí být výrazné zjednodušení mechanismu konstrukce základu daně s minimálním počtem výjimek.

Od roku 2019 jste v čele Komise pro spravedlivé důchody. Co podle vás osobně „spravedlivé“ důchody znamenají?

Co je a není spravedlivé, většinou vykládá soud. Z mého pohledu se jedná především o důstojné důchody, které například zohledňují péči o jiné osoby.

V rámci Vaší práce v Komisi se věnujete budoucnosti našich důchodů. Je možné poukázat na největší problémy současného systému a zároveň na styčné body programu komise, která má za úkol současnou situaci řešit?

Největší problémy hezky shrnula OECD ve své hodnotící zprávě. Upozornila na neefektivnost třetího pilíře, dlouhodobé pojištění, nízké důchody, nízký věk odchodu do důchodu, nízké

prof. Ing. Danuše Nerudová, Ph.D.

Danuše Nerudová je česká ekonomka a vysokoškolská pedagožka. V lednu 2018 byla jmenována rektorkou Mendelovy univerzity v Brně pro volební období 2018–2022. Současně byla v lednu 2018 jmenována předsedkyní Komise pro spravedlivé důchody.

zapojení obecných daňových příjmů do financování důchodového systému, rozevřené nůžky mezi odvodovým zatížením zaměstnanců a OSVČ a taktéž na problém s náročnými povoláními. Předložený návrh reformy důchodů adresuje většinu z problémů, na které OECD upozornila. A to s výjimkou reformy třetího pilíře, neboť ten spadá do gesce ministerstva financí a zvyšování věku odchodu do důchodu.

Jako členka KoroNERVU-20 jste často upozorňovala na pomalé a neefektivní reakce státu při finanční pomoci podnikatelům a firmám. Jaká forma pomoci by byla namíste v těchto dnech a pozorujete nějaký posun k lepšímu?

Na jaře loňského roku bylo základním úkolem vlády dodat podnikatelům co nejrychleji likviditu. Tehdy platilo, že ten, kdo dává rychle, dává dvakrát. Tehdy bylo namíste odpustit platby DPH, to bylo nejlevnější a nejrychlejší řešení. Přes všechnu argumentaci se tak nestalo a namísto toho byl vytvořen složitý a administrativně náročný program, který se dostával k podnikatelům s dvouměsíčním zpožděním.

V rozhovoru nemůžeme vynechat ani současnou situaci kolem pandemie koronaviru. Vláda nedávno ohlásila nové formy pomoci ekonomice. Podle vás ale budou kompenzace nespravedlivé... Proč?

Rok ve veřejném prostoru opakují, že má existovat jeden páteřní program kompenzace obratu, chcete-li tržeb, a to v závislosti na poklesu tržeb oproti roku 2019. Stávající kompenzační programy byly diskriminující například v tom, že na ně nedosáhl podnikatel, který podnikal ve vlastní, a nikoliv pronajaté provozovně, nebo podnikatel, který neměl zaměstnance. Přicházel rok po vypuknutí krize s novým programem, který je vázán na počet zaměstnanců, považují za naprosto odtržené od reality. Celá řada podnikatelů již musela zaměstnance, pro které nemá práci, propustit. Navíc k řešení zaměstnanosti máme program Antivirus, který je využíván, a proto žádný další není třeba. Třeba je zavést program, který by podnikatele skutečně kompenzoval.

Nedávno jste celkem hlasitě kritizovala také schválení zákona o potravinové soběstačnosti Poslaneckou sněmovnou. Pro Forbes jste napsala, že to „lze bez nadsázky označit za situaci, kdy sice Česká republika měla možnost se v rámci restartu ekonomiky rozběhnout, ale namísto toho sama sebe střelila do kolene“. Jak často se vlastně v Česku takto střelíme do kolene?

Řekla bych, že ve střelení do kolene jsme skoro mistři. Další krásnou ukázkou, kdy se stát střelil do kolene, může být například zrušení superhrubé mzdy. Oněch 88 miliard bude citelně chybět. Navíc se podle lednových a únorových čísel ukazuje, že to, co jsme říkali, platí – lidé neutrácí a raději šetří. Takže peníze se v tuto chvíli do ekonomiky nevrací.

Ve své vědecké práci se specializujete na problematiku daní a jejich harmonizaci s Evropskou unií. Je v této oblasti v současné době otázka, která vás výrazně zajímá?

V tuto chvíli je na stole velmi zajímavá otázka, a to, jaká „evropská daň“ bude nakonec vybrána za nový vlastní zdroj rozpočtu Evropské unie. Další velmi zajímavou oblastí bude zavádění carbon border adjustment mechanismu, což ve své podstatě není nic jiného než forma ekologického zdanění.

V rámci Vašeho působení na Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě v Brně působíte také na Ústavu účetnictví a daní. Je o tyto obory mezi studenty zájem?

Na Ústavu účetnictví a daní máme speciální obor, který se jmenuje účetnictví a daně, ve kterém každý rok vychováváme 30 specialistů. O studium v tomto oboru je velký zájem, neboť velmi úzce spolupracujeme s poradenskými společnostmi a studenti mají možnost podílet se na řešení praktických case

*Ve střelení do kolene
jsme skoro mistři.
Krásnou ukázkou může
být například zrušení
superhrubé mzdy.
Oněch 88 miliard
bude citelně chybět.*

studies. Navíc, po absolvování oboru mají studenti nárok na automatické uznání části zkoušek v systému certifikace ACCA a britského ekvivalentu ICAEW. /

Největší slabiny českých penzí podle OECD:

- / Průměrný příjem starších lidí je ve srovnání s příjmy celé populace i přes vysoké sazby pojistného relativně nízký.
- / Načítání důchodových nároků je velmi složité, což pojištěncům ztěžuje pochopení nabytých práv (a předvídání výše budoucího důchodu) a komplikuje správu systému.
- / Stárnutí povede k finanční nerovnováze způsobené vyššími výdaji na důchody. Pro zvýšení finanční udržitelnosti systému penzí OECD doporučuje kromě jiného nepřestat se zvyšováním důchodového věku v roce 2030, jak je to dnes v zákoně. Tento strop na 65 letech by měl být zrušen a od roku 2030 by se mělo zvyšování důchodového věku navázat na střední délku života, jak je tomu v šesti zemích OECD.
- / Soukromé spoření na důchod hraje omezenou roli, nevyužívají se tak výhody diverzifikované struktury.

Aktuálně z Finanční správy

GFŘ uveřejnilo přehled daňové povinnosti u nouzových kompenzací

Generální finanční ředitelství na svých stránkách zodpovídá množství se dotazy ke zdanění některých finančních podpor vyplácených v souvislosti s nouzovým stavem. V přehlednější podobě je tak možné dohledat, které příjmy podléhají dani z příjmů a které jsou naopak od této povinnosti osvobozeny. Vedle zdanění upozorňuje i na potřebu započítat vyjmenované příjmy do vlastního příjmu manžela či manželky pro posouzení nároku na slevu. Osvobozeným příjmem od daně je tak jednorázový příspěvek poskytnutý v roce 2020 důchodcům, známý jako rouškovné, kompenzační bonus pro podnikatele, „ošetřovné“ pro OSVČ a dále Antivirus pro OSVČ se zaměstnanci. Zdanitelným příjmem je naopak provozní dotace v souvislosti s covidem-19, neboť dotace mající provozní povahu nemohou být od daně osvobozeny. Konkrétně jde například o Covid – bus, Covid – nájemné, Covid – gastro, Covid – ubytování, Covid – sport, Covid – kultura a další. Tyto příjmy jsou součástí dílčího základu daně dle § 7 – příjmy ze samostatné činnosti. V případě uplatnění skutečných výdajů je možné snížit příjmy o výdaj krytý touto dotací. Při uplatnění výdajů procentem z příjmů jsou tyto výdaje již součástí stanoveného procenta. Pro posouzení možnosti využít slevu na druhého z manželů je potřeba zahrnout do příjmů manžela či manželky všechny výše zmiňované příjmy, vyjma jednorázového příspěvku pro důchodce.

Finanční správa startuje s novým kompenzačním bonusem

Na základě legislativní změny je vyplácen nový kompenzační bonus 2021. Nově na něj mají nárok podnikatelé, kteří přišli alespoň o 50 % svých příjmů. Srovnávacím obdobím je čtvrtletí předcházející vypuknutí pandemie. Maximální výše kompenzačního bonusu je 1000 Kč/den pro OSVČ i společníky s.r.o. a 500 Kč/den pro ty, kteří pracují na dohodu o práci konanou mimo pracovní poměr. Prvním bonusovým obdobím je únor, na který bylo možné čerpat i původní bonus. V případě souběhu obou žádostí bude nová kompenzace za měsíc únor snížena o již vyplacený příjem. Nově se kompenzace týká také podnikatelů a společníků, kteří byli v karanténě, a to ve výši 500 Kč/den. Podnikatelé, kteří se svou činností teprve začínají a nemohou tak využít standardní srovnávací období, si mohou vybrat libovolné 3 po sobě jdoucí měsíce z prvních 8 měsíců své činnosti. Pozor na omezující podmínku u společníků s.r.o. Ti nemají nárok na kompenzační bonus v případě, kdy společnost čerpá obdobnou podporu v rámci omezení souvisejících s Covid-19 s výjimkou pomoci z programu Antivirus.

Daňová přiznání nově i přes On-line finanční úřad

Ministerstvo financí spustilo avizovaný On-line finanční úřad. V tiskové zprávě vyjmenovává výhody, které by nový nástroj Finanční správy měl přinést jeho uživatelům. Ty by měly spočívat v jednodušším podání daňových přiznání například ve srovnání s papírovou podobou. Určen je širokému okruhu poplatníků – podnikatelům, zaměstnancům, poplatníkům daně z nemovitých věcí a dalším. Přihlášení probíhá prostřednictvím elektronické občanky s čipem, datové schránky nebo pomocí internetového bankovníctví bank, které tuto možnost nabízejí. Momentálně je to Česká spořitelna, Komerční banka a ČSOB. Uživatel by měl mít přehled o stavu svého daňového účtu a možnost nastavit si upozornění na případný nedoplatek a na úhradu svých daňových povinností. Dále je zde nabídnuta funkce pověření v případě, že je správa daní ponechána na daňovém poradci. On-line finanční úřad je dostupný na stránkách www.mojedane.cz.

Generální pardon promíjí úroky z prodlení u daně z příjmů

Nově jsou prominuty úroky z prodlení a pokuty za opožděné daňové přiznání u daně z příjmů a dochází tak k teoretickému posunutí lhůty pro papírové podání do 3. 5. 2021 a pro elektronické podání až do 1. 6. 2021. Je ale nutné si uvědomit, že i tentokrát se jedná pouze o prominutí úroku, nikoli o skutečné posunutí splatnosti daně. Poplatník, který výhodu plynoucí z generálního pardonu využije, se fakticky dostává do prodlení a správce daně mu v případě potřeby nemůže vydat potvrzení o bezdlužnosti, které je nutné například k získání podpory či dotací. Finanční správa tak doporučuje, aby si poplatníci požádali zároveň o potvrzení stavu osobního daňového účtu, ze kterého je patrné, že se nedoplatky týkají generálního pardonu. Správný poplatek za vydání tohoto potvrzení bude do 16. 8. 2021 prominut. /

Zdroj: www.financnisprava.cz, www.mfcr.cz

**SPOLEHLIVÝ PARTNER
TRADICE NA TRHU
STÁLÝ VÝVOJ A INOVACE
KOMPLEXNÍ ŘEŠENÍ
AUTOMATIZACE PROCESŮ
A POSTUPŮ
EFEKTIVITA PRÁCE NA ZAKÁZKÁCH
ROZŠÍŘENÍ PORTFOLIA SLUŽEB
KLIENTŮM**

DATEV

**SPOJUJEME VÁS,
NEJEN V DOBRÝCH ČASECH**

**DATEV
TAX**

ELEKTRONICKÝ DAŇOVÝ SPIS

**VSTUPNÍ I VÝSTUPNÍ INFORMACE
V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ**

SESTAVENÍ DPPO Z OBRATOVÉ PŘEDVAHY

PRÁCE V ON-LINE REŽIMU

EFEKTIVNÍ NÁSTROJ DAŇOVÉHO PORADCE

Více o celém řešení v ukázkovém videu:

<https://www.datev.cz/videotax>

03:47 / 10:00

Kontakty pro další informace:

+420 541 428 911 • tax@datev.cz • www.datev.cz/tax

Soudní dvůr EU řešil otázku (ne)snížené daně z přidané hodnoty u prodejů léčivých přípravků uskutečněných formou zásilkového obchodu i u prodejů prostřednictvím veřejných zdravotních pojišťoven

Tomáš Brandejs
Daňový poradce, Deloitte

Soudní dvůr EU se v březnu věnoval předběžné otázce ve sporu ohledně dodávání léků pojišťovně provádějící veřejné zdravotní pojištění usazené v jiném členském státě a poskytování slevy osobám krytým tímto pojištěním. ►►

Podle rozhodnutí Soudního dvora EU (dále též jen „Soudní dvůr“) ze dne 11. března 2021 ve věci C-208/19 Firma Z, generální advokát: G. Hogan, rozhodnuto bez jeho stanoviska, <http://eur-lex.europa.eu>.

Článek 90 odst. 1 směrnice rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty musí být vykládán v tom smyslu, že lékárna usazená v jednom členském státě nemůže snížit základ daně, když v režimu dodání uvnitř společenství osvobozených v tomto členském státě od daně z přidané hodnoty dodává léky pojišťovně provádějící veřejné zdravotní pojištění usazené v jiném členském státě a osobám krytým tímto pojištěním poskytne slevu.

Firma Z dodávala z Nizozemska do Německa léčivé přípravky vydávané na lékařský předpis. Tyto léčivé přípravky byly zasílány jednak osobám krytým veřejným zdravotním pojištěním a jednak osobám krytým soukromým zdravotním pojištěním.

Na dodání pojištěncům soukromých zdravotních pojišťoven uzavírala Firma Z kupní smlouvy přímo s těmito pojištěnci a zboží dodávala přímo jim. S ohledem na charakter dodání postupovala dle pravidel pro zásilkový obchod a dodání zatěžovala německou DPH. Když Firma Z dodávala léčivé přípravky pro pojištěnce veřejných zdravotních pojišťoven, dodávala své zboží těmto pojišťovnám, které ho teprve následně dodávaly svým pojištěncům. Firma Z tak v tomto případě své prodeje považovala za intrakomunitární dodání zboží osvobozená od DPH, přitom veřejné zdravotní pojišťovny měly povinnost samovyměřit v Německu z tohoto intrakomunitárního pořízení tamní DPH.

Za zodpovězení otázek v dotazníku vyplácela Firma Z pojištěncům „cashback“ platby. Tyto platby jim byly hrazeny vždy přímo Firmou Z bez ohledu na to, zda šlo o dodání prvního typu formou zásilkového obchodu, nebo druhého typu prostřednictvím veřejných zdravotních pojišťoven. Firma Z snižovala o „cashback“ platby základ daně (a tedy hodnotu německé DPH) u prodejů uskutečněných formou zásilkového obchodu. Podobně postupovala i u prodejů prostřednictvím veřejných zdravotních pojišťoven, a to s odvoláním na principy stanovené Soudním dvorem EU pro nepřímé bonusy v jeho předchozí judikatuře. Protože však u prodejů prostřednictvím veřejných zdravotních pojišťoven nikdy žádnou DPH neodvedla (šlo o intrakomunitární dodání zboží), jednoduše snižovala opět základ daně u zásilkových obchodů.

Na první pohled podivné promíchání dvou distribučních řetězců dle očekávání Soudní dvůr EU nepřipustil. Podle jeho názoru není možné, aby „cashback“ hrazený pojištěncům veřejných zdravotních pojišťoven snižoval základ daně dodávek pojištěncům soukromých zdravotních pojišťoven (zdaněných formou zásilkového prodeje). Důvod, proč Firma Z „cashback“ hrazený pojištěncům veřejných zdravotních pojišťoven nemohla použít ani pro snížení základu daně dodávek těmto pojišťovnám, je dle Soudního dvora EU jednoduše ten, že žádný základ daně a DPH neexistovaly. Šlo o osvobozené dodání zboží. Soudní dvůr odmítl

Soudní dvůr odmítl aplikaci jeho předchozí judikatury v oblasti nepřímých bonusů, protože ta se týkala běžných lokálních prodejů.

aplikaci jeho předchozí judikatury v oblasti nepřímých bonusů, protože ta se týkala běžných lokálních prodejů.

V judikátu C-208/19 Firma Z lze nalézt pasáž, která zdánlivě komentuje v obecné rovině perspektivu příjemce nepřímého bonusu (vyplaceného osobou z předchozích částí obchodního řetězce, která původně uskutečnila intrakomunitární dodání zboží). Určitá slovní neobratnost vyjadřování Soudního dvora EU by k takovému pohledu mohla svádět, nicméně pravděpodobně se Soudní dvůr EU perspektivou příjemce bonusu nechtěl zabývat vůbec. Nadále tak zůstává sporné například to, za jakých okolností musí čeští plátcí z pohledu DPH řešit nepřímé bonusy jim vyplácené osobou, která v předchozích fázích distribučního řetězce dodala příslušné zboží osvobozeně či dokonce zcela mimo předmět DPH. V praxi se jednotně rozhodně nepostupuje. /

„Daň z přidané hodnoty – Směrnice 2006/112/ES – Článek 90 odst. 1 – Snížení základu daně – Zásady stanovené v rozsudku ze dne 24. října 1996, Elida Gibbs (C-317/94) – Dodání léčivých přípravků – Poskytování slev“

Související ustanovení:

/ § 42 a § 64 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen „zákon o DPH“)

Související rozhodnutí:

/ C-317/94 Elida Gibbs

/ C-462/16 Boehringer Ingelheim Pharma

Judikatura krátce

NSS upozornil na porušení zásady neutrality DPH

Finanční úřad neuznal nárok na odpočet DPH související s vkladem majetku do základního kapitálu společnosti při jejím založení.

Společně s Odvolacím finančním ředitelstvím trval na neprokázání nároku nově vzniklé společnosti, neboť vkladatel nepředložil požadovaný daňový doklad dokazující nabytí vkládaného majetku a uplatnění souvisejícího nároku na odpočet. Dokumenty, které vkladatel předložil, nepovažoval za dostatečné. Mimo to považoval celou transakci za účelovou s cílem získání nadměrného odpočtu. Společnost se bránila faktem, že z titulu stejného zdanitelného plnění, tedy nepeněžitého vkladu, vkladatel odvedl DPH a správcem daně tato skutečnost nebyla nijak rozporována. Městský soud v Praze následnou žalobu zamítl. Nejvyšší správní soud se ovšem se závěry Finanční správy a městského soudu neztožnil. Upozornil na fakt, že vydáním platebního výměru správce daně dovozoval existenci daňového podvodu, aniž by však tuto

úvahu jakkoliv blíže rozvedl. Připomněl, že vkladatel daň na výstupu uhradil, přestože opožděně, a i když odvedení či neodvedení DPH vkladatelem není pro vzniklou společnost samo o sobě rozhodné při uplatnění nároku na odpočet, daň na výstupu se „páruje“ s daní na vstupu. „Je tedy v rozporu se zásadou neutrality DPH, pokud daňové orgány pro účely odvodu DPH společnosti (...) nahlíží na vklad nehmotného majetku do základního kapitálu stěžovatele jako na zdanitelné plnění, (...) na stranu druhou však uvádí, že stěžovatel neunesl své důkazní břemeno ve vztahu k prokázání, že se jednalo o zdanitelné plnění. (...) Nejvyšší správní soud v rámci své rozhodovací činnosti setrvale judikuje, že neutralita DPH je stěžejním principem fungování unijního systému DPH,“ stojí v odůvodnění Nejvyššího správního soudu. Ten zároveň připomíná, že nárok na odpočet daně je základním právem plátce a je možné jej odmítnout pouze ze závažných důvodů, nikoliv upřednostnit formalistické lpění na bezvadnosti předložených dokladů. /

VÍCE:

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 3. 2021, sp. zn. 1 Afs 395/2020 – 35, dostupné na www.nssoud.cz.

Absence úředního ověření smlouvy mezi jednočlennou společností a společníkem automaticky neznamená její neplatnost

Nejvyšší správní soud se zabýval nevyhověním návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce dlužníka s.r.o.

Jednalo se o osobní automobil, který nebyl dle stěžovatelky již v majetku společnosti, ale disponovala s ním jako fyzická osoba. Vůz byl převeden na základě kupní smlouvy mezi jednočlennou společností a stěžovatelkou jako jediným společníkem. Správce daně ale poukázal na to, že předmětná smlouva je z důvodu chybějícího úředního ověření podpisů absolutně neplatná pro zjevné narušení veřejného pořádku. Další skutečnosti, jako doklad o zaplacení kupní ceny nebo přepis vozidla v registru, považoval za irrelevantní. Krajský soud se s tímto výrokem ztotožnil. Nejvyšší správní

soud tak v rámci kasační stížnosti musel připomenout rozsudek velkého senátu z roku 2020, ze kterého plyne, že absence úředního ověření na této smlouvě sama o sobě nepostačuje pro závěr, že je smlouva absolutně neplatná. Je totiž nutno dále zkoumat i další okolnosti, na základě kterých je možno ověřit, jestli došlo či nedošlo k naplnění smyslu a účelu právní normy upravující zjevné narušení veřejného pořádku. Orgány Finanční správy tak nesprávně posoudily neplatnost smlouvy, neboť ji dovozovaly pouze z absence úředního ověření. A to i přesto, že měly k dispozici předloženou fakturu na daný automobil, účtenku ze systému EET s příslušnou platbou a osvědčení o registraci vozidla potvrzující datum, odkdy je stěžovatelka jeho vlastníkem.

VÍCE:

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 3. 2021, sp. zn. 7 Afs 230/2020 – 27, dostupné na www.nssoud.cz.

NSS k posouzení žalob na ochranu před nečinností správce daně

K posouzení u Nejvyššího správního soudu se dostala žaloba na ochranu před nečinností správního orgánu ve věci rozhodnutí o registraci k DPH z roku 2016.

Původní žaloba proti této registraci byla krajským soudem zamítnuta a odvolací finanční ředitelství uložilo správci daně doplnění podkladů a zároveň prodloužilo příslušnou lhůtu. Správce daně požadoval další svědecké výpovědi pro posouzení, zdali daňový subjekt v rámci své činnosti překročil registrační hranici pro plátce daně z přidané hodnoty či nikoliv. Dosaďované výsledky považoval za nedostatečný vzorek pro své rozhodnutí. Společnost se během roku 2019 neúspěšně bránila ▶▶

podnětem u Generálního finančního ředitelství a žalobou před nezákonným zásahem a proti nečinnosti správce daně u krajských soudů. Dalším krokem pak byla kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu, v rámci které popsala nečinnost správce daně především ve snaze pokračovat ve výsledcích svědků, které považovala za nadbytečné a zároveň v celkové délce nalézacího řízení trvajícího cca 3,5 roku. Odvolací finanční ředitelství se bránilo nutností zajistit dostatečný vzorek důkazů a poukazovalo na obstrukční chování samotného stěžovatele. Nejvyšší správní soud k tomuto sporu mimo jiné připomněl, že soud při rozhodování o žalobách na ochranu před nečinností nesmí předjímat ani jakkoli presumovat meritorní rozhodnutí správního orgánu, protože to náleží pouze správci daně. Přestože krajský soud dospěl k závěru, že výpovědi jsou nezbytným

důkazem, pochybil ale, pokud odmítl posoudit nutnost provádět další svědectví. Ačkoliv nemohl posuzovat obsah výpovědí ve vztahu k meritu věci, byl povinen zabývat se tím, zda obsah výpovědí ospravedlňuje potřebu dalšího dokazování. Také upozornil, že ani stěžovatelova pasivita a obstrukční jednání nemohou samy o sobě obhájit skutečnost, že správní orgán není schopen ukončit jím vedené řízení. Zároveň nepřiměřená celková délka řízení pak může vést k porušení práva na spravedlivý proces.

VÍCE:

Rozsudek Nejvyššího správního soudu,
sp. zn. 6 Afs 222/2019 – 42, dostupné na www.nssoud.cz.

Správce daně registrující *ex offo* musí provést dostatečné kroky ke zjištění skutkového stavu

Do českého obchodního rejstříku byl zapsán odštěpný závod společnosti sídlící ve Velké Británii a rozhodnutím finančního úřadu byl registrován z moci úřední k dani z příjmů právnických osob, neboť ten dospěl k názoru, že společnosti vznikla stálá provozovna dle definice čl. 5 Smlouvy o zamezení dvojímu zdanění.

Tento článek obsahuje jak výčet případů, kdy se jedná o stálou provozovnu, tak i její negativní vymezení. Správce daně, včetně odvolacího orgánu, vycházel z nájemních smluv na skladovací prostory, nebytové prostory, dohod o budoucí spolupráci s několika obchodními partnery a faktu, že odštěpný závod vystavil doklady i za dodání zboží a úhrady za něj byly přijaty na účet zahraniční společnosti vedený v ČR. Odvolací finanční

ředitelství také vyjádřilo názor, že negativní vymezení provozny podle čl. 5 Smlouvy o zamezení dvojímu zdanění má prokazovat daňový subjekt, a ten tak neučinil. Městský soud však poukázal na nedostatečné šetření ze strany správce daně. To spočívalo pouze ve zkoumání listin, aniž by bylo provedeno například místní šetření. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožnil, neboť existence faktur a nájemních smluv nese svědčí o faktickém charakteru činnosti. Společnost uvádí, že předmětem činnosti odštěpného závodu je nákup zboží a shromažďování informací pro podnik, uskladnění, vystavení a dodání zboží patřícího zahraniční společnosti. Toto je v souladu s negativním vymezením stálé provozovny, jejíž vznik by v opačném případě zakládal povinnost registrovat se k dani. Dle Nejvyššího správního soudu se měl správce daně, registrující společnost z moci úřední, adekvátně zabývat skutečným charakterem činnosti odštěpného závodu. A to například provedením místního šetření, obstaráním dalších informací od společnosti či jejích obchodních partnerů.

VÍCE:

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2021,
sp. zn. 7 Afs 173/2020 – 27, dostupné na www.nssoud.cz.

Aktuálně z účetnictví

Going concern v době pandemie

Společnost Deloitte vydala dokument na podporu důsledného uplatňování požadavků standardů IFRS. Účetní jednotky sestavující závěrku v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví jsou dle IAS 1 povinny mimo jiné posoudit schopnost pokračovat ve svém trvání. Pokud si je vedení účetní jednotky při svém hodnocení vědomo významných nejistot o schopnosti pokračovat v činnosti, musí být tyto nejistoty zveřejněny. Dokument reaguje na momentální celosvětovou ekonomickou situaci, kdy mnoho podniků čelí problémům a mohou tak vyvstat důvody k ukončení činnosti řady z nich. Mezi indikátory při posuzování rizika patří například ziskovost, schopnost splácení dluhů a dostupnost potenciálních zdrojů alternativního financování. V současném ekonomickém prostředí může být účetní jednotka ovlivněna širší škálou faktorů než v minulosti. IAS 1 vyžaduje, aby vedení společnosti bralo v úvahu všechny dostupné informace o budoucím vývoji, než dospěje k závěru o pokračování činnosti. Významný dopad bude mít pozastavení činnosti vládními restrikcemi, a to nejen těmi, ke kterým již došlo, ale i těmi, ke kterým ještě může dojít. Důležitá je také dostupnost vládní podpory a dlouhodobější strukturální změny na trhu. Podrobné znění jednotlivých doporučení lze nalézt na stránkách www.iasplus.com v dokumentu Going concern – a focus on disclosure.

Nový zákon přináší příspěvek pro zaměstnance v nařízené karanténě

Příspěvek na prvních 14 dní karantény či nařízené izolace mohou čerpat zaměstnanci pracující v rámci běžných pracovněprávních vztahů včetně dohod konaných mimo pracovní poměr. Jeho výše je 370 Kč/den a nárok na něj vzniká na základě nemocenského pojištění každého pracovního vztahu zaměstnance. Může tedy dojít i k čerpání více příspěvků při souběhu zaměstnání. Příspěvek ale nemůžou čerpat zaměstnanci, kterým byla nařízena karanténa v souvislosti s návratem ze zahraničí. Toto omezení se netýká služebních cest. Období, kdy lze tuto podporu využít, je omezené, týká se pouze úseku od 1. 3. do 30. 4. 2021.

Novinka v ZOK upravuje mimo jiné výplatu mzdy při souběhu činností

Zákon o obchodních korporacích nově dovoluje vyplatit mzdu, případně další plnění zaměstnanci společnosti, který je zároveň i členem statutárního orgánu (či osobě jemu blízké), i bez souhlasu nejvyššího orgánu. Podle původního znění zákona toto nebylo dosud možné a pro výše uvedenou výplatu platilo přísné omezení. Zákonodárce podmínku zrušil s odůvodněním, že obecná úprava střetu zájmů je pro tyto situace dostačující a souhlas nejvyššího orgánu je v tomto případě nadbytečný.

Táborovým vedoucím nově náleží týden placeného volna

Zákoník práce přináší týden placeného volna ročně pro zaměstnance působící jako vedoucí na táborech a akcích pro děti. Dosavadní úprava umožňovala čerpat tři týdny neplaceného volna. Tato možnost zůstává i nadále s tím, že za 5 pracovních dní z těchto tří týdnů bude náležet zaměstnanci náhrada mzdy. Podmínkou je, aby zaměstnanec nejméně po dobu 1 roku před uvolněním pracoval soustavně a bezplatně s dětmi nebo s mládeží. Podmínka soustavně a bezplatně práce se nevyžaduje, jde-li o tábory pro zdravotně postižené děti a mládež. Dle zákona se toto volno a náhrada mzdy týká konkrétně vedoucích táborů pro děti a mládež, jejich zástupců pro věci hospodářské a zdravotní, oddílových vedoucích, vychovatelů, instruktorů, popřípadě středních zdravotnických pracovníků v táborech pro děti a mládež a platí pro obdobné činnosti na sportovních soustředěních dětí a mládeže. Při poskytování volna a následné náhrady je třeba posoudit, jestli zaměstnanec provozuje činnost přímo jmenovanou v zákoníku práce, protože výše uvedené neplatí například pro komerční tábory, které nenavazují na předchozí celoroční činnost.

Zdroje: www.iasplus.com, ZOK, www.mfcr.cz, Zákoník práce

Zpráva o činnosti Komory za rok 2020

Zpráva o činnosti Komory daňových poradců ČR za rok 2020 byla v nedávné době zveřejněna na webových stránkách a v omezeném množství je k dispozici i v tištěné podobě. Třeba vás úvodník zprávy o činnosti inspiruje k jejímu přečtení. Jejím obsahem je mnoho statistických informací a zpráv o činnosti Komory v roce 2020, doplněných řadou fotografií a grafických prezentací, které demonstrují, co všechno se v loňském roce uvnitř Komory událo.

Radek Neužil*Tajemník KDP ČR*

Úvodník zprávy o činnosti v loňském vydání, tedy za rok 2019, začínal konstatováním, že rok 2019 byl z pohledu Komory plný zajímavých aktivit. A to jsme netušili, co nás čeká v roce 2020.

Začátek roku sliboval plno zajímavých aktivit a akcí, které měly zaručit kontinuitu běžného komorového života, a to očekávatelným způsobem pokračování cesty po položených kolejích, někde se plánovalo trochu přidat, někde třeba i trochu ubrat, jednoduše se měly naplňovat cíle, které jsme si na začátku roku dali. Nemusím příliš podrobně rozebírat, že takto to po většinu roku nebylo.

Klíčové aktivity Komory jsou legislativa, zkoušky na daňového poradce, vzdělávací a publikační činnost. Kromě toho Komora vykonává řadu činností, které vyplývají z úkolů, které jí ukládá zákon nebo souvisejí s vnitřní komorovou správou. Pandemie Covid-19 zasáhla drtivou většinu zmíněných oblastí. Jak moc se změnil rozsah, způsob a obsah práce a formy komunikace, je popsáno na dalších stranách Zprávy o činnosti za rok 2020. Věřím, že to pro vás bude zajímavé čtení, byť rozumím tomu, že některé věci je lepší nepřipomínat. Osobně jsem ale optimistou minimálně v tom, že v řadě oblastí byla

pandemie iniciačním impulzem, uznávám, že do značné míry vynuceným, ke spuštění řady inovačních změn a zavedení nových způsobů práce a komunikace, přičemž u řady z nich se ukázalo, že věci posunují dobrým směrem a řadě lidí vyhovují lépe než tradiční zavedené postupy.

Klíčovou věcí při spuštění protiepidemických opatření bylo zajištění takového podnikatelského prostředí pro daňové poradce, ve kterém je sice nutné dodržovat základní zásady eliminace osobních kontaktů jak v rámci kanceláří, tak ve vztahu ke klientům, které ale nadále umožní vykonávat profesi daňového poradce bez vlivu obecného zákazu poskytování služeb v provozovně, což se podařilo. Daňovému poradenství byla ve všech obdobích restrikcí udělena výjimka, která velmi logicky zaručovala podporu podnikatelů při plnění všech daňových povinností a pomoc v orientaci v nových pravidlech včetně administrace různých dotačních programů a podobně. Vedle toho se samozřejmě Komora angažovala v legislativním procesu obecně, a to jak v oblasti daňové, tak profesní, přičemž vždy hájila zájem na, pokud možno, jednoduchém, logickém a praktickém řešení při zachování základních principů profese daňového poradce, případně zohlednění poznatků a zkušeností z praxe klientů.

Významnou oblastí, která byla pandemií zasažena, byly kvalifikační zkoušky. Některé termíny se musely přesunout, některé zrušit, některé se uskutečnily za přísných hygienických opatření a je skoro zázrak, že se podařilo zkušební systém udržet v poměrně velkém rozsahu. Tato oblast je přitom natolik regulovaná a tolik závislá na ověření individuální identity uchazečů a nutnosti dodržet přísné standardy zkoušky včetně odbornosti a samostatnosti, že úplný přechod k elektronické formě si lze momentálně jen obtížně představit. Mimo jiné také proto, že nabídka technologicky vhodných řešení není zatím na českém trhu taková, aby odpovídala poptávaným požadavkům.

Jiná situace je ve vzdělávání. Tam se naopak podařilo poměrně rychle zareagovat a převést většinu akcí do on-line formátu, byť to bylo náročné jak pro organizátory, tak pro přednášející a posluchače a nešlo to vždy úplně hladce. Nakonec ale ohlasy účastníků školení potvrzují, že mnohé, někdy narychlo zavedené postupy, se stanou součástí standardní nabídky služeb a v mnoha ohledech se už věci nikdy úplně nevrátí do starých kolejí.

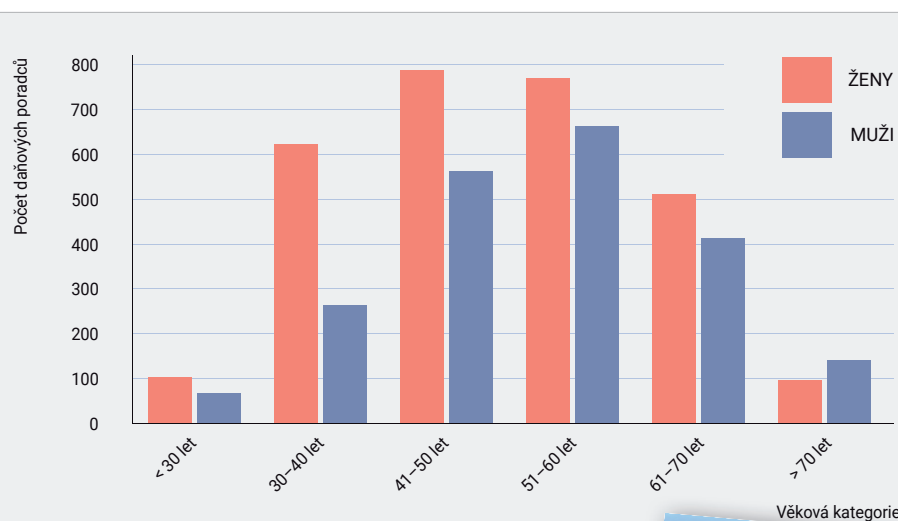
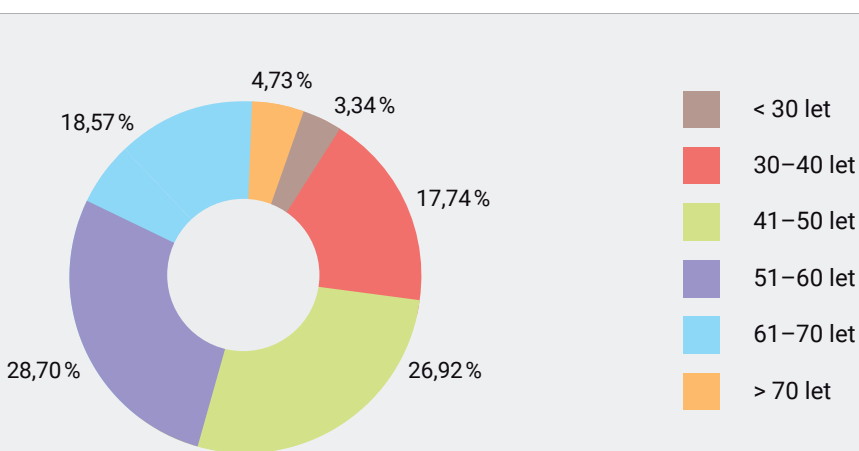
Podobné to bylo u vynucené distanční komunikace v rámci Komory, tím mám na mysli jednání orgánů, zasedání sekcí Odborného kolegia nebo pracovních skupin, různé porady nebo třeba komunikaci s partnery z jiných institucí, ať už státních nebo profesních. Týká se to samozřejmě i Valné hromady, která musela být v roce 2020 zrušena, přičemž zde nebylo možné, bez dalších úprav vnitřních pravidel, přepnout jednání do on-line prostředí. To se zřejmě podaří až v roce 2021, pokud to bude s ohledem na situaci nezbytné, a tak se v závěru roku spustilo alespoň hlasování o klíčových bodech programu původní Valné hromady per rollam, byť například volby tímto způsobem zorganizovat možné není.

Snad jedinou oblastí, která v roce 2020 nebyla pandemií významněji zasažena, byla publikační činnost, i zde ale paradoxně došlo k zásadnímu rozhodnutí, kdy proběhlo výběrové řízení a byl vybrán nový dodavatel pro výrobu komorových časopisů e-Bulletin a Bulletin. Věřím, že v příští Zprávě o činnosti budu s potěšením konstatovat, že změna přinesla očekávané osvěžení a posun v kvalitě komorových časopisů správným směrem.

Bez ohledu na to, že začátek roku je už dávno za námi, dovoluji si všem popřát hodně zdraví, sil a elánu v nadcházejícím období a po celý rok 2021. /

Počet daňových poradců podle věkových kategorií k 31. 12. 2020

Věková kategorie	Ženy	Muži	Počet daňových poradců	Podíl v % (po zaokrouhlení)
Mladší než 30 let	103	64	167	3,34
30–40 let	620	266	886	17,74
41–50 let	790	554	1344	26,92
51–60 let	772	661	1433	28,70
61–70 let	511	416	927	18,57
Starší než 70 let	94	142	236	4,73
Celkem	2 089	2 103	4 993	100

Zprávu o činnosti Komory daňových poradců ČR v roce 2020 si můžete stáhnout [ZDE](#).

Evropa na cestě ke zdanění, které podporuje hospodářský růst

Harmonizace daní v Evropské unii je již evergreenem veřejných i odborných debat. Podle jedněch má přispívat k posílení společného trhu, zatraktivnění EU pro investory a pracující. Podle druhých jsou daňové otázky výsostným tématem každého členského státu. Jak je na tom Evropská unie dnes ve vztahu k daním?

Při rozhodnutích o výběru daní a daňových sazbách nehraje v dnešní době Evropská unie přímo žádnou roli. Daňové pravomoci spočívají v rukou členských států, přičemž EU má jen omezenou působnost. Brusel však na vnitrostátní daňové předpisy v určitých oblastech dohlíží. Unie cílí zejména na vztahy k evropským podnikům a spotřebitelským politikám, aby zajistila:

- / volný tok zboží, služeb a kapitálu v EU (na jednotném trhu),
- / opatření proti nespravedlivým výhodám podniků v jedné zemi oproti jejich konkurentům v jiné zemi,
- / vyloučení diskriminace spotřebitelů, pracovníků nebo podniků z jiných zemí EU.

Vzhledem k tomu, že je evropská daňová politika zaměřena na hladké fungování jednotného trhu, byla harmonizace nepřímých daní řešena dříve než daně přímé. Relativně nedávno se pak stal politickou prioritou boj proti škodlivým daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem.

Přímé versus nepřímé daně

Oblast přímého zdanění není evropskými právními předpisy přímo upravena. Některé směrnice a judikatura Soudního dvora Evropské unie (SDEU) nicméně vytvářejí harmonizované standardy pro zdanění společností a soukromých osob. Unie rovněž s členskými státy spolupracuje na koordinaci hospodářských politik a daní z příjmů právnických a fyzických osob. Cílem je, aby bylo zdanění spravedlivé a efektivní a podporovalo hospodářský růst. Koordinace je důležitá v zájmu zajištění jasnosti daní, jež platí lidé, kteří se přestěhovali do jiného státu EU, nebo podniky, které investují v sousedních zemích. Také pomáhá předcházet daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem nebo zabránit dvojímu zdanění.

Klíčovým tématem pro „harmonizaci“ je jednotný trh, který umožňuje v rámci EU volný přeshraniční obchod se zbožím a službami. Aby mohly podniky snáze obchodovat a aby se zabránilo narušení hospodářské soutěže mezi nimi, země EU se dohodly na tom, že budou své předpisy o zdanění zboží a služeb harmonizovat. V některých oblastech platí zvláštní ujednání, například v oblastech nepřímých daní, tedy daně z přidané hodnoty (DPH) nebo daně z energetických produktů a elektřiny, tabáku a alkoholu. Společný systém daně z přidané hodnoty se obecně vztahuje na zboží a služby, jež jsou nakupovány a prodávány za účelem využití či spotřeby v EU. Spotřební daní je zatížení prodeje či používání specifických produktů.

Klíčové iniciativy

Strategii daňové politiky EU nastavuje Komise. V jejím posledním strategickém dokumentu nazvaném Daňová politika v Evropské unii – priority pro následující roky stanovila, že pravomoc zavádět, odstraňovat nebo upravovat daně zůstává v rukou členských států. Jestliže členské státy dodržují pravidla EU, mohou si svobodně zvolit takový daňový systém, který považují za nejvhodnější. V tomto kontextu jsou hlavními prioritami daňové politiky EU odstranění daňových překážek pro přeshraniční hospodářskou činnost, boj proti škodlivé daňové soutěži a daňovým únikům a podpora širší spolupráce mezi daňovými správami při zajišťování kontroly a v boji proti podvodům. Lepší koordinace daňové politiky by zajistila, že daňová politika jednotlivých členských států bude přispívat k širším politickým cílům EU.

V posledních pěti letech přišly evropské orgány se třemi klíčovými iniciativami v oblasti daní. První z nich byl **balíček týkající se DPH v oblasti jednotného digitálního trhu** (ze dne 1. prosince 2016), jehož cílem je modernizovat DPH pro přeshraniční elektronický obchod. Cílem balíčku je snížení nákladů na dodržování předpisů v oblasti DPH, které podnikům vznikají při přeshraničním prodeji, usnadnění přeshraničního obchodu a zajištění spravedlivé hospodářské soutěže pro podniky v EU, boj proti podvodům v oblasti DPH a řešení zvláštní situace elektronických knih, na něž se v současné době nevztahují snížené sazby. Jedním z důležitých cílů balíčku (balíčků) opatření pro reformu DPH je ukončit nechvalně známé „kolotočové podvody“. Nová pravidla týkající se DPH by měla být jednodušší a soudržnější a měla by zavádět nový a konečný jednotný prostor DPH v EU. Stručně řečeno, nový systém DPH má být lépe zabezpečen proti podvodům a má odpovídat současné digitální a mobilní ekonomice. Vzhledem k současné pandemii koronaviru se zavedení těchto nových pravidel pro elektronický obchod s DPH odkládá o šest měsíců. Pravidla tedy budou platit od 1. července 2021 namísto 1. ledna 2021, což poskytne členským státům a podnikům další čas na přípravu.

Druhá klíčová iniciativa se týká oblasti **spravedlivého zdanění digitální ekonomiky** (ze dne 21. března 2018). Jejím cílem je zajistit spravedlivý a účinný systém zdanění, který bude vhodný pro digitální prostředí, používat legislativní návrhy k plnému využití digitální přítomnosti úpravou definice „stálé provozovny“ a zavést definici „minimální ekonomické podstaty“. Návrh Komise je rovněž zahrnut do mezinárodní činnosti v této oblasti, zejména ze strany skupiny G20 a OECD v kontextu projektu v oblasti eroze základu daně a přesouvání zisku. Po několika neúspěšných jednáních na této globální platformě se ale řešení této oblasti dostalo do patové situace. Naposledy jednali lídři EU o zdanění digitální ekonomiky na konci letošního března. „Vedoucí představitelé EU zopakovali, že jsou odhodláni dosáhnout v rámci OECD do poloviny roku 2021 celosvětového řešení mezinárodního zdanění digitální ekonomiky založeného na konsenzu. Potvrdili nicméně, že pokud globální řešení nebude v dohledu, bude EU připravena přijmout příslušná opatření. V této souvislosti vedoucí představitelé rovněž poukázali na připravovaný návrh Komise týkající se digitálního poplatku

s cílem zavést jej nejpozději do 1. ledna 2023,“ stojí na stránkách Rady Evropské unie. Kromě toho vzaly řešení zdanění digitální ekonomiky do svých rukou i některé členské státy. Například Česká republika stále pokračuje v přípravě české daně z digitálních služeb.

Poslední klíčovou evropskou iniciativou z nedávné doby jsou nová pravidla, která zavazují členské státy, aby daňovým orgánům zpřístupnily údaje shromážděné v rámci **právních předpisů proti praní peněz**. Ta vstoupila v platnost na začátku roku 2018 a mají podobu směrnice proti praní peněz, tj. čtvrté směrnice o boji proti praní peněz (AMLD4) a páté směrnice o boji proti praní peněz (AMLD5). Tyto normy usilují o prevenci využívání evropského finančního systému pro praní peněz a financování terorismu. Vnitrostátní daňové orgány budou mít přímý přístup k informacím o skutečných vlastnících společností, svěřenských fondech a dalších entitách, jakož i o záznamech společností o hloubkových kontrolách zákazníků. Nová pravidla umožní daňovým orgánům rychle a účinně reagovat na případy daňových úniků a vyhybání se daňovým povinnostem a bojovat proti nadnárodním zločineckým strukturám. /

Zdroj: Evropský parlament, europa.eu

Víte, že...

- / Klíčovou roli v oblasti daní hrají Rada Evropské unie a Evropská Komise. Daňová opatření ale musí být přijímána členskými státy jednomyslně. Evropský parlament má pak právo být konzultován ohledně daňových záležitostí. Samostatně pak stojí otázky týkající se rozpočtu, kde je spolunormotvůrcem.
- / Česká republika má čtvrté nejsložitější korporátní daně v EU. Společný výzkumný projekt společnosti BDO a univerzit z německého Paderbornu a Mnichova v roce 2019 potvrdil, že český daňový systém je jedním z nejsložitějších v Evropské unii. V rámci EU zaznamenala horší výsledek pouze Itálie, Řecko a nejmladší člen Chorvatsko. Odborníci z poradenské společnosti BDO upozorňují na fakt, že v oblasti přijímání nových daňových předpisů dosáhla ČR úplně nejhoršího výsledku z evropské osmadvacítky a k nejhorším se zařadila také z hlediska investičních pobídek.
- / Daňové zatížení Česka je v EU podprůměrné. Obyvatelé Evropské unie odvedou státu v průměru přes 41 procent ze všech příjmů, které během jednoho roku vydělají. Nejdéle na stát pracují Francouzi, jejichž složená daňová kvóta se blíží 50 procentům. Česká republika se nachází téměř uprostřed členských zemí seřazených podle výše jejich daňového zatížení. Přestože česká složená daňová kvóta činí v rámci Evropské unie podprůměrných 36,1 procenta, zatížení povinných plateb státu se u nás za posledních 25 let mírně zvýšilo. Ještě v roce 1995 jsme na daních odváděli téměř o dva procentní body méně než nyní. Vyplývá to z pravidelného přehledu o daňovém zatížení v Evropské unii, který zveřejnil evropský statistický úřad Eurostat.

Unie se chystá na další zdanění uhlíku

Ve Švédsku už uhlíková daň funguje 30 let.

K dekarbonizaci ekonomiky může přispět uhlíková daň. Zatímco Evropská unie teprve plánuje její zavedení, v některých členských státech už funguje. Jak se osvědčila? A mohla by fungovat i v Česku?

Dosažení klimatické neutrality do roku 2050 nebude jednoduché. Evropa proto hledá různé nástroje, které by jí pomohly. Jedním z opatření by mohla být tzv. uhlíková daň, případně mechanismus pro vyrovnávání uhlíku na hranicích. V Evropě sice od roku 2005 funguje systém pro obchodování s emisními povolenkami (EU ETS), který finančně pobízí hlavní znečišťovatele ke snižování emisí vypuštěných do ovzduší, některé sektory však nejsou do systému začleněny. Příkladem je zemědělství, silniční doprava nebo sektor budov.

Mezeru v unijním emisním systému by mohla zacelit plánovaná revize směrnice o zdanění energií, která by zavedla evropskou uhlíkovou daň. Podle českého europoslance Ludka Niedermayera

(za TOP 09, EPP) by ji Evropská komise mohla představit v první polovině letošního roku. Experti na životní prostředí plány unijní exekutivy vítají. „Uhlíková daň je dobrým nástrojem, jak lze i sektory, které nejsou dnes součástí systému ETS, vést k odpovědnosti za znečišťování ovzduší a změny klimatu,“ uvedl Jan Rovenský z české pobočky organizace Greenpeace. Uhlíková daň byla tématem webináře, který v únoru zorganizovalo České sdružení pro biomasu CZ Biom.

Uhlíková daň přináší do státní kasy peníze

Některé evropské země již mají s uhlíkovou daní své zkušenosti. Zářným příkladem je Švédsko, kde se daň z motorových a topných paliv vybírá už 30 let, od roku 1991. V Německu přistoupili k zavedení uhlíkové daně letos. Daň se vztahuje na spalování motorových paliv a topné oleje. Podle Gustava Melina ze Švédské asociace pro bioenergii Svebio není zavedení a vybírání uhlíkové daně nijak složité. Navíc má pozitivní dopad na státní ekonomiku i ochranu životního prostředí.

Data ze Švédska totiž ukazují, že po zavedení uhlíkové daně se hrubý domácí produkt (HDP) země rok od roku zvyšoval, zatímco objem vypouštěných emisí naopak klesal. Díky uhlíkové dani se ►►

každý rok nalije do švédské ekonomiky spolu s dalšími energetickými daněmi čím dál tím více financí. Zároveň vytváří tlak na rozvoj obnovitelných zdrojů. Pomoci by to mohlo i České republice, kde se obnovitelné zdroje rozvíjejí pomalým tempem. „Česká republika potřebuje uhlíkovou daň zřejmě více než jakákoliv jiná země,“ zdůraznil na debatě Jiří Koželouh z Hnutí Duha.

Daň by neměla ohrozit chudší domácnosti

Jak podotkl Jan Habart, předseda Českého sdružení pro biomasu (CZ Biom), Česko se potýká mimo jiné se znečištěním ovzduší, které je způsobeno vytápěním domácností uhlím. To je sice ve srovnání s plynem levnější, produkuje ale více škodlivých emisí.

Změnit by to mohla právě uhlíková daň. Podle Gustava Melina donutí platba za znečištění ovzduší společnost zamyslet se nad emisemi uhlíku a bude ji motivovat k ústupu od fosilních paliv. Dle jeho slov nicméně zavedení daně nemá vést ke změně životního stylu lidí, má jim spíše pomoci dělat správná rozhodnutí. „Vyšší zdanění využívání fosilních paliv bude kompenzovat externalitu s tím spojené,“ doplnil během debaty o uhlíkové dani europoslanec Niedermayer. Zavedení uhlíkové daně také může popohnat přeskupení daňového systému. S novým zdrojem příjmu z uhlíkové daně by mohl stát rozhodnout o snížení poplatků v jiných oblastech.

Ve Švédsku například po zvýšení uhlíkové daně následovalo snížení daně z příjmů. Podle Habarta z organizace CZ Biom by mohl podobný scénář nastat i v České republice. Jak ale upozornil europoslanec Niedermayer, kvůli už dnes nízkým příjmovým daním by mechanismus nemusel v tuzemsku fungovat.

Se zavedením uhlíkové daně se však pojí i možné negativní dopady. Fosilními palivy dnes vytápí své domovy spíše nízkopříjmové rodiny, daň by se tak mohla promítnout na jejich účtech. Zástupce asociace Svebio však mluví o opačném účinku. Uhlíková daň podle Melina více zatíží bohatší vrstvu společnosti. Bohatí lidé totiž mají velké domy, velká auta a více cestují, čímž také produkuje více škodlivých látek do ovzduší. Navíc výnos z uhlíkové daně může vláda využít a nalít zpět do chudých domácností a pomoci jim například s výměnou kotlů nebo reovacím domů.

Návrh s nejasnou budoucností

Osud uhlíkové daně začleněné do práva EU je v tuto chvíli nejasný. Záležet bude zvláště na vůli všech členských států, které musí příslušný návrh schválit jednomyslně. Daně jsou obecně dlouhodobě citlivou otázkou, která se těžko reguluje na evropské úrovni. V případě Evropského parlamentu by nezbytný souhlas s novou regulací neměl být podle Ludka Niedermayera problémem.

EU mezitím pracuje na tom, aby členské státy postupně přecházely na nízkemisní technologie. Poskytla jim na to bezprecedentní objem financí, který jednotlivé země EU získají z nového víceletého finančního rámce na léta 2021–2027 a pokrizového

fondy obnovy. Z obou velkých balíčků v celkové hodnotě 1,8 bilionu eur by minimálně třetina měla směřovat na zelené projekty.

Unie chce zároveň zamezit tomu, aby se peníze z jejího rozpočtu utrácely za „špinavé“ projekty, zavádí proto podmínku „do no significant harm“. Pokud tedy některý projekt výrazně poškozuje životní prostředí, na evropské finance si nesáhne. Jaké projekty jsou škodlivé a jaké nikoliv, by měla určit tzv. taxonomie. Na její přípravě v současné době pracuje výzkumné středisko Evropské komise.

Uhlíkové clo

Evropská unie plánuje zdanit nejen domácí znečišťovatele, ale i ty ze zahraničí. Takzvané uhlíkové clo by při dovozu výrobků do zemí EU zohledňovalo jejich uhlíkovou stopu. Evropské firmy plnící přísné environmentální standardy by tak byly lépe chráněny před konkurencí z klimaticky nezodpovědných částí světa.

Příjmy z tohoto uhlíkového cla, respektive „mechanismu pro vyrovnávání uhlíku na hranicích“, jak zní oficiální název, by měly být novými penězi do rozpočtu EU. Na tom se ale nejprve musí shodnout členské státy i jejich národní parlamenty. /

*Zdroj: Euroskop.cz, Pavla Hosnedlová
Článek byl publikován na webu EURACTIVE.CZ
a je uveřejněn se souhlasem vydavatele*

Evropská unie a ochrana klimatu

Dne 14. března 2019 přijal Evropský parlament usnesení o změně klimatu – evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky v souladu s Pařížskou dohodou. Hlavním cílem, který usnesení parlamentu požaduje, je dosáhnout klimatické neutrality EU do roku 2050 a zejména pak přeměny politických slibů na závaznou právní povinnost. Na tuto změnu se podle europoslanců musí připravit jak občané EU, tak i podniky, které právě potřebují větší transparentnost opatření. Podle poslanců je důležité, aby klimatické neutrality dosáhly všechny státy EU do roku 2050, k čemuž bude potřeba i dostatečného financování transformace. Parlament proto vyzval Komisi, aby co nejdříve prozkoumala možnosti politických opatření, včetně ekologických daní, s cílem podpořit změnu chování.

Aktuálním cílem EU je, aby se emise snížily do roku 2030 o 40 % v porovnání s rokem 1990. V současné době Komise navrhla snížení až o 55 % a parlament prosazuje 60 % snížení emisí do roku 2030. Aby došlo k lepšímu monitorování plnění vytyčených cílů, žádá parlament komisi, aby navrhla cíl pro rok 2040. Díky těmto navrženým cílům pak podle zákonodárského sboru bude možné určit, zda je EU na dobré cestě k dosažení cíle, který si vytkla pro rok 2050.

Daňové zásahy evropského soudu

K harmonizaci daní v Evropské unii přispívá kromě legislativy zejména rozhodovací činnost Soudního dvora EU. Ten spolu s Tribunálem Evropské unie přináší každoročně přehled činnosti v soudní oblasti. V posledním zveřejněném přehledu, a to za rok 2019, nechybí ani vybraný klíčový judikát daňové oblasti, která současně patří k jedněm z nejčastěji projednávaných. V e-Bulletinu přinášíme jeho přehled.

Nýroční zpráva Soudního dvora Evropské unie se ve svém posledním vydání věnuje rozsudkům N Luxembourg 1 a další (spojené věci C-115/16, C-118/16, C-119/16 a C-299/16, EU:C:2019:134) a T Danmark a Y Danmark (C-116/16 a C-117/16, EU:C:2019:135), které byly vydány dne 26. února 2019. V nich se Soudní dvůr v podstatě vyjádřil k výkladu obecné zásady unijního práva, podle níž se právní subjekty nemohou podvodně nebo zneužívajícím způsobem dovolávat unijních právních norem, jakož i k pojmu „vlastník“ úroků nebo licenčních poplatků ve smyslu směrnice 2003/49 a dividend ve smyslu směrnice 90/435 ve znění směrnice 2003/123.

V těchto věcech byl Soudní dvůr vyzván k tomu, aby prozkoumal dosah zákazu zneužití práva ohledně osvobození od daně stanoveného těmito dvěma směrnicemi v oblasti srážkové daně, pokud jde o přeshraniční platby dividend nebo úroků mezi propojenými společnostmi usazenými v různých členských státech. V tomto ohledu je třeba uvést, že aby subjekt, kterému jsou vypláceny dividendy nebo úroky, mohl mít prospěch z režimu osvobození od daně, musí splňovat určité podmínky, včetně postavení „vlastníka“ uvedených plateb. Ve sporech v původních řízeních však vyvstala otázka, jak zacházet s platbami uskutečněnými v rámci skupin společností, pokud vyplácející společnost vyplácí určité dividendy nebo

úroky jedné nebo více společností, které formálně splňují podmínky vyžadované relevantními směrnicemi, ale tyto společnosti samy převádějí veškeré nebo téměř veškeré vyplacené částky skutečnému vlastníkov, na kterého se nevztahuje režim osvobození, jelikož je usazen mimo území unie.

V době rozhodné z hlediska skutečností v původním řízení Dánsko nepřijalo konkrétní prováděcí ustanovení směřující k boji proti zneužívání práva, ale pouze ustanovení provádějící právní úpravu týkající se osvobození od daně stanovenou dotčenými směrnicemi. Tato vnitrostátní pravidla tak stanovila, že srážková daň nesmí být uplatňována v oblasti přeshraničních plateb mezi společnostmi, které splňují podmínky stanovené uvedenými směrnicemi. Ve věcech v původním řízení však orgány dánské daňové správy odmítly použít toto osvobození na daň z dotčených dividend nebo úroků. Tvrdily, že společnosti usazené v jiném členském státě, než je Dánsko, které obdržely úroky nebo dividendy pocházející z dánských společností, nejsou ve skutečnosti skutečnými vlastníky uvedených plateb ve smyslu směrnic 2003/49 a 90/435. Uvedené orgány daňové správy proto dánským vyplácejícím společnostem uložily povinnost provést srážku daně u zdroje. Soudní spory, k nimž tato zdanění vedla, vyvolaly různé otázky týkající se pojmu „skutečný vlastník“, nezbytnosti právního základu pro odmítnutí nároku na osvobození od daně na základě zneužití práva ve vnitrostátním právu, a pokud takový právní základ existuje, znaků zakládajících případné zneužití práva a forem souvisejících důkazů.

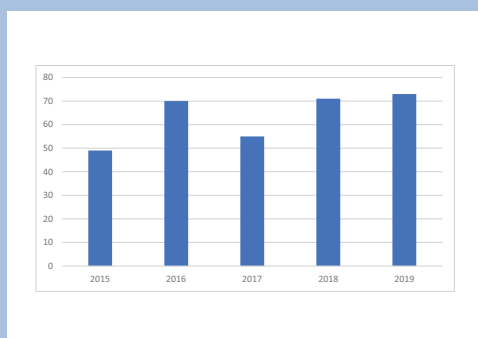
Pokud jde o pojem „vlastník“, který je použit konkrétně ve směrnici 2003/49, Soudní dvůr s poukazem nejen na cíl této směrnice, ale rovněž na komentář ke vzorové smlouvě OECD o zamezení dvojímu zdanění v oblasti daně z příjmů a z majetku rozhodl, že tento pojem se nevztahuje na vlastníka, který by byl vymezen formálně, ale na entitu, která má hospodářský prospěch z obdržených úroků, a tudíž může svobodně určit, jak budou využity. I když směrnice 90/435 formálně neodkazuje na pojem „vlastník“, Soudní dvůr rozhodl, že osvobození od srážkové daně stanovené touto směrnicí je rovněž vyhrazeno skutečným příjemcům dividend usazeným v členském státě unie.

Pokud jde dále o otázku, za jakých podmínek by mohl být nárok na dotčená osvobození od daně zamítnut na základě konstatování, že došlo ke zneužití práva, Soudní dvůr připomněl, že v unijním právu existuje obecná právní zásada, již musí právní subjekty dodržovat a podle níž se tyto subjekty nemohou podvodně nebo zneužívajícím způsobem dovolávat unijních právních norem. Členský stát tedy musí odepřít použití takových ustanovení, jsou-li uplatňována nikoli za účelem dosažení cílů těchto ustanovení, nýbrž za účelem získání výhody, kterou skýtá unijní právo, přestože jsou podmínky pro její přiznání splněny pouze formálně a použití uvedených ustanovení by bylo v rozporu s jejich cíli.

Soudní dvůr konstatoval, že dotčené transakce, o nichž orgány dánské daňové správy tvrdí, že jsou zneužitím práva, a tudíž mohou být neslučitelné s cílem sledovaným dotčenými

Daně: Zahájené věci u Soudního dvora Evropské unie (2015–2019)

2015: 49
2016: 70
2017: 55
2018: 71
2019: 73

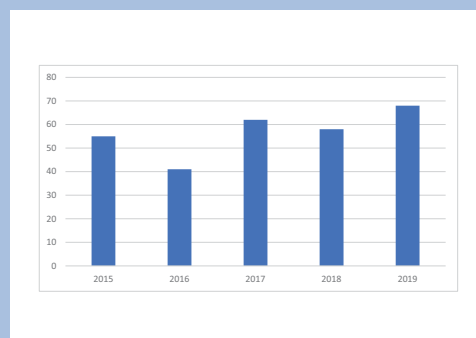

Daně: Zahájené věci u Soudního dvora Evropské unie (2019)

- / Řízení o předběžných otázkách: 67
- / Přímé žaloby: 5
- / Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejších účastenství: 1

Daně: Věci ukončené rozsudkem, posudkem nebo judikujícím usnesením (2015–2019)

2015: 55
2016: 41
2017: 62
2018: 58
2019: 68

Daně: Věci ukončené rozsudkem, posudkem nebo judikujícím usnesením (2019)

- / Rozsudky/Posudky: 61
- / Usnesení: 7

směrnicemi, spadají do oblasti působnosti unijního práva, a upřesnil, že povolit finanční konstrukce, jejichž jediným nebo hlavním účelem je využití daňových výhod vyplývajících z použití směrnice 2003/49 nebo směrnice 90/435, není v souladu s takovými cíli. Použití této obecné zásady nebrání právo využívat výhod daňové soutěže mezi členskými státy z důvodu chybějící harmonizace daní z příjmů. Hledání nejvýhodnějšího daňového režimu zajistí samo o sobě nezakládá obecnou domněnku podvodu nebo zneužití. Právo nebo výhoda vyplývající z unijního práva však nesmí být přiznány, je-li dotčená operace z ekonomického hlediska čistě umělá a má-li za cíl vyhnout se uplatnění právních předpisů dotyčného členského státu. V tomto ohledu přísluší vnitrostátním orgánům a soudům, aby odmítly přiznat nároky stanovené dotčenými směrnicemi, které jsou uplatňovány podvodně nebo zneužívajícím způsobem, přičemž neexistence ustanovení vnitrostátního práva či daňové dohody, jež mají za cíl zamezit zneužívání práva, nemá na tuto povinnost odmítnutí vliv.

Soudní dvůr na základě toho dospěl k závěru, že nárok na osvobození od srážkové daně z úroků nebo dividend vyplácených dceřinou společností její mateřské společnosti, které je stanoveno ve směrnicích 2003/49 a 90/435, musí být v případě podvodného nebo zneužívajícího jednání odepřeno daňovému poplatníkovi vnitrostátními orgány a soudy v souladu s obecnou zásadou, která takové praktiky zakazuje, a to i v případě chybějících ustanovení vnitrostátního práva nebo daňové dohody, jež by takové odepření stanovila.

Soudní dvůr rovněž zkoumal otázku, jaké jsou znaky zakládající zneužití práva a jak lze tyto znaky prokázat. S odkazem na svou ustálenou judikaturu Soudní dvůr konstatoval, že důkaz o zneužití vyžaduje souhrn objektivních okolností a subjektivní znak spočívající v záměru získat výhodu vyplývající z unijní právní úpravy tím, že jsou uměle vytvořeny podmínky vyžadované pro její získání. Za umělou konstrukci tak lze považovat skupinu společností, jež není zřízena pro účely odrážející hospodářskou realitu, má čistě formální strukturu a jejím hlavním účelem nebo jedním z jejích hlavních cílů je získat daňovou výhodu, jež je v rozporu s předmětem nebo účelem použitelné daňové právní úpravy. Tak tomu je zejména tehdy, když daň z úroků nebo dividend není zaplacená v důsledku začlenění konduktivní entity do struktury skupiny mezi společnost, která úroky nebo dividendy vyplácí, a společnost, která je jejich skutečným vlastníkem. Indicií existence konstrukce, jejímž cílem je získat neoprávněné osvobození od daně, jež je stanoveno v čl. 1 odst. 1 směrnice 2003/49 a článku 5 směrnice 90/435, je v tomto smyslu skutečnost, že uvedené úroky nebo dividendy jsou následně zcela či téměř zcela ve velmi krátké lhůtě po jejich obdržení převedeny společnostmi, které jsou vyplaceny, na entity, které nesplňují podmínky pro použití směrnice 2003/49 nebo směrnice 90/435.

Soudní dvůr konečně zkoumal právní úpravu týkající se důkazního břemene při zneužití práva. V tomto rámci Soudní dvůr ve svém rozsudku, který se týká směrnice 2003/49, konstatoval,

že z uvedené směrnice vyplývá, že členský stát zdroje může uložit společnosti, jež úroky obdržela, povinnost prokázat, že je jejich skutečným vlastníkem. V tomto ohledu nic nebrání dotyčným daňovým orgánům, aby od daňového poplatníka požadovaly důkazy, které považují za nezbytné pro konkrétní vyměření dotyčných daní, a případně odmítly požadované osvobození, pokud by tyto důkazy nebyly dodány. Ve svém rozsudku, který se týká směrnice 90/435, Soudní dvůr upřesnil, že tato směrnice neobsahuje pravidla týkající se důkazního břemene stran existence zneužití práva. Soudní dvůr však dospěl k závěru, že je věcí daňového orgánu členského státu zdroje, který z důvodu existence zneužívající praktiky zamýšlí odepřít osvobození od daně stanovené ve směrnici 90/435, prokázat naplnění znaků zakládajících takovou praktiku. Takový orgán sice nemusí identifikovat skutečné vlastníky těchto úroků, ale přísluší mu, aby prokázal, že údajný skutečný vlastník je pouze konduktivní společností, jejímž prostřednictvím došlo ke zneužití práva.

V této souvislosti je rovněž třeba poukázat na rozsudek ze dne 26. února 2019, X (Zprostředkovatelské společnosti usazené ve třetích zemích) (C-135/17, EU:C:2019:136), který se týká právní úpravy členského státu směřující k započtení, za určitých podmínek, příjmů dosažených společnostmi usazenou ve třetí zemi, jež neplynou z vlastní činnosti této společnosti, do daňového základu osoby povinné k dani, jež je rezidentem v tomto členském státě, a rozsudky ze dne 19. června 2019, Memira Holding (C-607/17, EU:C:2019:510) a Holmen (C-608/17, EU:C:2019:511), týkající se možnosti mateřské společnosti odečíst od korporační daně ztráty dceřiných společností usazených v jiných členských státech. /

Zdroj: Výroční zpráva Soudního dvora EU, curia.europa.eu

Nejčastější oblasti žalob u Soudního dvora EU

Celní unie: 22
 Daně: 94
 Duševní a průmyslové vlastnictví: 62
 Prostor svobody, bezpečnosti a práva: 113
 Státní podpory a hospodářská soutěž: 123
 Zemědělství: 33
 Doprava: 42
 Ochrana spotřebitele: 81
 Sociální právo: 55
 Svoboda pohybu a usazování a vnitřní trh: 94
 Životní prostředí: 60

Užší pravidla daňové spolupráce pro digitální platformy

Rada Evropské unie přijala na svém jednání na konci března změnu směrnice o správní spolupráci v oblasti daní. Ačkoliv se na první pohled může zdát, že na běžného daňového poplatníka tato změna nedopadne, opak je pravdou. Provozovatelům platform bude nově uloženo oznamovat příjmy, kterých na nich třetí strany, tedy například prodejci, dosáhnou.

Pavel Martiník

*Interní doktorand Katedry
finančního práva a finanční
vědy Právnické fakulty
Univerzity Karlovy*

Nutnost harmonizace v této oblasti je pak podle názoru předkladatele vyžadována zejména tím, že některé členské státy již obdobnou ohlašovací povinnost zavedly. Pro maximální přínos správy daní je nicméně tento reporting nutně sjednotit. Jinak by mohlo docházet k regulační arbitráži a prodejci by si mohli pro své obchody vybrat platformu v takovém státě, který reportingovou povinnost nezavedl.

Oznamovací povinnost se pak bude vztahovat na všechny činnosti, a to bez ohledu na to, zda budou mít vnitrostátní nebo mezinárodní charakter.

Vzhledem k tomu, že se jedná o směrnici, a nikoliv nařízení, je členskými státy pouze uloženo, že tyto povinnosti mají provozovatelům platform nařídít. Každý členský stát tak může rozhodnout o vnitrostátní právní úpravě sám, přičemž korigován bude pouze prováděcími předpisy komise. Ta stanoví mimo jiné opatření nezbytná k jednotné registraci a identifikaci platform.¹

Nové povinnosti se mají vztahovat i na takové digitální platformy, jejichž provozovatelé v některém členském státě vykonávají ekonomickou činnost, ale na území EU nejsou daňovými rezidenty.² Přijatá novelizace má tak přispět k narovnání prostředí mezi evropskými a zahraničními subjekty. Takovouto snahu lze podle

mého názoru jednoznačně kvitovat. Je nicméně otázkou, jaká bude vymahatelnost těchto pravidel v praxi, a to zejména v případech, kdy provozovatele digitálních platform nepůjde snadno určit.

Směrnice obsahuje i další změny, z nichž pravděpodobně nejvýznamnější je ustanovení o společných kontrolách. Úřední osoby správce daně z jiného členského státu by tak měly mít možnost pokládat otázky daňovým subjektům a dalším osobám a možnost nahlížet do záznamů jiného státu. Zároveň však nebudou vyslané úřední osoby moci překročit pravomoci, které mají podle právních předpisů svého domovského státu.³

Ačkoliv bude moci členský stát společnou kontrolu odmítnout, jedná se o velmi výrazné posílení spolupráce při správě daní, a to i přesto, že se společná kontrola (vcelku logicky) řídí právem toho státu, ve kterém probíhá. Účast zahraničního správce daně je (může být) nicméně velmi silná. Vedle výše zmíněné možnosti klást otázky a nahlížet do spisů bude pro sestavení závěrečné zprávy nutná dohoda domácího a zahraničního správce daně.⁴

Nová právní úprava, jejíž účinnost je naplánována na 1. ledna 2023, tak navazuje na setrvalý trend postupné harmonizace správy daní v Evropské unii. Tento trend je podle mého názoru nezvratný. V budoucnu tak lze očekávat nejenom nové povinnosti pro daňové subjekty a třetí osoby, ale i další posílení prvků společné správy daní.⁵

1 Viz článek 8ac odst. 4 poslední pododstavec návrhu směrnice dostupného na <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12908-2020-INIT/cs/pdf>, citováno 1. dubna 2021 („návrh směrnice“).

2 Viz bod 14 preambule návrhu směrnice.

3 Viz článek 12a odst. 1 a 3 návrhu směrnice.

4 Viz článek 12a odst. 4 návrhu směrnice.

5 Tento text byl zpracován v rámci projektu studentského vědeckého výzkumu „Vývoj finančněprávní a trestněprávní regulace pod vlivem normotvorby Evropské unie“ realizovaného v letech 2020–2022 na Právnické fakultě Univerzity Karlovy, SVV 260 493/2020.

Dotační programy podpory Covid – nájemné z pohledu účetních a daňových předpisů

V tomto článku bych rád zaměřil svou a vaši pozornost na možná problematická místa v oblasti účetního zachycení a následného daňového posouzení čerpání finančních prostředků ze strany nájemců v rámci dotačních programů podpory Covid – nájemné 1, nájemné 2, nájemné 3.

Petr Koubovský

*Daňový poradce,
Rödl & Partner Tax*

Ti, kteří se pohybují na realitním trhu, mají nyní spoustu otázek. Jisté je, že koronavirová pandemie přinese vážnou ekonomickou krizi, jejíž rozsah zatím nelze přesně stanovit. Osobně se domnívám, že by se mohlo počítat s podobným scénářem jako v roce 2008 a 2009, tedy v obecné rovině očekávání poklesu cen nemovitostí.¹ Co se týče pronájmů, lze taktéž očekávat podobný pokles jako u prodejní ceny nemovitých věcí, dle mého názoru zhruba o 15–20 %, velmi však bude záležet na tom, po jak dlouhou dobu budou ještě trvat vládní opatření proti koronaviru, jak hluboká přijde recese a v jaké finanční kondici budou jednotliví nájemníci.

Jednání o formátu a podmínkách nájemní smlouvy patří dle mých zkušeností z praxe k nekomplikovanějším. U jiných právních titulů se jedná v zásadě o smluvní vztah na rok či dva (např.

u smlouvy o dílo), v případě kupní smlouvy jde dokonce o jednorázový akt. Úskalím nájemní smlouvy je její komplexnost a nalezení souladu mnoha faktorů. Je třeba zhodnotit nejen část obchodní, ale i právní a v neposlední řadě počítat i s možnými účetními a daňovými implikacemi. Není tedy divu, že koronavirová krize se musí promítnout i do těchto obchodních podmínek.

Pojďme se tedy blíže podívat na vývoj a změny v oblasti nájemních vztahů pod vlivem krize. Jednou z největších změn oproti průběhu krize v roce 2008 je v současné době spuštění dotačních programů podpory Covid – nájemné. Podporu na základě programu mohou získat všichni nájemci, je-li účelem nájmu provozování maloobchodní a související podnikatelské činnosti, kterým bylo znemožněno nebo podstatně ztíženo provozování podnikatelské činnosti v důsledku omezení plynoucího z mimořádného opatření při Covidu-19. Bohužel nejen takřka celý rok 2020, ale prozatím i počátek roku 2021 se nese v režimu přijatých vládních mimořádných opatření. Mezi ta nejvýznamnější patří bezesporu právě zákaz prodeje zboží nebo poskytování služeb v provozovnách.

Celá řada podnikatelů (účetních jednotek) tak byla v zásadě odkázána buď bojovat o holé přežití svými finančními rezervami, anebo na různé formy dotací umožněné státem. Na základě předložených žádostí tak obdrželi finanční prostředky ve formě čerpání dotací na úhradu nájmu. Tyto dotační programy jsou označovány jako Covid – nájemné 1, 2 a 3.

A právě s čerpáním dotačních programů mohou být spojena některá účetní úskalí či další otázky, se kterými bych vás rád blíže seznámil.

Dále detailněji rozebereme přijetí finančních prostředků v rámci výše uvedených dotačních programů, nejprve z hlediska jejich možných účetních úskalí.

¹ Viz článek Koubovský, Petr: Současný vývoj na realitních trzích ve vazbě na zrušení daně z nabytí nemovitých věcí a v souvislosti s dalšími úpravami daňových právních předpisů. In Daně a právo v praxi, č. 4/2021.

A) Účetní hledisko

Podpora Covid – nájemné 1

Čerpání finančních prostředků bylo podmíněno splněním několika zásadních podmínek:

- nájemce sjednal s pronajímatelem slevu v minimální výši 30 % původního nájemného, a to na měsíce duben až červen 2020,
- nájemce uhradil nájemné za předchozí měsíce a zaplatit minimálně 50 % z původní výše nájemného pronajímateli, a to způsobem a v termínu obvyklém podle nájemní smlouvy.

Vzájemná jednání mezi nájemcem a pronajímatelem jsou mnohdy složitá a zdoluhavá. V daném případě bylo důležité, zda se jedná skutečně o poskytnutou slevu, která se týká právě vymezených měsíců roku 2020, kdy vláda zakázala nebo omezila provoz dotčené provozovny, přičemž důvodem jejího poskytnutí bylo právě omezení v používání dané provozovny. Poskytnutí takové slevy pak mělo jednoznačné a jednorázové výsledkové dopady pro obě smluvní strany (u nájemce snížení nákladů a u pronajímatele snížení výnosů).

Problém ovšem může nastat v případech, se kterými se v praxi běžně setkávám, kdy se sjednají ještě výhodnější podmínky – snížení nájmu za tyto „omezené“ měsíce, avšak spojené s další podmínkou, např. prodloužením nájemní smlouvy nebo se na tyto měsíce „přesouvalo“ sjednané tzv. rent-free nájemné, které však mělo nastat v jiných měsících, resp. až ke konci nájemní smlouvy. Takovéto ujednání si už zaslouží individuální posouzení, neboť se již nemusí jednat toliko pouze o poskytnutí obvyklé slevy, ale o další jinou formu tzv. nájemních pobídek.

V takových případech je totiž hlavním cílem tohoto ujednání nikoliv získání (nového) nájemce, ale poskytnutí možnosti nájemci přežít těžké časy a zároveň dosáhnout prodloužení smluvního vztahu. Tato forma pobídky se dle mého názoru už vztahuje k celému nájemnímu vztahu, a to na zbývající či prodlouženou dobu nájmu, a proto je nutno ji časově rozlišit po dobu trvání smluvního vztahu. Problematikou pobídek v nájemních vztazích se podrobněji zabývá např. interpretace Národní účetní rady číslo I-17 Pobídky v nájemních vztazích.² Národní účetní rada (dále jen „NÚR“) je nezávislá odborná instituce, která slouží k podpoře odborné způsobilosti a profesní etiky při rozvoji účetních profesí. Vznikla v roce 1999 a jejími zakládajícími a zároveň stávajícími členy jsou Komora auditorů České republiky, Komora daňových poradců České republiky, Svaz účetních a Vysoká škola ekonomická, zastoupená Fakultou financí a účetnictví. Interpretace NÚR vyjadřují odborný názor a přispívají ke zkvalitňování účetních předpisů České republiky a usilují tak o jednotné a správné interpretování zákona o účetnictví a ostatních právních předpisů. Tyto interpretace si vydobýly své místo a jsou dnes respektovány a hojně využívány v praxi.

Příklad účetního zachycení dotace v rámci programu Covid – nájemné 1 lze řešit následovně:

- měsíční nájemné činí 1 MKč + 21 % DPH (nepředpokládáme aplikaci osvobození),
- splatnost nastává na základě daňového dokladu, a to čtvrtletně k datu 15. dne prvního měsíce čtvrtletí,
- splatnost faktury je 15 dnů od data vystavení,
- pronajímatel poskytl 30% slevu, takže od 15. 4. 2020 vystavil fakturu na nájem za II. Q. 2020 (tj. duben–červen) na výši 2,1 MKč + 21 % DPH,
- nájemce podal žádost o dotaci dne 30. 6. 2020 a uhradil z výše uvedené faktury celou DPH a min. 50 % nájemného,
- nájemce v srpnu obdržel finanční prostředky z titulu dotace na svůj bankovní účet.

Datum	Popis účetního případu	Částka v Kč	MD	D
15. 4. 2020	Faktura na snížené nájemné	700 000	518	321
15. 4. 2020	DPH k faktuře	147 000	343	321
do 30. 6. 2020	Úhrada 50% nájemného	350 000	321	221
do 30. 6. 2020	Úhrada 100% DPH	147 000	378	346
31. 7. 2020	Přiznání nároku na dotaci	350 000	378	346
31. 7. 2020	Zachycení dotace do výnosů jako kompenzace nákladů nájemného	350 000	346	648
15. 8. 2020	Obdržení dotace na bankovní účet	350 000	221	378

Podpora Covid – nájemné 2

V rámci navazující koronavirové krize mohli nájemci využít dalšího dotačního programu Covid – nájemné 2. I v tomto případě dle mých zkušeností vzniká přinejmenším jeden problémový moment, a to stanovení okamžiku zaúčtování nároku na dotaci. Pravidla tohoto dotačního programu dovolují žádost podávat od 16. 10. 2020 do 21. 1. 2021. Výše podpory činí 50 % z rozhodného nájemného ze tří měsíců (červenec–září 2020). V tomto případě již není požadována participace pronajímatele, není tedy na pořadu dne řešit již výše popsanou otázku poskytnutí slevy či pobídky.

Podmínkou stanovenou dotačním programem je však uzavření nájemní smlouvy před 1. červencem 2020. Účetní předpisy (myšleno ZoÚ) mimo jiné stanovují pravidla účtování nákladů a výnosů ve věcné a časové souvislosti s účetním obdobím³,

² <http://nur.cz/interpretace/schvalene-interpretace/i-17-a/>

³ § 3, odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále jen „ZoÚ“)

stejně jako i české účetní standardy č. 017 – zúčtovací vztahy, odst. 3.7. Problematika okamžiku zaúčtování je také řešena další interpretací NÚR I-14 Okamžik vykázání nároku na přijetí nebo vrácení dotace.⁴

Z výše uvedených právních a dalších předpisů lze tedy dospět k závěru, že okamžikem zaúčtování nároku na dotaci z programu Covid – nájemné 2 je schválení žádosti. Pokud však žádost byla podána a schválena až v lednu 2021, je dle mého názoru nutno přihlídnout k závěrům výše uvedené interpretace I-14, kde z odstavce 9 vyplývá, že pro dodržení věrného a poctivého zobrazení při vykázání dotace jsou rozhodující následující skutečnosti:

- při vykazování dotace musí být dodržen zejména akruální princip. Smyslem této zásady je zabezpečit věcnou a časovou souměřitelnost nákladů a výnosů týkajících se dané dotace tak, aby nedošlo ke zkreslení výsledku hospodaření vykázáním nákladu v jiném období, než ve kterém by byla vykázána dotace na úhradu tohoto nákladu. Podmínkou pro dodržení této zásady ale je, že dotace nemůže být účtována dříve, než je splněna podmínka v bodu b);
- pro vykázání dotace není důležité, kdy byla finančně vypořádána, ale rozhodující je okamžik, ve kterém se proces jejího schvalování dostane do takové fáze, kdy je její poskytnutí nepochybné.

V tomto ohledu si dovoluji rovněž upozornit na pravidlo obsažené v dodatku pod bodem č. 5: „Jestliže dojde k vynaložení nákladů v účetním období, které předchází účetnímu období, ve kterém dojde ke splnění podmínek pro přijetí dotace, jsou vynaložené náklady součástí nákladů těchto předchozích období (nejsou předmětem časového rozlišení).“

Dle mého názoru tedy lze uzavřít, že pokud žádost byla podána např. v prosinci 2020 a ke schválení podpory dojde až v roce 2021, pak účetní případy vzniku nároku na dotaci a její zúčtování patří do výnosů roku 2021. Jestliže by došlo ke schválení dotace po rozvahovém dni, ale do okamžiku sestavení účetní závěrky, je možné vycházet při řešení výše uvedené otázky opět z interpretace I-24 Události po rozvahovém dni⁵ a dále také přiměřeně z ustanovení § 25, odst. 3 ZoÚ.

Příklad účetního zachycení dotace v rámci programu Covid – nájemné 2 lze řešit následovně:

- měsíční nájemné činí 1 MKč + 21 % DPH (nepředpokládáme aplikaci osvobození),
- splatnost nastává na základě daňového dokladu, a to čtvrtletně k datu 15. dne prvního měsíce čtvrtletí,
- splatnost faktury je 15 dnů od data vystavení,
- pronajímatel k 15. 4. 2020 vystavil fakturu na nájem za III. Q. 2020 na výši 3,0 MKč + 21 % DPH,

- nájemce podal žádost o dotaci, přičemž uhradil z výše uvedené faktury celé DPH a min. 50 % nájemného,
- žádost o dotaci byla schválena 11. ledna 2021 a do konce ledna obdržel finanční prostředky z titulu dotace na svůj bankovní účet.

Datum	Nájemce – popis účetního případu v roce 2020	Částka v Kč	MD	D
15. 10. 2020	Faktura na nájemné za III. Q. 2020	3 000 000	518	321
15. 10. 2020	DPH k faktuře	630 000	343	321
20. 10. 2020	Úhrada 50 % nájemného	1 500 000	321	221
20. 10. 2020	Úhrada 100 % DPH	630 000	378	346

Datum	Nájemce – popis účetního případu v roce 2021	Částka v Kč	MD	D
11. 1. 2021	Přiznání nároku na dotaci	1 500.000	378	346
11. 1. 2021	Zachycení dotace do výnosů	1 500.000	346	648
20. 1. 2021	Obdržení dotace na bankovní účet	1 500.000	221	378
20. 1. 2021	Doplatek dlužného nájemného	1 500 000	321	221

Podpora Covid – nájemné 3

Dalším dotačním programem v řadě je Podpora Covid – nájemné, v jehož rámci mohou žadatelé dosáhnout na dotaci ve výši 50 % nájemného za rozhodné období od 1. října 2020 do 31. prosince 2020. Aby byla podpora žadateli přiznána, je třeba uhrazení alespoň 50 % rozhodného nájemného. Tento vládní program je opět zaměřen na pomoc podnikatelům provozujícím maloobchodní podnikatelskou činnost – prodej zboží nebo poskytování služeb zákazníkům v provozovnách, kterým bylo na základě přijatých krizových opatření vlády, přijímaných od 14. prosince 2020 do data vyhlášení Výzvy 3, zakázáno nebo omezeno poskytování služeb zákazníkům nebo prodej zboží v těchto provozovnách a opět jsou

4 <http://nur.cz/interpretace/schvalene-interpretace/i-14-a/>

5 <http://nur.cz/interpretace/schvalene-interpretace/i-24-a/>

oproštění od případné problematiky posouzení poskytnutí slevy, jak bylo uvedeno výše v rámci podpory Covid – nájemné 1.

V tomto případě lze dle mého názoru opět postupovat jako při obdržení podpory v rámci programu Covid – nájemné 2, avšak může vznikat otázka, zdali účetní jednotka může či má dotaci na úhradu nájemného z titulu programu Covid – nájemné 3 vykázat v účetní závěrce za kalendářní rok 2020, nebo až v roce 2021?

Podrobnější informace o podmínkách čerpání dotace z programu Covid – nájemné 3 jsou uvedeny ve výzvě Ministerstva průmyslu a obchodu, a ačkoliv je rozhodným obdobím pro poskytnutí podpory rok 2020, byl tento program vyhlášen Ministerstvem průmyslu a obchodu až v roce 2021. Za těchto okolností logicky nemohl vzniknout účetní jednotce nezpochybnitelný nárok v roce 2020.

V tomto ohledu se pak střetává dodržení dvou základních účetních principů, a to aktuálního principu s principem opatrnosti. Berouce v potaz v praxi převažující přístup aplikace principu opatrnosti, by mělo o pohledávce z titulu podpory být účtováno na základě nezpochybnitelného nároku. Při využití závěrů interpretace NÚR I-14 Okamžik vykázání nároku na přijetí nebo vrácení dotace, pokud účetní jednotka splní všechny podmínky pro poskytnutí této podpory a zároveň podá žádost před vydáním účetní závěrky za rok 2020, je vhodné z hlediska významnosti informací v účetní závěrce zvážit její uvedení v příloze k účetní závěrce. Ze strany účetní jednotky se tedy dle mého názoru bude jednat o provozní výnos roku 2021 vykazaný v souladu s ustanovením § 25 prováděcí vyhlášky č. 500/2002 Sb.

B) Daňové hledisko

Možné daňové implikace výše uvedených dotačních programů si ukážeme dále.

Ustanovení o základu daně patří v zákoně⁶ k těm komplikovanějším. Nejdříve je jednoduchým způsobem stanoveno, co je základem daně a z čeho se pro zjištění základu daně vychází, poté však následuje řada poměrně složitých úprav základu daně. Základem daně je rozdíl, o který příjmy převyšují výdaje (náklady), a to při respektování jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období.

Z § 21h ZDP vyplývá jednoznačný vztah ZDP k účetním předpisům, přičemž je zřejmé, že u poplatníka, který je účetní jednotkou, jsou příjmy jeho výnosy podle právních předpisů upravujících účetnictví a výdaje jeho náklady podle právních předpisů upravujících účetnictví. Jinak řečeno se vychází z výsledku hospodaření (účetní zisk nebo ztráta), a to bez vlivu mezinárodních účetních standardů a bez vlivu účetní metody komponentního odpisování.

Účetní výsledek hospodaření před zdaněním je však pouze nezbytným začátkem peripetií na trnité cestě za hledáním základu daně z příjmů. Stejně tak daňové korekce přináší § 23 ZDP s jeho

Ustanovení o základu daně patří k těm komplikovanějším. Základem daně je rozdíl, o který příjmy převyšují výdaje (náklady), a to při respektování jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období.

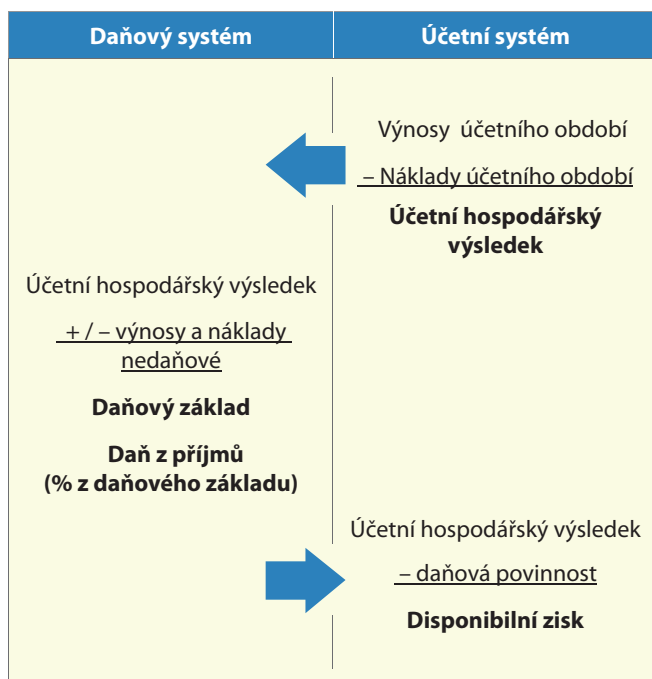
velkým množstvím úprav, což předznamenává hloubku a četnost daňových korekcí.

V praxi se pro zjednodušení hovoří zpravidla o úpravách základu daně, třebaže důsledně vzato jde o úpravy účetního VH (zisku/ztráty), až jejich výsledkem je hledaný základ daně.

- zvýšení VH zahrnuje 18 druhů úprav podle § 23 odst. 3 písm. a) ZDP;
- snížení VH stanovují tři ustanovení:
 - šest povinných druhů úprav přináší § 23 odst. 3 písm. b) ZDP,
 - osm dobrovolných druhů korekcí najdeme v § 23 odst. 3 písm. c) ZDP,
 - třináct druhů příjmů (výnosů) vyloučených ze základu daně je v § 23 odst. 4 ZDP;
- speciální daňové úpravy VH představují jedenáct druhů úprav podle § 23 odst. 5 až 17 ZDP.

Kvůli odlišnému účetnímu a daňovému pohledu na řadu položek se výchozí účetní VH a konečný základ daně často i poměrně značně liší, klidně se může stát z účetního zisku třeba daňová ztráta nebo naopak.

6 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZDP“)

V našich výše představených případech však uvedené (myšleno úpravy VH směrem k ZD) budou irelevantní v případě správného účetního zachycení obdržených finančních prostředků z výše uvedených dotačních programů, a to jak ve vztahu podvojného zaúčtování, tak zohlednění v rámci správného účetního období (zdaňovacího období) z hlediska věcné a časové souvislosti.

7 NSS 4 Afs 32/2004-94 ze dne 23. 12. 2005

Ostatně zájem o danou problematiku ze strany správců daně lze namátkou doložit z vybraných náleží z kontrol FÚ (leden 2010), kde byl řešen právě okamžik účtování dotace do období, kdy žadatel obdrží rozhodnutí Státního zemědělského a intervenčního fondu (SZIF) ve srovnání se zachycením v období, kdy prostředky skutečně obdrží. Právě daný případ bývá častým předmětem dotazů veřejnosti, která se mylně domnívá, že příjmy z dotačních titulů na úhradu nákladů se zahrnují do základu daně ve zdaňovacím období až v okamžiku jejich úhrady ze strany poskytovatele dotace. Správným obdobím je však zdaňovací období, pro které je dotace k úhradě nákladů rozhodnutím SZIF určena, tj. období, kdy žadatel obdrží rozhodnutí SZIF, ve kterém je již najisto postaveno, že žadatel dotaci na úhradu nákladů obdrží. Při kontrole zaúčtování dotací a jejich zahrnutí do základu daně zdaňovacího období roku 2006 a 2008 bylo zjištěno, že daňový subjekt sice účtoval dotace na výnosový účet, avšak z časového hlediska v některých případech do nesprávného účetního období. Dotace byly účtovány do účetního období, ve kterém byly finanční prostředky připsány na bankovní účet, nikoliv do účetního období, pro které byly rozhodnutím SZIF určeny a do kterého byly současně zahrnuty nákladové položky související s dotací.

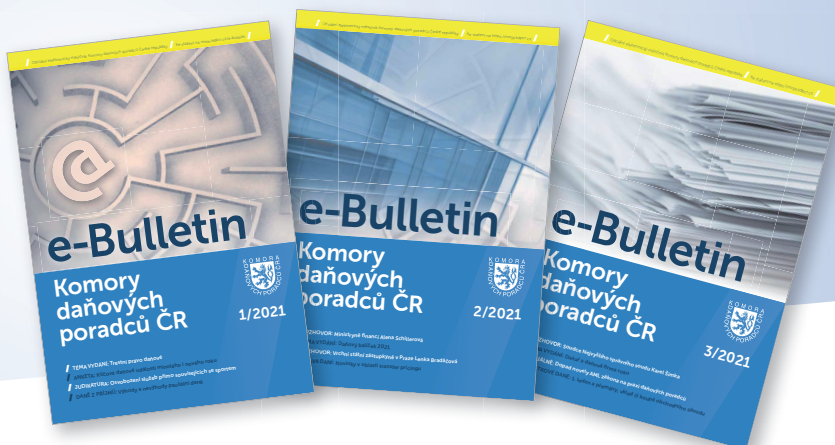
K zaúčtování výše uvedených dotací do nesprávného období došlo v rozporu s § 23 odst. 1 ZDP (dle kterého je základem daně rozdíl, o který příjmy, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně, a příjmů osvobozených od daně, převyšují výdaje/náklady, a to při respektování jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období).

Namátkou lze odkázat i na závěry našich soudů související s danou tematikou, z nichž je možné jednoznačně dovodit skutečnost, že časové rozlišení, resp. věcná a časová souvislost nákladů/výnosů se zcela přebírá z účetnictví včetně mimořádných výnosů a nákladů tak, aby byl splněn věrný a poctivý obraz účetnictví.⁷

Zapojte se do obsahu nového e-Bulletinu!

Chcete se aktivně podílet na přípravě našeho měsíčníku? Máte připomínky a postřehy k obsahu?

Pište na ebulletin@impax.cz

Dilema nedobytných pohledávek

Spousta plátců DPH každý měsíc řeší otázku, z čeho tu daň zaplatit, když jim jejich odběratel zůstal dlužen. DPH se totiž přiznat a odvést musí (a stát se neptá z čeho), jinak samozřejmě hrozí nepříjemné sankce.

Hana Erbsová

Advokátka v ARROWS
advisory group

Právě takovým věřitelům se poměrně nedávno několi-krát „zablýsklo na lepší časy“, což zřejmě ocení právě v dnešní složité době. Pro znalé nebude překvapením, že světlo na konci tunelu nezasvitlo z Letenské 15, ale až z Lucemburku, sídla Soudního dvora EU (SDEU). Výhodou je, že většina závěrů SDEU může být plátcí daně použita přímo a i zpětně do minulosti, aniž by museli čekat na změnu tuzemského zákona o DPH. Soud se totiž zabýval právy věřitelů nedobytných pohledávek, jichž je možné se proti tuzemským správcům daně dovolávat ihned na základě přímého účinku čl. 90 odst. 1 Směrnice o DPH (C-337/13, bod 34) a díky závaznosti a zpětné účinnosti výkladu provedeného SDEU (např. C-525/11, bod 41 a C-429/09, bod 52).

Právo na opravu (snížení) základu daně a DPH v situaci, kdy je zřejmé, že dodavatel nedostane za dodané zboží či poskytnutou službu zcela zaplacen (ačkoliv DPH přiznal i dlužné částky), je právem, které nesmí být plátcí státem upřeno. Stát totiž zásadně nesmí vybrat DPH z protiplnění, které dodavatel ve skutečnosti vůbec neobdržel (C-507/20, bod 18). Pouze pro pohledávky, k jejichž zaplacení nedojde kvůli jejich dodatečnému zániku (např. následkem prominutí či narovnání), ale jen pro jejich nedobytnost, může stát určit podmínky, při jejichž splnění se považují za způsobilé pro provedení opravy. V tomto směru však tuzemský zákon o DPH dostal od SDEU hned několik „zásahů na solar“.

Z celého souboru rozhodnutí SDEU, která se zabývají právem na „vrácení“ DPH z nedobytných pohledávek, totiž plyne, že o „vrácení“ DPH může požádat každý věřitel, jenž disponuje kvalifikovaným dokladem o tom, že jeho pohledávka, z níž odvedl DPH, se stala zcela či zčásti nedobytnou, který není starší než tři

Většina závěrů SDEU může být plátcí daně použita přímo a i zpětně do minulosti.

roky (C-507/20 ve spojení s § 46 zákona o DPH). Takovým dokladem může být rozhodnutí o zastavení exekuce pro nemajetnost dlužníka či rozhodnutí o prohlášení konkurzu a dále rozhodnutí o schválení oddlužení, rozhodnutí o zastavení insolvenčního řízení, o dědictví či rozvrhové usnesení z likvidace pozůstalosti, z nichž je zřejmé, že pohledávka dotyčného věřitele nebude zcela uhrazena. V době uplatnění opravy nemusí být dokonce věřitel ani dlužník již registrováni jako plátcí DPH, ani vykonávat ekonomickou činnost (C-127/18 a C-335/19). Dokonce i takový věřitel, který zapomněl svou pohledávku přihlásit do insolvenčního řízení, může uplatnit právo na opravu, pokud prokáže, že jeho pohledávka by nebyla plně uhrazena, i kdyby ji řádně přihlásil (C-146/19). Stále je ovšem nutno pamatovat, že existuje obecné právo členských států zajistit správný výběr daně a předcházet daňovým únikům a že zdaleka ne všechny překážky pro provedení opravy základu daně a daně stanovené v § 46 odst. 3 zákona o DPH prošly testem eurokonformity, resp. některé z nich by v takovém testu nepochybně obstály. I když ve světle nedávného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (3 Afs 114/2018 – 87) lze například úspěšně pochybovat o tom, že status odběratele jako nespolehlivého plátce bude možné nadále sám o sobě považovat za překážku pro provedení opravy. Jen těžko se však bude nároku na opravu domáhat věřitel, který si počínal zjevně nedbale a tím se přičinil o nedobytnost své pohledávky. /

Praní špinavých peněz: Povinnosti po novele zákona AML

Jistě jste se již setkali s pojmem „praní špinavých peněz“ nebo „money laundering“. Běžnému člověku tyto fráze automaticky nezní zrovna legálně a věří, že se zákonodárce snaží proti těmto praktikám bojovat. Ne každému je však jasné, jak se těmto praktikám předchází, jaké nástroje se k tomu používají a kdo se boje proti praní špinavých peněz účastní. Tento článek se věnuje některým z nejpodstatnějších aspektů této problematiky.

Daniel Fridrich
Advokát, Z/C/H Legal

V České republice je základním předpisem v této oblasti zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Tento zákon bývá také označován jako AML zákon na základě anglického označení pro frázi „proti praní špinavých peněz“ – „Anti Money Laundering“ (dále jako „zákon“ nebo „AML zákon“). Jedná se o činnosti, kterými lidé

zakrývají nezákonný původ peněz a snaží se, aby tyto peníze působily jako peníze získané legálně. Uvedme si to na příkladu pouličního prodeje drog. Dealer získá peníze v malých bankovkách, ty vymění za větší, aby neměl bankovek plné tašky. Tyto peníze následně vloží na své bankovní účty. Tím je smísí s legálně získanými penězi na účtech. Za tyto „vyprané“ peníze si poté koupí auto nebo dům. Dále se může jednat o situace, kdy peníze putují na podporu nelegálních činností, jako je terorismus. Praní peněz se však nedopouští jen zločinecké organizace nebo ti nejhorší kriminální živlové. Může se to týkat i jinak do té doby bezúhonných osob, které se snaží vyhnout platbě daní, obcházet devizové překážky či snížit zisk svých akcionářů.

Kdo se účastní boje proti praní špinavých peněz? Je zde tendence zapojovat vedle státních institucí i širokou škálu subjektů ze soukromé sféry. Právě tyto subjekty se v rámci ekonomických aktivit s praním peněz často setkávají. Čím více subjektů bude zapojeno, tím spíše bude potírání praní peněz úspěšné.

Povinné osoby

AML zákon stanovuje povinnosti mnoha lidem i společnostem. Logika zákona je taková, že vymezuje konkrétní skupiny subjektů, jimž ukládá povinnosti, a pouze tyto subjekty se musí AML zákonem řídit. Tyto subjekty jsou nazvány „povinnými osobami“. Zjednodušeně řečeno, povinné osoby jsou ti, kteří při své podnikatelské činnosti mohou přijít do styku s praním peněz.

Typickými povinnými osobami jsou banky a úvěrové instituce, osoby poskytující leasing, úvěry nebo peněžité zápůjčky. Při určitých činnostech jsou povinnými osobami také advokáti, daňoví poradci a osoby obchodující s uměleckými díly. V neposlední řadě se stanete povinnou osobou tehdy, pokud jako předmět svého podnikání nakupujete nebo prodáváte nemovité věci. Na druhou stranu, pokud nemovitost koupíte čistě jako „obyčejný člověk“ nebo ji sice koupíte jako podnikatel, ale pouze v rámci vedlejší činnosti, povinnou osobou nejste. Povinnou osobou je například developer, který se živí nakupováním, prodáváním a pronajímáním nemovitostí. Povinnou osobou oproti tomu nejste, pokud koupíte nemovitost za účelem rozšíření obchodních prostor.

Jak tedy poznáte, zda se na vás povinnosti podle zákona vztahují? Nejlépe si to ověříte s pomocí právníka, který na základě vaší oblasti podnikání určí, zda do okruhu povinných osob spadáte. Pokud ano, věnujte plnění povinností plynoucích z AML zákona náležitou pozornost, mimo jiné abyste se vyhnuli vysokým pokutám, o kterých budu mluvit dále v tomto článku. Pokud povinnou osobou nejste, nemusíte si s AML zákonem dělat těžkou hlavu.

AML povinnosti

Jaké konkrétní povinnosti tedy povinné osoby mají? Existují dvě skupiny povinností. První skupina by se dala nazvat jako skupina obecná. Tyto povinnosti vyplývají už ze samotného faktu, že jste povinnou osobou. Za nejzásadnější z nich považují tyto:

1. Vypracování systému vnitřních zásad. Jde o interní dokument společnosti, ve kterém jsou uvedeny zásady, postupy a opatření v oblasti boje proti praní špinavých peněz.
2. Určení kontaktní osoby pro komunikaci s Finančním analytickým úřadem (dále jen „FAÚ“). Důležité je zde říci, že některé povinné osoby mají zároveň povinnost volbu této osoby ohlásit FAÚ. V takovém případě může být nesplnění ohlašovací povinnosti sankcionováno pokutou ve výši až 1 milion korun.

Další skupinou povinností jsou ty, které se vážou na konkrétní jednání v rámci činnosti povinných osob, např. uskutečňování jednotlivých obchodů a navazování vztahů s klienty. Tuto skupinu považuji za to nejdůležitější, co AML zákon upravuje. Dvě povinnosti této skupiny, které jdou ruku v ruce, jsou identifikace a kontrola klienta. Zákon vymezuje situace, kdy je nutné identifikaci a kontrolu provést. Jako jedno z kritérií používá hodnotu

daného obchodu. Identifikovat klienta musí povinná osoba, pokud hodnota obchodu překročí částku 1 tisíc eur. Kontrola pak musí přijít, když hodnota transakce dosáhne hodnoty 15 tisíc eur nebo více. Zákon uvádí i další situace, kdy je třeba identifikaci a kontrolu provést.

Identifikace a kontrola

Řekněme si nyní, jakým způsobem se identifikace provádí. Základní princip je ověření totožnosti a podoby konkrétního člověka. Typicky se tyto údaje zjišťují z občanského průkazu, a to včetně podoby. Toto platí i v případě, že klientem je společnost. Nestačí tedy, aby se povinná osoba pro účely identifikace společnosti spokojila jen s údaji získanými z obchodního rejstříku. Je nutné ověřit totožnost osoby, která za společnost jedná. Stejně se postupuje, když je klient (tj. člověk či společnost) zastoupen na základě plné moci. Klientem je zastoupený člověk, ale k identifikaci se dostaví ten, kdo ho zastupuje. Identifikováni jsou oba, avšak podoba je ověřena jen u zastupující osoby.

Kontrola zahrnuje zejména získání informací o daném obchodu a podnikání klienta a přezkoumání zdrojů majetku, který má být předmětem obchodu. U klienta-společnosti dále v rámci kontroly musí povinná osoba odhalit vlastnickou strukturu společnosti a jejího skutečného majitele. Je zde tedy snaha o odhalení toho, jací konkrétní lidé se na fungování společnosti podílí.

Prakticky půjde o to, že klient povinné osobě k identifikaci předloží potřebné doklady. V rámci identifikace pak může pomocí čestného prohlášení sdělit informace o jeho podnikání, zdroje jeho příjmů (např. že majetek nabyt darováním) a k tomu předloží dokumenty, kterými jeho prohlášení potvrdí (např. darovací smlouvu, výplatní pásky nebo výpis z účtu). Povinná osoba si tyto podklady vyhodnotí a posoudí.

Výsledkem identifikace a kontroly není odhalení konkrétní trestné činnosti nebo osob, které se jí dopouští. Výsledkem je zjištění, zda v daném případě existuje podezření, že situace představuje riziko praní špinavých peněz. Pokud podezření vznikne, musí se podezřelý obchod nahlásit FAÚ, který podnikne potřebné kroky. Právě FAÚ má hlavní působnost v oblasti kontroly plnění AML povinností a je oprávněn k udělování vysokých pokut. Např. za nesplnění povinnosti identifikace a kontroly hrozí pokuta ve výši až 10 milionů korun, při opakovaném porušení až 30 milionů korun a u finančních institucí až 130 milionů korun. Na identifikaci a kontrolu navazuje také povinnost získané údaje uchovávat po dobu 10 let pro případ, že by v budoucnu vyvstala potřeba tyto údaje dále použít.

Na závěr bych chtěl zdůraznit důležitost způsobu, jak svým klientům povinnosti vyplývající z AML zákona představíte. Je žádoucí je seznámit s hlavními důvody identifikace a kontroly, abyste předešli tomu, že klient si vaše jednání vyloží jako nedůvěru, či dokonce šikanu. Nezapomeňte jim také vysvětlit, že důkladné plnění povinností snižuje šance zásahu do jejich obchodu někým zvenčí. /

Kontrola zahraničních investic v ČR se zpřísňuje

Česká republika je podle Ministerstva průmyslu a obchodu jednou z nejotevřenějších ekonomik na světě a je vyhledávaným cílem zahraničních investorů. Jedním z důležitých rysů atraktivního investičního prostředí je také existence účinných nástrojů k obraně před rizikovými investory. A právě proto Česko po dlouhých letech příprav dotáhlo nový zákon o prověřování zahraničních investic, který bude účinný již od začátku května.

Jan Kupčík

*Advokát, Skils,
externí doktorand na katedře
obchodního práva Právnické
fakulty Masarykovy
univerzity v Brně*

bezpečnostní zájmy určitým způsobem zohledňovány v rámci některých sektorových předpisů, avšak přijetím zákona o FDI se kontrola zahraničních investic, které mohou ovlivňovat klíčové vnitřní a bezpečnostní zájmy státu, koncentruje do nového režimu přezkumu zaštiťovaného Ministerstvem průmyslu a obchodu („MPO“). Uvedené nicméně neznamená, že by zahraniční investice byly vyňaty z působnosti kontroly koncentrací Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže,¹ případně Českou národní bankou.

Co by měl zahraniční investor vždy zvažovat?

Počínaje květnem 2021 tak bude platit, že investoři uvažující o nabytí podílu či jiné účasti ve společnostech působících v České

Česká republika se 1. květnem 2021 zařadí mezi země, které aplikují určitý režim kontroly vybraných zahraničních investic (foreign direct investment, „FDI“). K tomuto dni nabývá účinnosti zákon č. 34/2021 Sb., o prověřování zahraničních investic („zákon o FDI“). Dosud sice v České republice byly

¹ Srov. § 13 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže („OHS“).

republiky by měli z hlediska případných předchozích oznámení veřejným orgánům zásadně zvažovat nejméně to, zda takové na-
bytí účasti bude podléhat:

- / předchozí notifikační povinnosti k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a
- / předchozí notifikační nebo konzultační povinnosti k Ministerstvu průmyslu a obchodu.

K tomu přistupuje také zvážení dobrovolné konzultace investice u Ministerstva průmyslu a obchodu. Ve specifickém případě nabývání nebo zvyšování kvalifikované účasti v bance² nebo družstevní záložně³ pak je třeba posuzovat, zda je nutná notifikace k České národní bance.

Pro účely popisu nové úpravy stíhající některé zahraniční investory a stanovené zákonem o FDI si nejprve krátce shrneme notifikační povinnost podle OHS. Následně si představíme klíčové parametry zákona o FDI s důrazem na praktickou aplikaci.

Notifikační povinnost k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže je třeba oznamovat všechna spojení soutěžitelů, která splňují obrátová kritéria uvedená v § 13 OHS. Důležité je respektovat specifické instituty a terminologii soutěžního práva, která zahrnuje podstatné odlišnosti zejména od korporátních institutů. Než tedy investor začne vyhodnocovat obrátová kritéria, měl by se zaměřit zejména na dvě otázky. Zprv, zda se skutečně jedná o ekonomicky samostatné soutěžitele, k jejichž spojení má dojít. Neplatí totiž ani to, že každá právní osoba je samostatným soutěžitelem, ani že jednoho soutěžitele tvoří vždy konsolidovaný účetní celek. Realita je mnohem barvitější, a není tak vyloučeno, že transakce, která se na první pohled jeví jako spojení dvou nezávislých soutěžitelů, může ve skutečnosti být pouze určitou formou reorganizace vlastnických vztahů v rámci jednoho společného soutěžitele. Druhou zásadní otázkou je, zda skutečně dochází k trvalé změně kontroly. O spojení, které by za splnění obrátových kritérií mělo být notifikováno, se jedná i v případech, kdy např. jeden soutěžitel kontrolu ztrácí, anebo se kontrola mění ze společné kontroly více soutěžitelů na výlučnou kontrolu jedním z nich (a naopak). Znovu platí, že otázku kontroly nelze redukovat na podíl na základním kapitálu nebo hlasovacích právech, možnosti jmenovat určitý počet osob do statutárních orgánů či zahrnování předmětné korporace do konsolidovaného celku. Korporátní realita bývá komplikovaná a v praxi jsou situace, u nichž není na první pohled zřejmé, zda k trvalé změně kontroly dochází, překvapivě často.

Za předpokladu, že transakce opravdu kvalitativně představuje spojení soutěžitelů ve smyslu OHS, nastupuje posuzování kvantitativních (obráťových) kritérií. Česká úprava dosud setrvává na klasickém pojetí, které notifikační povinnost zakotvuje výlučně na základě obrátů spojujících se soutěžitelů. To představuje určité zjednodušení oproti některým zahraničním úpravám, které vedle obrátových kritérií obsahují i alternativu v podobě kritéria hodnoty transakce.

OHS obsahuje dvě hlavní alternativní kritéria povinné notifikace. Zprv, spojení je potřeba notifikovat, pokud celkový čistý obrát všech spojujících se soutěžitelů v ČR je vyšší než 1,5 miliardy Kč a alespoň dva ze spojujících se soutěžitelů dosáhli každý v ČR obrátu vyššího než 250 milionů Kč. Zadruhé, spojení je třeba Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže oznámit také tehdy, pokud čistý obrát v ČR (i) alespoň jednoho z účastníků fúze, (ii) v případě akvizice tím soutěžitelem, nad nímž je získávána kontrola, nebo (iii) v případě zakládání joint-venture alespoň jedním zakládajícím soutěžitelem je vyšší než 1,5 miliardy Kč a zároveň celosvětový čistý obrát dosažený dalším spojujícím se soutěžitelem je také vyšší než 1,5 miliardy Kč.⁴

Jak bude níže předvedeno, režim notifikací k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže je tedy od režimu kontroly zahraničních investic podle zákona o FDI koncepčně odlišný, co se týče podmínek notifikace. Podobné jsou nicméně následky neoznámění spojení, resp. zahraniční investice, i možnosti, jak mohou příslušné orgány na notifikaci nebo i bez ní reagovat. V případě, že by spojení mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže na relevantním trhu, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uskutečnění takového spojení zakáže. Uskuteční-li podniky spojení, které podléhá notifikaci, aniž by ho oznámily, úřad může i zpětně spojení zakázat, nařídít podnikům, aby situaci navrátili do původního stavu před spojením, a uloží pokutu (a to až do výše 10 % z ročního obrátu).⁵

Kontrola zahraničních investic podle zákona o FDI

Zákon o FDI pracuje s odlišným režimem kontroly. Je tedy na jednu stranu možné, že investice či transakce bude podléhat povinné notifikaci k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, ale nikoliv oznámení nebo povinné konzultaci u MPO (nejčastěji se bude jednat o případy, kdy investorem nebude zahraniční investor ve smyslu zákona o FDI – k tomu viz níže). Na druhou stranu budou vznikat situace, kdy nebude třeba investici hlásit Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, ale bude třeba předem informovat MPO (v praxi zřejmě půjde nejčastěji o situace, kdy se bude jednat pouze o menšinovou účast zahraničního investora, bez získání kontroly nad cílovým podnikem).

Níže jsou popsány základní elementy zákona o FDI, které by měl každý investor do českých podniků zvažovat v rámci rozhodování o své investici.

A. Zahraniční investor

Zahraničním investorem podle zákona o FDI je každý, kdo uskutečnil nebo hodlá uskutečnit zahraniční investici v České re-

2 Viz § 20 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách („Zob“).

3 Viz § 2b zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech.

4 § 13 OHS.

5 § 22a OHS.

publice a která, pokud se jedná o fyzickou osobu, není státním občanem České republiky nebo občanem jiného členského státu Evropské unie, nebo, pokud se jedná o právnickou osobu, nemá sídlo v České republice nebo v jiném členském státě Evropské unie. Zahraničním investorem je dále každý, kdo je přímo či nepřímo ovládán výše uvedenými osobami (tedy těmi s občanstvím ČR nebo členského státu EU nebo sídlem tamtéž).⁶

Zákon o FDI dále nerozebírá, jak posuzovat přímé nebo nepřímé ovládnutí. Pojem ovládnutí je nicméně v českém právu dobře znám, jelikož je užíván v zákonu o obchodních korporacích. Na tento koncept ovládnutí odkazuje také důvodová zpráva. Měly by se tak uplatnit také domněnky o ovládnutí dle zákona o obchodních korporacích, tedy zejména že ovládající osobou je vždy většinový společník⁷ a řídící osoba koncernu (nevyvratitelné domněnky), a dále vyvratitelné domněnky podle § 75 zákona o obchodních korporacích.⁸

Zákon o FDI nakonec ještě upřesňuje, že zahraničním investorem je také svěřenský správce svěřenského fondu, který na účet tohoto svěřenského fondu uskutečnil nebo hodlá uskutečnit zahraniční investici v České republice, a to za předpokladu, že zakladatel, správce, obmyšlený nebo další osoby v obdobném postavení nejsou občany ČR nebo členského státu EU, resp. tam nemají sídlo.⁹

Definice zahraničního investora v zákonu o FDI je relativně přímočará. Ani tak ale nevylučuje komplikované situace, kdy nebude jednoduché určit, zda se o zahraničního investora jedná. Co se týče situací, kdy investor sám bude občanem ČR nebo členského státu, resp. bude mít sídlo v ČR nebo EU, tam by k problematickým situacím spíše docházet nemělo. Z dikce zákona by mělo být patrné, že v případě dvojího (nebo vícečet-

ného) občanství se o zahraničního investora bude jednat pouze v případě, že ani jedno z občanství se neváže k ČR nebo členskému státu. Komplikovanější může ale být posuzování toho, zda osoba s občanstvím, resp. sídlem mimo EU ovládá vnitro-unijního investora. Takové posuzování bude nutno, stejně jako v případě notifikací k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, posuzovat případ od případu.

B. Typ investic

Zákon o FDI popisuje investici relativně široce, a to jako majetkovou hodnotu v jakémkoliv podobě, musí ale být poskytnuta za účelem výkonu hospodářské činnosti v ČR.¹⁰ Zahraniční investice zároveň bude muset sloužit k tomu, aby vytvořila nebo udržela dlouhodobé a přímé vztahy mezi zahraničním investorem a podnikatelem nebo podnikem, kterému je kapitál poskytnut,¹¹ a to konkrétně, pokud:

- umožní zahraničnímu investorovi nakládat nejméně s 10% podílem na hlasovacích právech nebo možnost uplatnit tomu odpovídající vliv v cílové osobě,
- zakládá členství zahraničního investora nebo osoby jemu blízké v orgánu cílové osoby,
- umožní zahraničnímu investorovi nakládat s vlastnickým právem k tzv. cílové věci (k tomu viz dále), nebo
- umožní zahraničnímu investorovi jakoukoliv jinou formu kontroly, jejímž důsledkem je schopnost zahraničního investora získat přístup k informacím, systémům nebo technologiím, které jsou důležité z hlediska ochrany bezpečnosti České republiky nebo vnitřního či veřejného pořádku.¹²

Kontrola zahraničních investic tak nedopadá pouze na přímé peněžní investice, ale jednak i různé způsoby financování (úvěry apod.), dále pak i na poskytnutí nepeněžních forem kapitálu. Pokud se jedná o investici do cílové osoby, pak za základní pravidlo lze označit hranici 10% podílu na hlasovacích právech. Platí přitom, že pro účely výpočtu se sčítají podíly investora a osob spadajících do jeho koncernu nebo jednajících s ním ve shodě.

Nicméně i v případě, kdy podíl investora nebude dosahovat 10%, může se o zahraniční investici jednat. První alternativa nastane v případě, kdy investor získá investici místo v orgánu cílové společnosti pro sebe nebo osobu blízkou. Druhá, formulovaná podstatně vágnějším způsobem, zakládá zahraniční investici i v případě, že investor získá, zjednodušeně řečeno, přístup k informacím důležitým pro bezpečnost ČR.

Co se týče podílu na hlasovacích právech, tam je situace jednoznačná. U vzniku členství v orgánu jsem toho názoru, že zákon o FDI není v tomto ohledu zcela domyšlený. Zprv, jelikož se nejedná o situaci, kterou by výslovně pokrýval § 22 odst. 2 OZ (jedná se o podmínky nebo omezení pro převody majetku, avšak nikoliv mezi osobami blízkými), striktně vzato by nemělo jít o investici v případě, kdy investor – právnická osoba jmenuje do orgánu cílového podniku člena svého statutárního orgánu – fyzickou osobu. To by se nicméně zřejmě dalo rozumným výkladem překonat ▶▶

6 § 2 odst. 1 zákona o FDI.

7 Zde platí výjimka, že většinový společník nebude ovládající osobou, pokud to vyloučí jiná domněnka podle § 75 zákona o obchodních korporacích.

8 Dle něj platí, že: (1) Má se za to, že ovládající osobou je osoba, která může jmenovat nebo odvolat většinu osob, které jsou členy statutárního orgánu obchodní korporace nebo osobami v obdobném postavení nebo členy kontrolního orgánu obchodní korporace, jejímž je společníkem, nebo může toto jmenování nebo odvolání prosadit.

(2) Má se za to, že osobou ovládající je ten, kdo nakládá s podílem na hlasovacích právech představujícím alespoň 40% všech hlasů v obchodní korporaci, ledaže stejným nebo vyšším podílem nakládá jiná osoba nebo jiné osoby jednající ve shodě.

(3) Má se za to, že osoby jednající ve shodě, které společně nakládají podílem na hlasovacích právech představujícím alespoň 40% všech hlasů v obchodní korporaci, jsou osobami ovládajícími, ledaže stejným nebo vyšším podílem nakládá jiná osoba nebo jiné osoby jednající ve shodě.

(4) Má se za to, že osobou ovládající nebo osobami ovládajícími je také ten, kdo sám nebo společně s osobami jednajícími s ním ve shodě nakládá s podílem na hlasovacích právech představujícím alespoň 30% všech hlasů v obchodní korporaci a tento podíl představoval na posledních 3 po sobě jdoucích jednáních nejvyššího orgánu této osoby více než polovinu hlasovacích práv přítomných osob.

9 § 2 odst. 2 zákona o FDI.

10 § 3 zákona o FDI.

11 Viz čl. 2 odst. 1 nařízení (EU) 2019/452.

12 § 5 zákona o FDI.

a rozšířit tak aplikaci § 22 odst. 2 OZ i na zákon o FDI. Problémem, který ale překonat nelze, bude situace, kdy investor z titulu své investice získá právo jmenovat člena některého orgánu cílové společnosti, ale nejmenuje do ní žádnou osobou blízkou (nebo osobu, která se ve smyslu § 22 odst. 2 OZ za blízkou považuje), ale pouze osobu určitým způsobem fakticky spřízněnou. Takové případy zákon o FDI nepokrývá, ačkoliv důsledek to má stejný jako ostatní případy – investor získá přístup k potenciálně bezpečnostně citlivým informacím. Rozsah tohoto problému v praxi nicméně může snižovat to, že není nijak časté, aby k menším než 10% podílům na hlasovacích právech náleželo právo jmenovat člena některého orgánu.

Nejkomplikovanější však může být vyhodnotit poslední alternativu, tedy zda zahraniční investor nezíská přístup k informacím důležitým z hlediska bezpečnosti, vnitřního nebo veřejného pořádku. K tomuto kritériu přitom zákon ani důvodová zpráva nedává žádná vodítka. Bezpečným přístupem v pochybnostech tedy bude konzultovat investici s MPO, alespoň dokud se neustálí rozhodovací praxe v tomto ohledu.

C. Předmět investice

Výše bylo zmíněno, že o zahraniční investici se jedná v případě, že je poskytnuta za účelem výkonu hospodářské činnosti v České republice. Obecně tak předmětem investice může být cokoliv – může se jednat o investici do právnické osoby, investici (resp. příspěvek či podporu) podnikající fyzické osobě, investici do svěřenského fondu, konkrétního obchodního závodu apod. To reflektuje i skutečnost, že mezi relevantními typy investic je zařazena i možnost investování do cílové věci, nejen osoby (viz výše). Koncepce zvolená zákonem o FDI je v tomto ohledu dostatečně široká, aby pokryla investice do jakýchkoliv forem hospodářské činnosti v ČR.

D. Notifikační povinnost

První kategorií zahraničních investic, u nichž je třeba kontaktovat MPO, jsou investice vyžadující povolení. V takovém případě tedy vzniká zahraničnímu investorovi povinnost oznámit investici předtím, než ji uskuteční. Zákon o FDI sice nestanoví, co se rozumí uskutečněním, ale z celkového pojetí lze dovodit, že uskutečněním bude okamžik skutečného poskytnutí majetkové hodnoty (typicky zaplacení kupní ceny za podíl, poskytnutí úvěru, převod vlastnického práva k cenným papírům apod.). Tím by totiž měl zásadně získat možnost účinné míry kontroly nad cílovým subjektem.¹³ U složitějších transakcí nicméně nebude vždy jednoduché okamžik uskutečnění jednoduše identifikovat. Doporučeným postupem by tak mělo být oznámení investice MPO dříve, než nastanou všechny podstatné kroky transakce. V opačném případě se investor vystavuje, obdobně jako v případě včasného neoznámení spojení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, riziku tzv. *gun-jumpingu*, za který v obou případech hrozí relativně vysoké pokuty.

Nejkomplikovanější může být vyhodnotit, zda zahraniční investor nezíská přístup k informacím důležitým z hlediska bezpečnosti, vnitřního nebo veřejného pořádku.

Zákon o FDI vyžaduje povinné oznámení ve čtyřech případech, a to u investic do:

- / cílové osoby, která provádí výrobu, výzkum, vývoj, inovace nebo zajišťování životního cyklu vojenského materiálu, nebo do cílové věci, jejímž prostřednictvím se uvedené činnosti provádí,
- / cílové osoby, která provozuje prvek kritické infrastruktury,
- / cílové osoby, která je správcem informačního nebo komunikačního systému kritické informační infrastruktury, správcem informačního systému základní služby nebo provozovatelem základní služby, nebo
- / cílové osoby, která vyvíjí nebo vyrábí zboží uvedené v příloze IV nařízení rady (ES) 428/2009 (tj. zboží zásadně relevantního pro vojenské účely), nebo do cílové věci, jejímž prostřednictvím se takové zboží vyvíjí nebo vyrábí.¹⁴

Jedná se o uzavřený výčet, u něž by obecně neměl vznikat problém posouzení, zda předmětná investice tyto parametry splňuje. Zákon o FDI totiž používá pojmy již relativně podrobně definované v jiných zákonech (na něž současně odkazuje). Je však třeba podotknout, že tento výčet je (i s ohledem na obsah přílohy IV nařízení rady (ES) 428/2009) relativně široký a může se týkat např. i investic do některých nemovitostí.

Notifikace (žádost o povolení zahraniční investice) se podává na formuláři, jehož podoba dosud není známa, ale měla by ji

¹³ Viz také a contrario § 8 odst. 2 zákona o FDI – uskutečnění není totožné s uzavřením smlouvy, dnem skutečného nabytí kontroly ani dnem zahájení hospodářské činnosti.

¹⁴ § 7 zákona o FDI.

vláda stanovit nařízením. Obsah formuláře a rozsah požadovaných informací pak je uveden v § 9 odst. 1 zákona o FDI, přičemž obecně lze uvést, že je relativně rozsáhlý. Z vyplnění formuláře se tak může stát poměrně komplikovaná záležitost. Současně platí, že MPO si může vyžádat další informace, které bude považovat za potřebné. Zákon o FDI další omezení nestanoví, ale MPO by bezpochyby mělo v tomto ohledu postupovat v souladu se zásadou přiměřenosti. Neposkytnutí všech požadovaných informací přitom není dle zákona přestupkem, avšak může mít za následek nepovolení investice.

Po doručení vyplněného formuláře MPO poskytne informace v něm uvedené dalším vyjmenovaným státním orgánům se žádostí o stanovisko, zda s investicí souhlasí, resp. se žádostí o relevantní informace, které k investici mají. Příslušné orgány se musí vyjádřit do 60 dnů od doručení žádosti MPO, tuto lhůtu lze v případě potřeby prodloužit. Pokud ze žádného stanoviska nebo obdržení informací nebude vyplývat, že by investice měla představovat ohrožení bezpečnosti, MPO vydá rozhodnutí o povolení investice.¹⁵

Pokud se některý státní orgán vyjádří v tom smyslu, že by investice měla být povolena pouze za určitých podmínek, případně pokud bude takový názor zastávat MPO, zahájí s investorem jednání o takových podmínkách a až následně předloží věc vládě.

Pokud MPO bude mít za to, že investice představuje ohrožení bezpečnosti, nebo obdrží stanovisko nebo informace, z nichž toto bude vyplývat, předloží věc k rozhodnutí vládě, a to zásadně do 90 dnů ode dne zahájení řízení. Vláda má následně 45 dnů na své rozhodnutí, přičemž tímto rozhodnutím se následně musí MPO řídit ve svém finálním rozhodnutí, kterým investici povolí, podmíněčně povolí nebo zakáže.¹⁶ Důvodová zpráva současně uvádí, že MPO by mělo před přímým zákazem preferovat podmíněčné povolení tam, kde to bude možné.

E. Povinnost konzultace

Zákon o FDI dále obsahuje relativně neobvyklou konstrukci v podobě povinné konzultace. Taková situace nastává, pokud se jedná o zahraniční investici do cílové osoby, která je:

- / držitelem licence pro celoplošné rozhlasové nebo televizní vysílání nebo
- / vydavatelem periodického tisku, jehož souhrnný minimální průměrný tištěný náklad činí 100 000 výtisků za den za poslední kalendářní rok.¹⁷

První alternativa je zřejmá, druhá si zaslouží drobné upřesnění ohledně způsobu výpočtu nákladu vydavatele. Zde se bude vycházet ze součtu průměrných denních nákladů všech periodik daného vydavatele, přičemž průměr se bude počítat z denních

nákladů za poslední kalendářní rok. Pokud toto číslo dosáhne 100 000, bude třeba investici povinně konzultovat.

Postup investora bude na úvod zásadně shodný s postupem v případě povinné notifikace. Obsah návrhu na konzultaci je totožný s obsahem notifikace, přičemž i k němu bude třeba využít formuláře. Odlišuje se nicméně okamžik, k němuž je třeba kontaktovat MPO (doručit vyplněný formulář). Zákon pro povinnou konzultaci vyžaduje, aby byla zahájena před dokončením investice (nikoliv před uskutečněním, jak je tomu u povinné notifikace). Co se týče okamžiku dokončení investice, zde lze vycházet z definice v § 8 odst. 2 zákona o FDI (byť je učiněna v jiném kontextu) – dnem dokončení je pozdější ze:

- / dne uzavření smlouvy nebo poslední ze smluv, jejímž či jejichž účelem je uskutečnění zahraniční investice,
- / dne nabytí účinné míry kontroly provádění hospodářské činnosti, nebo
- / dne zahájení hospodářské činnosti.

V některých případech tak zřejmě nastane okamžik povinné konzultace později, než by nastal okamžik povinné notifikace – např. v případech, kdy již poskytnutím majetkové hodnoty získá investor možnost kontroly v podobě práva jmenovat člena některého orgánu (nejzazší okamžik notifikace), ale člena takového orgánu jmenuje později, čímž skutečně kontrolu získá (nejzazší okamžik povinné konzultace).

Zásadním rozdílem mezi povinnou notifikací a povinnou konzultací je nicméně v následném průběhu na straně MPO. Ministerstvo má po doručení návrhu na konzultaci 45 dní na to, aby si vyžádalo stanoviska dalších orgánů (Ministerstev vnitra, obrany a zahraničních věcí, Policie ČR a zpravodajských služeb), a v této lhůtě buď musí investorovi oznámit, že investici povoluje (slovy zákona o FDI, že investice nepředstavuje ohrožení bezpečnosti ČR nebo vnitřního nebo veřejného pořádku), anebo zahájit řízení o jejím prověření.¹⁸

Řízení o prověření investice pak probíhá stejně jako v případě povinné notifikace. Pokud naopak MPO investorovi oznámí, že investice nepředstavuje ohrožení bezpečnosti, je toto rozhodnutí definitivní (s výjimkou situace, kdy investor uvedl nedostatečné nebo zavádějící informace v žádosti o konzultaci).

F. Dobrovolná konzultace

Zákon o FDI umožňuje zahraničnímu investorovi konzultovat svou investici před jejím dokončením i v případě, že nespadá do režimu povinné notifikace či konzultace (viz výše). Výhodou tohoto postupu je právní jistota na straně investora v případě, že MPO investici povolí (ať už postupem před zahájením řízení, nebo v rámci řízení o prověřování investice). Stejně jako v případě povinné konzultace totiž platí, že MPO už následně nemůže zahájit (nové) řízení o prověřování investice z moci úřední s výjimkou situací, kdy investor poskytl neúplné, zavádějící nebo nepravdivé informace.

Postup při dobrovolné konzultaci je stejný jako v případě konzultace povinné, investor je tedy povinen poskytnout MPO informace na předepsaném formuláři.

¹⁵ § 11 zákona o FDI.

¹⁶ § 13 a 15 zákona o FDI.

¹⁷ § 10 odst. 1 zákona o FDI.

¹⁸ § 10 odst. 5 zákona o FDI.

G. Následky nesplnění povinnosti

Rozdíl mezi povinnostmi notifikace a povinnostmi konzultace také spočívá v následcích jejich nesplnění. Jestliže investor neoznámí zahraniční investici, kterou byl povinen oznámit, může kdykoliv poté MPO zahájit řízení o prověření investice z moci úřední.

Naopak v případě, kdy byl investor svou investici povinen pouze konzultovat, MPO může zahájit řízení z moci úřední pouze do 5 let od dokončení investice (s výjimkou případů, kdy investor zakrývá skutečnosti, pro které by mohlo být toto řízení včas zahájeno).¹⁹

V obou případech zároveň investor spáchá přestupek, za nějž mu bude hrozit pokuta až do 1 % z celkového čistého obrátu dosaženého zahraničním investorem za poslední ukončené účetní období. Nebude-li možné obrát zjistit, pak se pokuta může pohybovat mezi 50 tis. Kč a 50 mil. Kč.²⁰

Přestupku se investor dopustí také v případě, že nesplní povinnost uloženou rozhodnutím o zákazu dalšího trvání zahraniční investice, nebo nebude plnit podmínky uložené rozhodnutím o podmíněčném povolení investice. V takovém případě hrozí dokonce pokuta do výše 2 % z celkového čistého obrátu, případně v rozmezí 100 tis. Kč až 100 mil. Kč.²¹

Zákon přitom dává do rukou MPO silný nástroj k zajištění toho, aby skutečně investice dále netrvala. Jestliže totiž investor sám neprovede prodej ve stanovené lhůtě, získá MPO oprávnění zajistit prodej ve veřejné dražbě nebo prostřednictvím obchodníka s cennými papíry.²² Takové oprávnění nemá ani Úřad pro ochranu hospodářské soutěže u těch spojení, která zakáže.

H. Ex post kontrola

Jak bylo uvedeno výše, nebude-li investice notifikována ani konzultována s MPO, může MPO prověřovat investice z moci úřední. Pokud se přitom nebude jednat o investice, které měly být povinně notifikovány, může MPO zahájit řízení o prověření takových investic nejpozději do 5 let od jejich dokončení, samozřejmě za předpokladu, že takové investice jsou způsobilé ohrozit bezpečnost ČR.²³

U investic nespádajících pod povinnou notifikaci nebo konzultaci tak zásadně platí, že investor může zvolit mezi dobrovolnou konzultací a 5 lety nejistoty o tom, zda MPO nezahájí řízení z moci úřední.

Mimo operace týkající se přímo cílové osoby se zákon vztahuje také na změny v osobě ovládající zahraničního investora.²⁴ V tomto ohledu je tedy věčná působnost úpravy zákona o FDI oproti OHS odlišná, protože notifikační a konzultační povinnost dle zákona o FDI může vyvstat i v případech pouhé restrukturalizace. V případech, kdy dojde ke změně v osobě ovládající zahraničního investora, MPO může ex officio prověřit také investice, ke kterým došlo ještě před účinností zákona o FDI. V ostatních případech je taková retroaktivita vyloučena.

Opravné prostředky

S ohledem na účel zákona o FDI se úprava odchyluje od správního řádu ve vztahu k opravným prostředkům. Zákon o FDI totiž zavádí jednoinstančnost řízení v případech, kdy je zahraniční investice omezována, tedy v řízeních, ve kterých je rozhodnutí MPO podmíněno usnesením vlády. Proti takovým rozhodnutím tak není možné podat rozklad a taktéž je v těchto případech vyloučeno přezkumné řízení. Zachována je ovšem možnost podat žádost o obnovu řízení či správní žalobu, které ale dle zákona o FDI není možné přiznat odkladný účinek.²⁵

Počínaje 1. 5. 2021, zákon o FDI dále rozšiřuje paletu otázek, které by měly strany transakce zahrnující aktiva v ČR zvažovat. V tomto případě zákon dopadá pouze na investory ze zemí mimo EU. Rozsah situací, resp. cílových osob nebo majetku, u nichž bude investor povinen svůj záměr oznámit MPO, je relativně určitě vymezen a rozhodně nebude zahrnovat každou transakci s cílovým podnikem v ČR. Kritérium ohrožení bezpečnosti, vnitřního nebo veřejného pořádku ČR je nicméně tak široké, že u velkého množství zahraničních investic nebude možné jeho dotčení vyloučit. V takovém případě by měli investoři zvažovat, zda se neobrátit na MPO s dobrovolnou konzultací. Ta investorům přinese jistotu do budoucna o tom, že MPO následně nezahájí řízení z moci úřední a investici zpětně nezakáže. V případě neprovedení konzultace bude pro investora rozhodná doba 5 let po dokončení transakce, po kterou nebude možné zahájení řízení ze strany MPO vyloučit. Po uplynutí této doby již bude možné zpětně zakázat investici prakticky pouze v případě podvodného jednání investora, anebo pokud se jednalo o investici, která měla být (ale nebyla) notifikována.

Je třeba také upozornit, že horní hranice hrozcích pokut leží relativně vysoko, a mohou tak představovat citelný zásah do financí investora. Otázky případných povinností podle zákona o FDI by tedy měly být detailně a pečlivě investory prověřovány. Vzhledem k možným korporátním následkům transakcí by tyto otázky přitom neměly unikat pozornosti ani cílovým podnikům či prodávajícím.

¹⁹ § 8 odst. 4 zákona o FDI.

²⁰ § 25 zákona o FDI.

²¹ Tamtéž.

²² § 15 odst. 6 zákona o FDI.

²³ § 8 odst. 1 písm. b) zákona o FDI.

²⁴ § 4 zákona o FDI.

²⁵ § 15 odst. 7 zákona o FDI.

Informace GFŘ k dopadům pandemie covid-19 na převodní ceny

Generální finanční ředitelství vydalo novou informaci k dopadům pandemie covid-19 na převodní ceny v návaznosti na Pokyn k dopadům pandemie covid-19. Ten vydala před koncem loňského roku Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj („OECD“).

V souvislosti s dopady pandemie covid-19 řeší nová informace GFŘ čtyři prioritní otázky: provádění srovnávací analýzy; ztráty a alokace nákladů souvisejících s covid-19; vládní intervenční programy; a předběžné cenové dohody.

Ekonomický dopad pandemie covid-19 se podle GFŘ velmi liší napříč ekonomikami jednotlivých států, průmyslovými odvětvími a obory podnikání. Podniky by se měly při jakékoli analýze dopadu pandemie covid-19 na převodní ceny snažit současně dokumentovat jak, a do jaké míry, byly zasaženy pandemií, ale také to, zda a jak bylo jejich podnikání v obdobích ovlivněných pandemií covid-19 ovlivněno jinými vlivy (např. větší robotizace, přechod na jiné zdroje, apod.), které s pandemií nesouvisí, a jaký je dopad těchto vlivů na jimi vykonávané funkce, nesená rizika a používaná aktiva. Obzvláště podstatný pro zmíněné čtyři otázky je v současném ekonomickém prostředí význam rizika. Během pandemie covid-19 se materializoval tzv. hazard risk („riziko ohrožení“), které se může u některých poplatníků projevit konkrétními nastalými riziky. Např. se může projevit v tržním riziku poklesem poptávky po vlastních produktech, službách apod., v provozním riziku narušením dodavatelského řetězce a omezením výroby atd. Hazard risk je svým charakterem riziko, které nemůže žádná strana transakcí ovládat, všechny subjekty ho částečně ponesou, ale každý v jiné úrovni podle toho, jaká rizika, která jsou schopny řídit, se u nich reálně naplní. Dopad těchto rizik bude jednak odlišný u jednotlivých segmentů trhu, ale bude se lišit i v závislosti na funkčním postavení podniku v rámci skupiny podniků.

Důležitá je funkční a riziková analýza

Pokyn zdůrazňuje důležitost funkční a rizikové analýzy. Je nutné zkoumat okolnosti, které nastaly u konkrétního subjektu a konkrétní skupiny podniků v souvislosti s pandemií, jak moc

subjekt i skupinu (resp. příslušné spojené podniky) ovlivnilo naplnění rizik vyplývajících z hazard risk. Nutné je také analyzovat chování stran závislé transakce při zasažení pandemií, přičemž by mělo být hodnoceno i to, jaké funkce spojené podniky vykonávaly a jaká rizika nesly před obdobím, ve kterém byly pandemií ovlivněny. Pokud se skutečně vykonávané funkce a nesená rizika subjektu v období před pandemií a v období pandemie nezměnily, neměl by být měněn přístup ke způsobu stanovení převodních cen pouze s odůvodněním na nastalou pandemicou situaci.

Jak dle OECD TPG, tak i dle Pokynu mohou být subjekty s omezenými riziky („LRE“) krátkodobě ve ztrátě, pokud u nich došlo k naplnění rizika, nad nímž mají kontrolu, které řídí a disponují dostatečnou finanční kapacitou k jeho pokrytí. Ztráta by měla být pouze v té míře, která jim náleží podle vykonávaných funkcí a nesených rizik. Zároveň je vždy nutné analyzovat, jak se chovají nezávislé srovnatelné subjekty v obdobných podmínkách. I srovnatelné nezávislé subjekty mohou mít ztrátu, ale musí v dané transakci mít srovnatelnou úroveň rizik jako testovaná LRE.

Dlouhodobé versus krátkodobé smluvní vztahy

Při provádění srovnávací analýzy zasahující do pandemického období se dle Pokynu doporučuje u dlouhodobých smluvních vztahů s garantovanou určitou mírou ziskovosti, vycházející z původní benchmark analýzy „BMA“, nastavení smlouvy ponechat beze změny. V dlouhodobém horizontu se dopady pandemie promítnou i do ziskovosti LRE (tj. vliv skutečnosti, že pro roky zasažené pandemií nebyla provedena žádná úprava BMA zohledňující propad, bude vyrovnán v příštích několika letech, ve kterých se vliv propadu projeví v historických datech).

U krátkodobých smluvních vztahů, je možné v BMA provádět úpravy srovnatelnosti a reagovat operativně na situaci na trhu.

Úpravy srovnatelnosti je však třeba provádět dlouhodobě a konzistentně tak, aby nemohly být dopady pandemie promítnuty duplicitně ve více zdaňovacích obdobích. Subjekt musí být schopen obhájit, že prováděné úpravy srovnatelnosti jsou smysluplné a že jsou prováděny dlouhodobě.

V souvislosti se ztrátovými srovnatelnými společnostmi zjištěnými v rámci BMA obecně platí stávající postup upravený i v Pokynu GŘ D-34, tj. nutnost vylučovat z BMA subjekty, které nejsou srovnatelné s testovanou stranou transakce, např. kumulované ztrátové společnosti, za předpokladu, že se nejedná o situaci, kdy je to jev běžně se vyskytující mezi srovnatelnými společnostmi.

V souvislosti s výběrovými kritérii upřednostňuje Pokyn při provádění BMA klást větší důraz na srovnatelnost trhu (geografické kritérium) s případným rozvolněním jiných kritérií (např. NACE), je-li to nutné. Dále Pokyn řeší vliv vládních intervenčních

programů na cenu závislé transakce, kdy je třeba vždy brát v potaz to, jaká rizika mají vládní programy pokrývat a kdo je nositelem těchto rizik.

Generální finanční ředitelství ve své informaci nakonec rekapituluje, že posouzení míry vlivu a dopadů pandemie covid-19 a souvisejících opatření v boji proti covid-19 v oblasti převodních cen na konkrétní strany transakcí mezi spojenými osobami, je velmi individuální a pro účely dokumentování těchto dopadů v rámci různých možných řízení vedených správci daně se doporučuje mít k dispozici takové podklady, které pomohou porozumět konkrétní situaci daňového subjektu v období pandemie a míře zasazení subjektu či spojených podniků.

Součástí informace je i přiložený překlad Pokynu OECD k dopadům pandemie covid-19, který je možné nalézt na odkazu [ZDE](#). /

Zdroj: Finanční správa ČR

Novela zákona o ČNB přináší větší stabilitu bankovního a hypotečního trhu

Poslanecká sněmovna schválila novelu zákona o České národní bance. Návrh reaguje na dlouhodobý apel ze strany ČNB, aby získala pravomoc právně závazně regulovat úvěrové ukazatele u hypotečních úvěrů. Novela také rozšiřuje operační rámec centrální banky pro provádění obchodů na volném trhu.

Cílem předlohy je umožnit centrální bance v případě potřeby včas reagovat na makroekonomická rizika na nemovitostním a hypotečním trhu, která by mohla narušit finanční stabilitu. Stávající legislativa umožňuje ČNB vydávat bankám doporučení, aby při poskytování hypoték dodržovaly vybrané úvěrové ukazatele. ČNB doposud ve svých doporučeních operovala s ukazateli sledujícími výši hypotéky k hodnotě zástavy (ukazatel LTV), výši příjmů žadatele k celkovému zadlužení (ukazatel DTI) a výši splátky (ukazatel DSTI). Tato doporučení však nejsou právně závazná. „Právní závaznost regulace hypoték je zásadní podmínkou pro zajištění rovných podmínek na trhu a zabránění nekalé konkurenci. Chceme, aby centrální banka měla účinné nástroje pro dohled nejen nad domácími bankami, ale i nad zahraničními či nebankovními poskytovateli hypoték. Zajistíme tím větší stabilitu bankovního a hypotečního trhu,“ uvedla ministryně financí Alena Schillerová.

Díky novele bude centrální banka moci stanovit horní hranici u jednoho ukazatele, u kombinace dvou ukazatelů, anebo u všech tří ukazatelů, a to závazně, s možností efektivního vymáhání dodržování. Přitom obdobné právně závazné limity úvěrových ukazatelů si do svých zákonů zakotvily i jiné země EU, například Slovensko či Rakousko. Doplnění této kompetence pro ČNB doporučily České republice také Mezinárodní měnový fond a Evropská rada pro systémová rizika. Více informací naleznete na stránkách Ministerstva financí [ZDE](#). /

Zdroj: Ministerstvo financí ČR

Danění příjmů z titulu některých finančních podpor v nouzovém stavu

Generální finanční ředitelství se v návaznosti na časté dotazy vyjádřilo k otázce zdanění některých finančních podpor, jež jsou poskytovány fyzickým osobám v rámci nouzového stavu. Jak se takové příjmy daní a jsou započítávány do vlastního příjmu manžela či manželky?

Jednorázový příspěvek důchodcům, tzv. rouškovné

Jde o jednorázový příspěvek poskytnutý důchodcům v roce 2020, tzv. rouškovné, ve výši 5 000 Kč, který dostal každý, komu nejpozději k 31. 11. 2020 vznikl nárok na starobní, invalidní, vdovský, vdovecký či sirotčí důchod. Poskytnutí příspěvku je upraveno v zákoně č. 469/2020 Sb., o jednorázovém příspěvku důchodci v roce 2020 a o změně zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Tento příspěvek **je osvobozen od daně z příjmů fyzických osob** podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. i) zákona o daních z příjmů **a neuvádí se v daňovém přiznání.**

Kompenzační bonus pro podnikatele

Pokud se jedná o tzv. „jarní“ a „podzimní“ kompenzační bonus pro podnikatele (dále jen „kompenzační bonus“) podle ustanovení § 1 zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS-CoV-2, ve znění pozdějších předpisů, a ustanovení § 1 zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS-CoV-2, je tento kompenzační bonus definován jako **daňový bonus** na kompenzaci některých hospodářských následků v souvislosti s opatřeními orgánů státní správy k ochraně obyvatelstva. Z pohledu zákona o daních z příjmů je příjem ve formě daňového bonusu **příjmem osvobozeným od daně z příjmů fyzických osob** podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. z) zákona o daních z příjmů **a neuvádí se v daňovém přiznání.** (Poznámka: kompenzační bonus pro rok 2021 je vymezen zákonem č. 95/2021 Sb.)

„Ošetřovné“ pro OSVČ

Pokud se jedná o Ošetřovné pro OSVČ, obsahuje zákon č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů, v § 10 zvláštní ustanovení, podle kterého je příjem z dotace v rámci dotačního programu Ministerstva průmyslu a obchodu Ošetřovné pro OSVČ v roce 2020 od daně z příjmů osvobozen (poznámka: pro zdaňovací období roku 2021 obsahuje takovéto zvláštní ustanovení § 16 zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS-CoV-2). **Jedná se tedy v tomto případě o příjem od daně osvobozený a do daňového přiznání se neuvádí.**

Poskytnuté dotace fyzickým osobám z dotačních programů ke zmírnění negativních dopadů na podnikatelské subjekty v ČR spojených s vydanými usneseními vládou v souvislosti s pandemií covidu-19, jako jsou např. Covid – bus, Covid – nájemné, Covid – gastro, Covid – ubytování, Covid – sport, Covid – kultura aj. (dále také „Dotace v souvislosti s Covidem-19“).

Shora uvedené **Dotace v souvislosti s covidem-19** mají charakter neinvestiční finanční podpory (jedná se v podstatě o provozní dotace), proto nelze tyto příjmy od daně z příjmů osvobodit podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. u) zákona o daních z příjmů. Z tohoto ustanovení totiž vyplývá, že od daně se osvobozuje dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu obce, kraje, státního fondu, Národního fondu, regionální rady regionu soudržnosti, podpora ▶▶

z Vinařského fondu, z přiděleného grantu nebo příspěvek ze státního rozpočtu, který je výdajem státního rozpočtu podle zákona upravujícího rozpočtová pravidla anebo dotace, grant a příspěvek z prostředků Evropské unie, na pořízení hmotného majetku, na jeho technické zhodnocení nebo na odstranění následků živelní pohromy, s výjimkou dotace a příspěvku, které jsou účtovány do příjmů nebo výnosů podle zákona upravujícího účetnictví.

Z výše uvedeného je patrné, že pokud dotaci přijímá fyzická osoba, **daňově se osvobozuje příjem z titulu této dotace za předpokladu, že má dotace investiční povahu** (je určena na pořízení hmotného majetku, technické zhodnocení majetku) nebo je určena na odstranění následků živelní pohromy.

Dotace, které mají provozní povahu – s výjimkou dotací určených na odstranění následků živelních pohrom –, **od daně z příjmů osvobozeny nejsou a podléhají zdanění. Pokud se jedná o příjem související s podnikáním fyzické osoby, spadá tento příjem do příjmů podle § 7 zákona o daních z příjmů (Příjmy ze samostatné činnosti).** Současně ale bude moci tato fyzická osoba uplatnit jako daňově účinný prokazatelně vynaložený výdaj krytý touto dotací, který není z daňových výdajů vyloučen. (Pro úplnost uvádíme, že kdyby byl příjem dotace osvobozen od daně, potom by s ním související výdaje nebyly daňově účinným výdajem, jak stanoví § 25 odst. 1 písm. i) zákona o daních z příjmů.) Pokud poplatník uplatňuje výdaje procentem z příjmů podle § 7 odst. 7 zákona o daních z příjmů, pak přijatou provozní dotaci zahrne do zdanitelných příjmů a uplatní si jako výdaje pro jeho činnost příslušné procento z příjmů.

Dotace z programu Antivirus poskytnutá OSVČ se zaměstnanci

Jedná se o příspěvek z programu Antivirus, který je realizován na základě ustanovení § 120 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a na jeho realizaci se vztahují

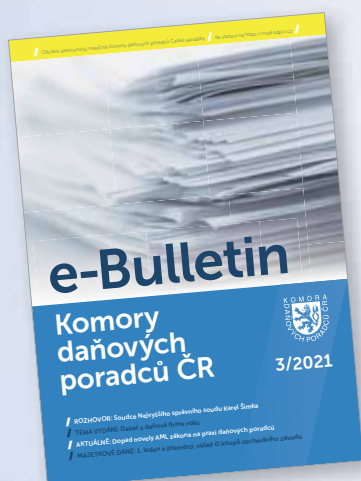
stejná obecná pravidla jako na jiné nástroje aktivní politiky zaměstnanosti. **Tento příspěvek je osvobozen od daně z příjmů fyzických osob** podle § 4 odst. 1 písm. h) zákona o daních z příjmů **a do daňového přiznání se neuvádí.** V této souvislosti je třeba doplnit, že výdaje související s osvobozeným příjmem nejsou daňově účinným výdajem podle § 25 odst. 1 písm. i) zákona o daních z příjmů.

Započítání příjmů z výše uvedených podpor do vlastního příjmu manžela/manželky

Pro uplatnění slevy na manžela/manželku podle ustanovení § 35ba odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmů je jednou z podmínek nároku skutečnost, že vlastní příjmy manžela/manželky nepřesáhly roční hranici 68 000 Kč. Zákon o daních z příjmů ve zmíněném ustanovení taxativně vymezuje příjmy, které se do vlastního příjmu manžela/manželky nezapočítávají. Finanční podpory, jako jsou **Kompenzační bonus, Ošetřovné pro OSVČ, Dotace v souvislosti s Covidem-19, Antivirus pro OSVČ se zaměstnanci**, však mezi těmito nezapočítatelnými příjmy uvedeny nejsou. Z toho je tedy zřejmé, že jsou tyto příjmy započítatelné do vlastního příjmu manžela/manželky pro uplatnění této slevy. **Jednorázový příspěvek důchodcům, tzv. rouškovné**, se do vlastního příjmu manžela/manželky nezahrnuje, neboť v ustanovení § 4 odst. 1 zákona č. 469/2020 Sb., o jednorázovém příspěvku důchodci v roce 2020 a o změně zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je uvedeno: „Zjišťuje-li se pro účely jiných právních předpisů výše příjmu, k příspěvku se nepřihlíží.“

Zdroj: Finanční správa ČR (<https://www.financnisprava.cz/cs/dane/novinky/2021/inf-zdan-nekterych-financnich-podpor-nouzovy-stav-11324>)

Zapojte se do obsahu nového e-Bulletinu!

Chcete se aktivně podílet na přípravě našeho měsíčníku?

Máte připomínky a postřehy k obsahu?

Chcete s námi sdílet své clientské newslettery a novinky?

Pište na ebulletin@impax.cz

Lhůta pro stanovení daně: Jaké spory můžeme očekávat v následujících letech?

Minulý rok se judikatura správních soudů v oblasti daní točila kolem lhůty pro stanovení daně. Řešilo se, v jakých lhůtách může správce daně kontrolovat a doměřit daňovým subjektům vyšší daň. Nejvyšší správní soud v tomto ohledu vyřešil především dlouho očekávanou otázku lhůty pro stanovení daně u společností, které vykázaly daňovou ztrátu. Další otázky nicméně zůstávají nezodpovězeny. Sporů ohledně lhůty pro stanovení daně přitom bude v následujících letech přibývat. Mimo jiné kvůli omezujícím opatřením přijatým v rámci boje proti covidu lze očekávat, že některé daňové kontroly či odvolací řízení budou rozhodovány tzv. za pět minut dvanáct. Běh lhůty pro stanovení daně bude v těchto případech klíčový, a lze se proto domnívat, že se správní soudy budou touto problematikou zabývat i v následujících letech.

Jiřina Procházková

Advokátka, Deloitte Legal

Co se již v otázce lhůty pro stanovení daně vyřešilo?

V daňovém řízení je stěžejní správně určit běh lhůty pro stanovení daně, neboť se jedná o lhůtu prekluzivní. Po jejím uplynutí již není možné stanovit daň bez ohledu na věcnou podstatu. Jak výstižně uvedl Ústavní soud v jednom ze svých nálezů, hlavním účelem prekluzivní lhůty pro stanovení daně je stimulovat správce daně k včasnému výkonu jeho práv a povinností a především po jejím uplynutí nastolit právní jistotu ohledně výše daně. Každý si určitě dovede představit, že o čím starší ►►

záležitost se jedná, tím složitější je prokazovat výši daňové povinnosti a předkládat konkrétní důkazní prostředky. Ačkoliv lhůta pro stanovení daně představuje institut, jehož primárním cílem je nastolit právní jistotu, stále zde v mnoha ohledech panuje spíše nejistota.

Ve velké nejistotě byly především společnosti, které v minulosti vykázaly daňovou ztrátu, kterou si mohly v následujících pěti letech uplatnit jako odčitatelnou položku od základu daně. Podle speciálního ustanovení zákona o daních z příjmů (§ 38r zákona č. 586/1992 Sb.) v takovém případě lhůta pro stanovení daně za zdaňovací období, za které byla daňová ztráta stanovena, a za všechna následující zdaňovací období, ve kterých bylo možné tuto ztrátu uplatnit, končila současně se lhůtou za poslední zdaňovací období, ve kterém bylo možné tuto ztrátu uplatnit. Jednoduše řečeno, lhůta pro stanovení daně pro všechna zdaňovací období končí společně se lhůtou za poslední rok. Toto ustanovení tedy významně prodlužovalo období, po které mohl správce daně zkontrolovat a doměřit společnosti vyšší daň. Toto ustanovení si navíc Finanční správa dlouhá léta vykládala tak, že pokud v průběhu následujících pěti let vygeneruje společnost další daňovou ztrátu, lhůta pro stanovení daně se i za předchozí zdaňovací období dále podle stejného pravidla prodlužuje a dochází k tzv. řetězení daňových ztrát. Tento výklad mohl v krajním případě vést k tomu, že lhůta pro stanovení daně se bude prodlužovat v zásadě donekonečna, a správce daně by tedy mohl kontrolovat zpětně kterékoliv období dotčené daňovou ztrátou.

I laikovi musí být zřejmé, že takovýto výklad by zcela popřel princip právní jistoty a tím i smysl lhůty pro stanovení daně. Zcela logicky proto tuto praxi Finanční správy spočívající v prodlužování lhůty pro stanovení daně tzv. řetězením daňových ztrát odmítl i Nejvyšší správní soud v sérii svých rozhodnutí k této problematice (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. května 2020, sp. zn. 8 Afs 58/2019, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. července 2020, sp. zn. 9 Afs 81/2020, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. července 2020, sp. zn. 4 Afs 101/2020).

Zajímavé je, jakým způsobem soud rozpracoval výkladová pravidla ohledně běhu této lhůty. Základním pravidlem je, že lhůtu je nutné posuzovat pro každou daňovou ztrátu samostatně. Zároveň i v rámci zdaňovacích období provázaných vykázanou ztrátou je nutné posuzovat lhůtu pro stanovení daně pro každé zdaňovací období samostatně. To znamená, že pokud dojde k prodloužení lhůty pro stanovení daně za jedno zdaňovací období, např. zahájením daňové kontroly, automaticky tím nedochází k prodloužení všech ostatních období propojených daňovou ztrátou. Důležité také je, že celková lhůta za každé zdaňovací období nikdy nemůže překročit deset let (s výjimkou případů zahrnujících trestněprávní odpovědnost). Alespoň v tomto ohledu jsme se tedy dočkali tolik kýžené právní jistoty.

Sami si nicméně dovedete představit, že tato v zásadě jednoduchá pravidla mohou v praxi znamenat nepřehledné množství

Ačkoliv lhůta pro stanovení daně představuje institut, jehož primárním cílem je nastolit právní jistotu, stále zde v mnoha ohledech panuje spíše nejistota.

složitých právních situací. Dovolím si tedy tvrdit, že ani po této sérii rozhodnutí Nejvyššího správního soudu nejsme u konce. Zajímavé bude sledovat především otázky souběhu daňových ztrát a investičních pobídek, u kterých platí stejné pravidlo pro běh lhůty pro stanovení daně, a měl by se tedy logicky uplatnit i stejný výklad. Nicméně o otázkách lhůty pro stanovení daně u investičních pobídek dosud správní soudy v tomto kontextu nerozhodovaly.

Další pozitivní vyjasnění přinesla v minulém roce i rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. března 2020, sp. zn. 1 Afs 441/2019) a krajských soudů (např. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 7. ledna 2020, sp. zn. 51 A 20/2019) v otázce prodloužení lhůty pro stanovení daně v návaznosti na oznámení výzvy k podání dodatečného daňového přiznání, pokud tato výzva vedla k doměření daně. Zde soudy jednoznačně potvrdily, že pokud daňový subjekt v návaznosti na výzvu vyjádří nesouhlas s důvody podání dodatečného daňového přiznání a správce daně pak zahájí daňovou kontrolu, může tak učinit pouze v původní lhůtě pro stanovení daně. V takovém případě totiž na základě výzvy k podání dodatečného daňového přiznání nedochází k prodloužení lhůty pro stanovení daně o jeden rok. Zahájením daňové kontroly se totiž přerušuje věcná souvislost mezi výzvou a doměření daně a není tak naplněna zákonná podmínka pro prodloužení lhůty. V tomto duchu tedy není možné těsně před uplynutím lhůty pro stanovení daně vydat výzvu k podání dodatečného daňového přiznání a automaticky očekávat, že tím

došlo i k prodloužení lhůty pro doměření daně. Uvedenou judikaturu dle našich zkušeností už pozvolna akceptují i některé orgány Finanční správy. I zde však podle mého úsudku nejsme se soudními spory u konce.

Jaké další spory můžeme čekat do budoucna?

Z dosavadní judikatury správních soudů, ale i nálezů Ústavního soudu vyplývá, že smyslem lhůty pro stanovení daně je zajistit, aby správce daně včas vykonával svá práva a povinnosti. Bude zajímavé sledovat, zda soudy potvrdí tento princip i v dalších případech, kdy správce daně tzv. nestíhal a činil některé procesní úkony na poslední chvíli a v některých případech i na úkor dodržení všech procesních práv daňových subjektů.

V první řadě lze očekávat, že v následujících letech dorazí před správní soudy některé opakující se případy z minulosti. Obdobně jako tomu bylo v popsaném případě lhůty pro stanovení daně u výzev k podání dodatečného daňového přiznání. Jeden příklad za všechny jsou situace, kdy správce daně vydá dodatečný platební výměr pouze z důvodu prodloužení lhůty pro stanovení daně, a nikoliv po řádném ukončení daňové kontroly. Jde především o případy, kdy správce daně těsně před uplynutím tříleté prekluzivní lhůty nečekaně ukončí daňovou kontrolu, aniž by například provedl navrhované svědky nebo s daňovým subjektem řádně projednal zprávu o daňové kontrole. V praxi se objevují i případy, kdy byl daňový subjekt v úterý pozván na projednání zprávy o daňové kontrole na čtvrtek. A přestože se tento daňový subjekt z legitimních důvodů ve středu z projednání řádně omluvil a požádal o další termín, byla mu bez navržení dalšího termínu zaslána zpráva o daňové kontrole s dodatečnými platebními výměry do datové schránky a tím bez možnosti osobního projednání ukončena daňová kontrola. Lze se přitom domnívat, že pokud by správce daně poskytl náhradní termín projednání zprávy o daňové kontrole, dodatečné platební výměry by již ve lhůtě pro stanovení daně nestihl doručit. Tím by se samozřejmě připravil o možnost doměřit daň.

Z již několik let staré judikatury Nejvyššího správního soudu lze přitom dovodit, že čistě formální úkony správce daně nemohou mít zamýšlený účinek. Jinými slovy, pokud správce daně učiní některé úkony čistě formálně s cílem pouze si prodloužit lhůtu pro stanovení daně, nemůže takový úkon lhůtu pro stanovení daně fakticky prodloužit. V obdobném duchu již rozhodují některé krajské soudy a lze očekávat, že se k tomuto výkladu v duchu svých obdobných rozhodnutí přikloní i Nejvyšší správní soud.

Se současnou situací kolem covidu lze také očekávat, že se na přetřes znovu dostane otázka odůvodněnosti využití mezinárodních dožádání v rámci daňových kontrol. Dožádání prováděná v rámci mezinárodní spolupráce při správě daní jsou totiž jedním z důvodů pro přerušení lhůty pro stanovení daně. Pokud v některých případech v důsledku covidu dojde k prodloužení daňové kontroly nad tři roky, bude klíčové posoudit, zda učiněná

mezinárodní dožádání měla skutečně vliv na prodloužení lhůty pro stanovení daně, či se jednalo pouze o neúčelné, formální kroky, které tuto lhůtu neprodlužují.

Některé ze zmíněných situací do budoucna řeší aktuální novela daňového řádu, která je účinná od 1. ledna tohoto roku. Například už bude standardně docházet k zahájení a ukončení daňové kontroly korespondenčním způsobem, prostřednictvím doručení oznámení o zahájení či ukončení daňové kontroly. V takovém případě logicky odpadnou spory o to, zda došlo k včasnému zahájení či ukončení kontroly v rámci lhůty pro stanovení daně. Další otázky týkající se prekluze nicméně novela daňového řádu přináší. Opět jeden příklad za všechny je zakotvení pravidla, podle kterého účinek zahájení daňové kontroly na běh lhůty pro stanovení daně nastane až dnem, kdy dojde k započetí faktického prověřování daňového subjektu. Jinak řečeno, nová tříletá lhůta pro stanovení daně se automaticky nerozbíhá doručením oznámení o zahájení daňové kontroly, ale až zahájením faktického prověřování. K tomu, co znamená faktické zahájení daňové kontroly, již určitá vodítka v judikatuře nalezneme. Bez ohledu na to si opět dovedu představit celou řadu situací, kdy bude počátek lhůty pro stanovení daně v těchto případech sporný.

Bez ohledu na několik judikатурních úspěchů z minulého roku tedy můžeme očekávat, že otázky spojené s prekluzí práva stanovit daň budou předmětem diskusí a rozhodování správních soudů i v následujících letech. /

**Komoru daňových
poradců
České republiky
najdete
i na sociálních sítích**

Linked in

a Twitter

VOLBY DO ORGÁNŮ KDP ČR

Vážení daňoví poradci,

dne 12. 11. 2021 se uskuteční již 29. valná hromada KDP ČR. O její formě se rozhodne později. Pro případ, že by se valná hromada konala elektronicky, se nyní připravují změny interních předpisů, které budou včas předloženy ke schválení formou per rollam. Letošní valná hromada bude také volební. Volit se bude do orgánů Komory, tedy do Prezidia, Dozorčí komise a Disciplinární komise.

V souladu s rozhodnutím Prezidia bychom vás chtěli vyzvat k zaslání návrhů na kandidátky do těchto orgánů. Pro možnost seznámení se členů Komory s jednotlivými kandidáty by bylo vhodné znát kandidáty před konáním valné hromady. To mimo jiné napomůže i bezproblémovému zvládnutí technické stránky voleb. Prezidium proto vyzývá daňové poradce, aby doručili své návrhy do 31. 7. 2021 kanceláři KDP ČR. Návrhy lze zaslat poštou s vlastnoručním podpisem nebo e-mailem se zaručeným elektronickým podpisem nebo prostřednictvím datové schránky daňového poradce.

Kandidátky následně budou zveřejněny na internetových stránkách Komory moje.kdpcr.cz.

Kandidátky budou však kanceláři Komory přijímány po celou dobu až do konání vlastních voleb na valné hromadě a budou průběžně zveřejňovány na internetových stránkách Komory. Všechny kandidátky přijaté do 31. 8. 2021 pak budou rozeslány v souhrnném materiálu společně s podkladovými materiály na valnou hromadu.

Za evidenci návrhů odpovídá kancelář KDP ČR, na vyžádání vám bude zasláno potvrzení o zaevidování vašeho návrhu. Kandidát se v případě zájmu o práci v některém z orgánů může navrhnout sám, případně jej může navrhnout jiný daňový poradce. V tom případě osloví kancelář všechny takto navržené kandidáty a vyžádá si jejich souhlas s kandidaturou. Pokud tento souhlas nebude udělen, bude návrh stornován. Všichni kandidáti budou dále požádáni o zaslání stručné charakteristiky o své osobě (odborná praxe, publikační, pedagogická, vědecká činnost apod.) a aktuální fotografii. Kandidáti budou mít možnost využít prostor na uzavřeném webu Komory k prezentaci svých názorů.

Pro přehlednost uvádíme, že se bude volit do Prezidia jedenáct daňových poradců (devět členů a dva náhradníci), do Dozorčí komise sedm daňových poradců (pět členů a dva náhradníci) a do Disciplinární komise sedmnáct daňových poradců (třináct členů a čtyři náhradníci).

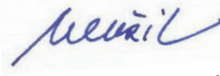
Více informací na moje.kdpcr.cz.

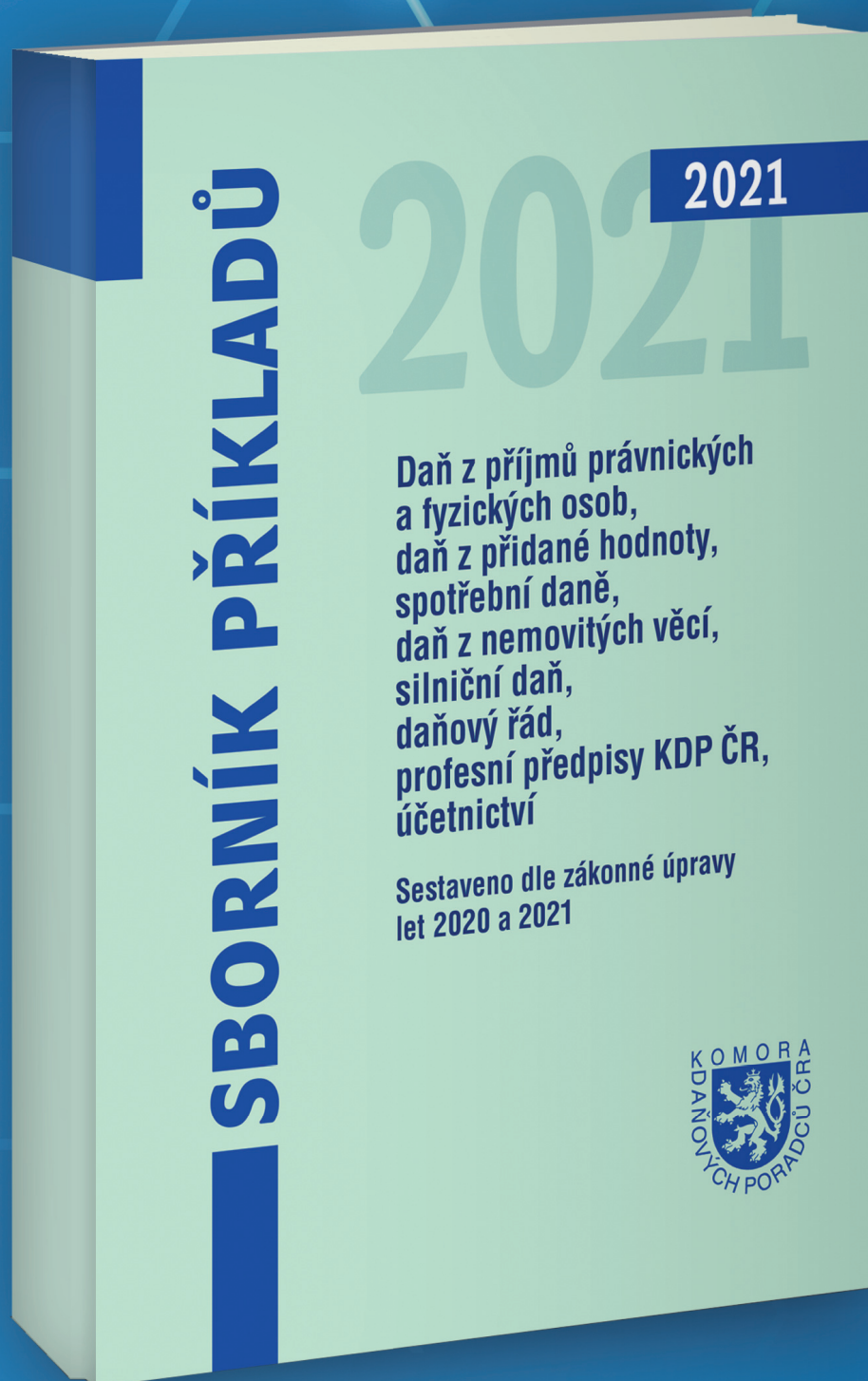
Ing. Petra Pospíšilová
prezidentka KDP ČR

Mgr. Ing. Petr Toman
viceprezident KDP ČR

Ing. Radek Neužil, LL.M.
tajemník KDP ČR

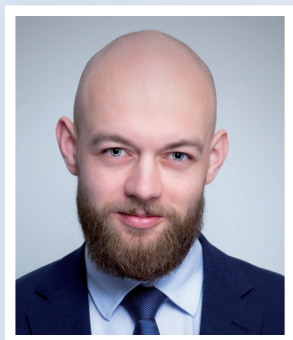
SBORNÍK PŘÍKLADŮ 2021

Publikace je určena především těm, kteří se připravují na kvalifikační zkoušku na daňového poradce. Obsahuje příklady včetně řešení, mimo jiné i z termínů kvalifikačních zkoušek na daňového poradce, které proběhly v roce 2020.

Cena publikace je 490 Kč vč. DPH + poštovné.

Sborník je možné objednat na www.kdpcr.cz, e-mail publikace@kdpcr.cz, Komora daňových poradců ČR, Kozí 4, 602 00 Brno.

Aktuálně ze zpráv CFE

Tomáš Půček

Právní oddělení KDP ČR

Veřejná diskuze k DAC8 zaměřující se na kryptomajetek a elektronické peníze

Evropská komise zahájila [veřejnou diskusi](#), vztahující se k rozšíření spolupráce nad rámec současné směrnice DAC. Zveřejněný dotazník si klade za cíl shromáždit informace, které „poslouží daňovým správám k získání dostatečných znalostí k tomu, aby mohl být řádně zdaněn zisk a příjmy vztahující se k novým platebním a investičním prostředkům, mezi něž patří zejména elektronické peníze a kryptomajetek. Zároveň by výstupy z tohoto dotazníku měly zajistit konzistentní a unifikovaný postup v rámci strategie Digital Finance Strategy, která byla přijata 24. září 2020, a v práci na návrhu regulace trhů kryptomajetku (MICA). Zároveň by se měly výsledky konzultací promítnout do legislativní iniciativy, která plánuje opětovně upravit problematiku praní špinavých peněz a financování terorismu, kdy tento návrh je očekáván již v první polovině tohoto roku.“ Komise se nechala slyšet, že na základě veřejné diskuzi ze zvaží, které druhy kryptoměn by měly rozšíření směrnice DAC podléhat, jak kryptomajetek dostatečně definovat a jak identifikovat vhodné prostředníky a povinné osoby pro zprostředkování informací. Příspěvky do veřejných konzultací mohou být přidávány až do 2. června 2021 skrze dotazník umístěný na webovém portále [Have Your Say](#).

Dohoda mezi EU a Spojenými státy ohledně digitální daně je na dosah

Zástupci administrativy nového prezidenta Spojených států amerických, Joea Bidena, [potvrdili](#), že jsou ochotni upustit od požadavku na tzv. safe harbour, který byl dosud hlavní překážkou v dosáhnutí mezinárodní shody na prvním pilíři (pozn. „Pillar One“ se týká daňových výzev ve vztahu k digitalizaci ekonomiky jako takové, „Pillar Two“ je pak snahou o stanovení pevné minimální celosvětové sazby daně) zdanění digitální ekonomiky. Generální sekretář OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) Angel Gurría ve své zprávě ministrům financí G20 a guvernérům centrálních bank tlumočil své pozitivní dojmy z dosavadního pokroku, a to jak po stránce technické, tak ohledně nastolení vhodného politického klimatu, kdy mimo jiné kvitoval právě zmiňovaný „osvěžující“ přístup administrativy nového amerického prezidenta. Plánem Evropské unie a ministrů financí z řad G20 je pak [schválení](#) zmiňované dvoupilířové reformy do července 2021, kdy jako platformy pro řešení poslouží High Level Tax Symposium a Konference o klimatu, které se budou právě v červenci konat v italských Benátkách. Kromě zmíněného tématu budou projednávána také jiná aktuální témata, mezi něž patří například spravedlivá distribuce vakcín mezi státy nebo přechod k udržitelnějšímu „postcovidovému“ světu.

Rada EU aktualizovala daňový blacklist

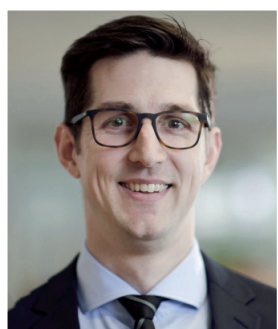
Seznam jurisdikcí nespolutracujících v otázce správy daní (tzv. daňový blacklist) byl v posledních únorových dnech opětovně [aktualizován](#). Celá řada států je v současnosti zařazena na tzv. „greylist“ čili na seznam států, jejichž správa daní sice není v plném souladu s požadavky a nároky Evropské unie, avšak tyto státy se zavázaly provést potřebné změny ve své daňové politice. Jedná se o Austrálii, Barbados, Botswanu, Svazijsko, Jamajku, Jordánsko, Maledivy, Thajsko a Turecko. Turecko bylo vyzváno k nápravě v oblasti povinné výměny informací s pohrůzkou, že nesplnění tohoto požadavku může vést k zařazení na blacklist. Státy v současné době zařazené na černou listinu jsou: Americká Samoa, Anguilla, Dominika, Fidži, Guam, Palau, Panama, Samoa, Seychely, Trinidad a Tobago, Panenské ostrovy a Vanuatu. Naopak po splnění všech požadavků byly ze seznamu vyřazeny Maroko, Namibie a Svatá Lucie.

OECD vyzývá státy, aby se zaměřily na zprostředkovatele daňové kriminality

Nejnovější zpráva Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj s názvem Ending the Shell Game: Cracking down on the Professionals who enable Tax and White Collar Crimes vyzývá vlády a jejich správní aparáty, aby se více a důrazněji zaměřily na osoby a entity zprostředkovávající či umožňující tzv. zločiny bílých límečků (tedy nenásilnou hospodářskou kriminální činnost). Bohužel tato zpráva, ačkoliv zároveň poukazuje na skutečnost, že v naprosté a drtivé většině tomu tak není, a naopak tyto profesionály přispívají k zefektivňování a komplexní povaze celého daňového systému, poukazuje, že jsou do zmiňované trestné činnosti zapojeni nejen advokáti, notáři, případně jiné právní profese, ale také daňoví poradci. Státy by se proto, dle zmiňovaného reportu, měly zaměřit na neprůhledné struktury a uspořádání, mající zjevně za cíl, skrze zmiňovanou netransparentnost, skrýt identity osob, které stojí za činností spočívající ve snaze podvést či obejít stát a zejména vyhnout se plnění daňových povinností. Kompletní report naleznete [na tomto odkaze](#). //

Finanční správa k novele daňových odpisů

Mimořádné daňové odpisy, úprava limitů pořizovací ceny pro hmotný majetek nebo zrušení kategorie nehmotného majetku jsou jedny z nejvýraznějších úprav, které přinesla lednová novela zákona o dani z příjmů. Tyto změny v kombinaci se zpětnou účinností vyvolávají u daňových subjektů mnohé otázky. K těm nejčastějším z nich se proto Finanční správa vyjádřila na svých webových stránkách, kde rozebírá například možnost uplatnění mimořádného odpisu formou dodatečného daňového přiznání.

Filip Svoboda
Daňový poradce, KPMG

Martin Král
Právník, KPMG Legal

Finanční správa se mimo jiné vyjadřuje k možnosti využít u majetku pořízeného už v roce 2020 navýšenou hranici vstupní ceny 80 tis. Kč (z původních 40 tis. Kč). Nebylo jasné, zda daňový subjekt může zvýšený limit uplatnit jen u individuálně určeného majetku, nebo musí tento přístup za rok 2020 využít u všech položek majetku s pořizovací cenou do 80 tis. Kč. V této otázce vychází Finanční správa daňovým subjektům vstříc a z textu přechodných ustanovení dovozuje, že zákon jednotný postup neukládá. Zpětnou účinnost limitů tedy lze využít jen pro konkrétní majetek. Pouze připomínáme, že u majetku, který nedosahuje poplatníkem zvolený limit pro hmotný majetek, je nutné vycházet z účetního zachycení.

Dále se Finanční správa zabývá technickým zhodnocením nehmotného majetku, u něhož bylo odpisování zahájeno podle předchozího znění zákona (§ 32a ZDP). Daňové odpisování nehmotného majetku sice novela z roku 2021 zrušila, Finanční správa v této souvislosti nicméně potvrzuje, že se technické zhodnocení dříve zařazeného majetku bude odpisovat stejně jako dříve. Pro technické zhodnocení na už odpisovaném nehmotném majetku tak bude platit dosavadní hranice 40 tis. Kč a povinnost rovnoměrně odpisovat nehmotný majetek po minimální dobu určenou dle zákona účinného před novelou.

U mimořádných odpisů, které lze dočasně uplatňovat u majetku zařazeného v první a druhé odpisové skupině v období

od 1. ledna 2020 do 31. prosince 2021, Finanční správa dovoila obecnou aplikovatelnost závěrů koordinačního výboru č. 284/16.09.09, který se věnoval mimořádným odpisům v roce 2009. Daňoví poplatníci, kteří už museli podat řádné daňové přiznání za část výše uvedeného období (typicky poplatníci s hospodářským rokem), uplatní mimořádné odpisy formou dodatečného daňového přiznání, ve kterém změní způsob odpisování vybraného majetku pořízeného po 1. lednu 2020.

Finanční správa rovněž uvádí, že pro splnění podmínky minimální doby trvání finančního leasingu lze vycházet z délky odpisování dle podmínek mimořádných odpisů, aniž by pronajímatel tyto mimořádné odpisy skutečně uplatňoval. Tato situace může být relevantní zejména v případě majetku pronajatého od zahraniční osoby.

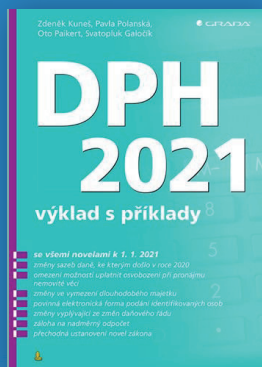
Závěrem Finanční správa potvrzuje možnost kombinovat aplikaci zákona před novelou a po ní, kde přímo uvádí možnost využití původního limitu pořizovací ceny pro hmotný majetek a zároveň využití mimořádných odpisů v souladu s novelou ZDP. /

**Sledujte Twitter Komory
daňových poradců ČR**
twitter.com/kdp_cr

Využijte možnosti doplnit si svoji odbornou knihovnu za zvýhodněné ceny pro daňové poradce.* Nakupujte v e-shopu KDP ČR.

Z novinek vybíráme:

zvýhodněná cena pro DP 350 Kč
běžná cena 389 Kč

DPH 2021 výklad s příklady

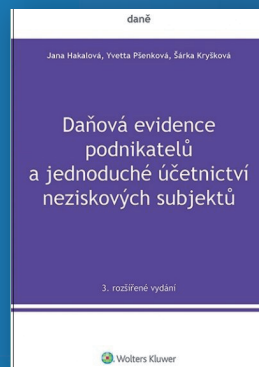
výklad všech ustanovení zákona o DPH je doplněn o 300 příkladů z praxe

zvýhodněná cena pro DP 715 Kč
běžná cena 795 Kč

Meritum Mzdy 2021

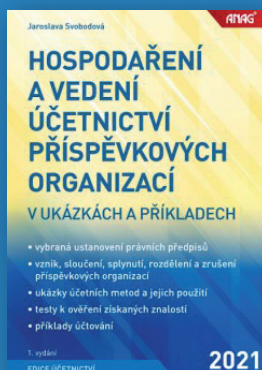
komplexní, přehledný a srozumitelný výklad z oblasti mzdové a personální praxe

zvýhodněná cena pro DP 224 Kč
běžná cena 249 Kč

Daňová evidence podnikatelů a jednoduché účetnictví neziskových subjektů

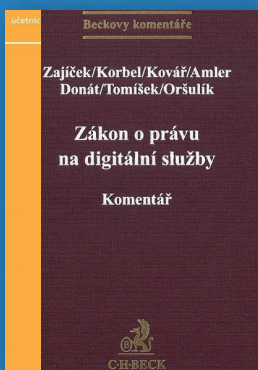
vedení daňové evidence podnikatelů v jedné části a jednoduché účetnictví nezisk. subjektů ve druhé

zvýhodněná cena pro DP 377 Kč
běžná cena 419 Kč

Hospodaření a vedení účetnictví příspěvkových organizací

velké množství názorných příkladů postupů účtování, ukázky účetních metod

zvýhodněná cena pro DP 711 Kč
běžná cena 790 Kč

Zákon o právu na digitální služby

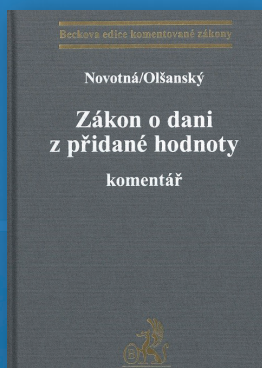
posun v digitalizaci úkonů, které státní správa provádí a které je teoreticky možné činit digitálně

zvýhodněná cena pro DP 593 Kč
běžná cena 659 Kč

Meritum Účetnictví podnikatelů 2021

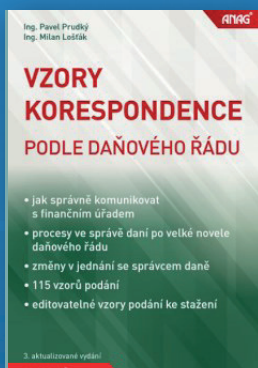
srozumitelný výklad všech účetních oblastí, doplněno názornými příklady

zvýhodněná cena pro DP 1791 Kč
běžná cena 1990 Kč

Zákon o dani z přidané hodnoty. Komentář

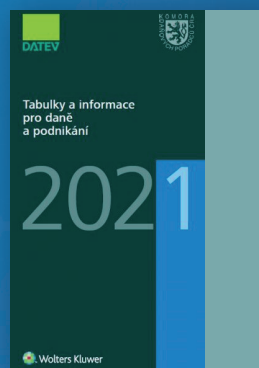
s doplněním o ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu a Soudního dvora EU

zvýhodněná cena pro DP 476 Kč
běžná cena 529 Kč

Vzory korespondence podle daňového řádu

mnoho vzorů pro nejčastější, ale i ojedinělé situace, které mohou vznikat v reálném životě, všechny vzory také ke stažení v editovatelné podobě

zvýhodněná cena pro DP 305 Kč
běžná cena 339 Kč

Tabulky a informace pro daně a podnikání 2021

přehled nejdůležitějších pojmů, sazeb, postupů a údajů z daňových zákonů pro rok 2021 v kapesním formátu

* zvýhodněné ceny jsou podmíněny přihlášením do profilu daňového poradce

kontakt: publikace@kdpcr.cz, tel. 542 422 318

Jak využít lhůty pro svůj osobní rozvoj?

Uznávaný expert na daňová témata Peter Chrenko nedávno rozšířil řady lektorů v rámci Komory daňových poradců. Jaká je jeho vize a proč se začal věnovat právě osobnímu rozvoji?

Peter Chrenko

Lektor osobního rozvoje

Moc rád jsem přijal pozvání do komunity lektorů KDP pro osobní rozvoj. Je to pro mě nová výzva a moc se těším na to, jak budeme společně hledat cesty a techniky, které vám pomáhají překonávat všechny výzvy a nástrahy, jež nám pracovní i osobní život přináší, a posouvat naši profesi na další

úroveň. Věřím, že právě sdílení osobních zkušeností na konkrétních příkladech, uvědomování si paralel a mentálních vzorců chování je nejrychlejší cesta, jak dokážeme odhalovat bariéry rozvoje a začneme dosahovat rychlého posunu ne díky školením, ale experimentování a opakování nových postupů ve skutečné každodenní praxi.

Za svůj dlouhý profesní život jsem zažil hodně úspěchů i neúspěchů, ale co je podstatné, že jsem si postupně začal uvědomovat, že pro spokojený život je mnohem důležitější pocit, že to, co dělám, mi dává smysl a pocit naplnění. Co dává smysl mně? Pro mě je důležité, když to, co dělám, má pozitivní dopad a hodnotu pro ostatní. Proto potřebuji zpětnou vazbu, abych věděl, jak se mi to daří a mohl své snažení občas a včas korigovat.

Proč jsem se začal věnovat osobnímu rozvoji? Protože mi záleží na budoucnosti, kterou společně tvoříme tím, co a jak děláme dnes, zítra, za měsíc... Náš život je plný možností a bez ohledu na to, kterou cestou se vydáme, vždy musíme být připraveni ►►

Plánované kurzy Komory daňových poradců v oblasti osobního rozvoje

Zvládání stresu – prevence syndromu vyhoření aneb jak si uchovat energii a nevyhořet:

23. 4. 2021 – 2. 7. 2021

Šest on-line lekcí pod vedením Anity Crkalové a Hany Vykoupilové bude zaměřeno na pochopení souvislostí mezi stresem, zdroji naší energie a našimi možnostmi zátěžové situace zvládat. Zabývá se rozvíjením psychické odolnosti jakožto klíčové dovednosti dnešní doby. Více [zde](#)

Vyjednávání a řešení obtížných komunikačních situací:

27. 4. 2021 – 28. 4. 2021

Lenka Mrázová a Hana Vykoupilová se na konci dubna zaměří na respektující prosazení vlastních požadavků a řešení obtížných komunikačních situací, které mohou nastat při komunikaci se subjekty státní správy nebo obchodními partnery. Více [zde](#)

na nástrahy, výzvy a problémy. Paradoxně, jako v pohádkách, právě jejich zvládání nám přináší radost a úspěch. V naší profesi jsou nám navíc svěřeny „daňové starosti“ našich klientů s důvěrou v jejich úspěšné vyřízení. Jako odborníci samozřejmě nemůžeme zklamat důvěru do nás vloženou, a proto stavíme klienty často na první místo, na úkor vlastních potřeb, potřeb partnera, rodiny... Může se nám pak stát, že jsme na jedné straně opojeni úspěchem v práci, ale na druhé straně se nám honí v hlavě myšlenky typu: nic nestíhám; kdy tohle skončí? práce mě baví, ale nemám čas na sebe a rodinu. Pokud máte pocit, že důvěra vašich klientů ve vaši schopnosti roste na úkor důvěry vašeho životního partnera/partnerky, nebo i sebe sama, je čas začít s tím něco dělat.

Na nás daňáře obvykle platí lhůty a termíny. Ty jsou pro nás „posvátné“, protože jsou stanovené zákonem, správcem daně nebo klientem. Nutí nás totiž dělat věci nezbytné k dosažení stanoveného cíle v požadované kvalitě. Kolik z nás však tento jednoduchý, ale účinný nástroj reálně využívá k dosažení svých osobních cílů? Cílů, které když splníme, tak nás posouvají ke spokojenějšímu životu, vyšší produktivitě, lepšímu zdravotnímu, mentálnímu a energetickému stavu atd. Věci, které jsou pro nás v životě důležité a záleží nám na nich, většinou nejsou tak urgentní, a proto na nich nepracujeme. Každá práce může být vykonána jedině v přítomnosti. V budoucnosti může být pouze uvedena v kalendáři, aby se k nám jednou dostala na dnešní seznam aktivit a měli jsme tak „jistotu“, že ji uděláme.

Využijme tedy nedávného posunutí lhůty pro daňová přiznání k tomu, abychom si kromě splnění zákonných povinností

našli čas na stanovení a hlavně splnění osobního CÍLE, který nám dá pocit, že jsme udělali důležitý posun ve svém pracovním/osobním životě. Ideální místo na osobní rozvoj není školení nebo workshop, ale právě místo, kde pracujete, protože se můžete „zdokonalovat“ na běžných situacích, které opakovaně zažíváte. Stanovení cíle je jednoduché. Stačí se zamyslet nad tím, co mě právě teď, nebo dlouhodobě nejvíc trápí a proč. Co získám, když to změním a jak by měl vypadat optimální stav, kterého chci dosáhnout do konkrétního termínu. Pak si určím, jak budu pravidelně měřit progres výsledků směřujících k danému cílovému stavu (např. změna chování, nový návyk, nová aktivita a její četnost nebo výsledek). No a zbývá to nejtěžší – vnitřní síla a disciplína na tom pravidelně pracovat. Překonání diskomfortu a realizace věcí, které jsme úspěšně odkládali, nám právě přináší opakovanou radost. Navíc, když budete svůj cíl a výsledky sdílet se svými kolegy, nebudete věřit, jak se věci najednou dají do pohybu a bude vás to hlavně bavit.

Jednoduchá pomůcka, jak dostat věci do pohybu a život pod kontrolu:

5 min – každé ráno/večer

Napište si odpovědi na tyto otázky:

3 věci, které vám včera udělaly radost a proč?

3 priority na dnešní den a proč jsou důležité?

Mgr. Peter Chrenko

Po 29 letech kariéry v poradenských i exekutivních rolích (včetně státního sektoru) se rozhodl věnovat tomu, co ho baví nejvíc, a budovat si vlastní značku. Baví ho pomáhat firmám, týmům a jednotlivcům a posouvat je na „next level“ díky objevování a rozvíjení jejich potenciálu. Věř, že všechno, co potřebujeme ke splnění svých potřeb, dosažení úspěchu a spokojenému a naplněnému životu, máme v sobě. Potřebujeme to jenom objevovat cestou neustálého učení a prohlubování zájmu o všechno, co život přináší, a nasloucháním, vnímáním a akceptováním názorů a potřeb ostatních. Peter je přesvědčený, že nejlepším akcelérátorem našeho růstu je týmová práce, postavená na sdílených hodnotách, společné vizi a odvážných, motivujících cílech a výsledcích, které zodpovědně realizujeme. Využívá metodiku stanovení cílů a měřitelných výsledků OKRs, která nám pomáhá udělat si jasno v tom, co má největší pozitivní dopad na naše zákazníky, zaměstnance, sebe sama, rodinu, byznys, společnost, komunitu, životní prostředí atd., a tomu se pak naplno věnovat.

moje.kdpcr.cz

